

התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

ג' אייר תשע"א

אמור

שנה ט"ו גליון תש"ט

תוכן הענינים

לך טוב.....א'
שבת בשבתו.....ב'
דבש תמרים.....ג'
בשפתי צדיקים.....ד'
פרפראות לחכמה.....ה'
ודרשת וחקרת.....ו'
חוקים להורותם.....ז'
הילולא דצדיקא.....ח'
יום אידם.....ט'
דבר בעתו.....י'
מש"ה קיבל תורה.....י"א
משולחן מלכים.....י"ב
דברות קודש.....י"ג

אבות פרק ב'

ציון במר תבכה

בשבוע הבעל"ט יחול אותו היום הר"ם עולם היום יעמוד למספ"ד לכל באי עולם, יום החגא ויום אידם שבדו הציונים מלבם המכונה "יום העצמאות", הוא היום המר והנמהר שבו גבר האויב והכריזו לפני למעלה משישים שנים בשנת שח"ת עמך על תקומתה ו"עצמאותה" של ממשלת הכופרים.

בכל שנה ושנה כשמגיע אותו היום יחוגו וינועו כשיכור כל פורקי עול תו"מ בדוגמת חוקות הגוים בזלילה וסביאה הוללות ושכרות בעצם ימי הספירה כשישראל שרויים בצער על מיתת כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא, והוקבעו לימי אבל לדורות עולם, ולעומת זאת קבעו גם יום אבל הנקרא בלשונם "יום השואה" וזהו דווקא בימי ניסן האסורים בהספד ותענית.

ולצערינו ישנם כאלו שאינם שולטים ברגשותיהם ומניחים לנפש בניהם ובנותיהם להשגיח מן החלונות ולהציץ מן החרכים במראו"ת הצובעו"ת של גירי השמן, ונצייר לעצמינו בליל תשעה באב באמצע אמירת הקינות על חורבן ביהמ"ק מתאספים הרומיים מחריבי קרתא ברחובה של עיר והוגגים בחצוצרות ובקול שופר על נצחונם בחורבן בית מקדשינו ועל אשר הגלו את ישראל מעל אדמתם, וכי יעלה על הדעת לילך וליהנות עמם בשמחה זו, הנה כי כן הוא כאשר עיקר הגורמים לעיכוב הגאולה בדור האחרון ה"ה העמלק הציוני חוגגים את נצחונם הגדול בייסוד וכינון ממשלת השמד אשר העביר רבבות אלפי יהודים מעל דתם, וידועים המה מה שהיה מרגלא בפומא דרבינו הקה"ט זיעועבי"א שבאמת הגיע כבר זמן הגאולה אלא שהמלוכה הזאת אשר לקחו לעצמם בטרם עת דחה רגלי הגואל, ואם כן איפוא איככה נוכל לראות כבלע את הקודש ולשמוח בשמחתם.

זה לעומת זה אנו החרדים לדבר ה' הכופרים בע"ז הציונית הוא לנו יום של צער ובכיה לדורות לאשר בו ביום אנו מציינים יותר משישים שנה של כפירה בה' ובתורתו הק', יותר משישים שנה של גלות ישראל בין רשעי ישראל הקשה מכל גלויות הקודמים, יותר משישים שנה שגזרים עלינו גזירות קשות ורעות כדי לנתקינו ולהרחיקינו מדת תורתנו הק', יותר משישים שנה של שנאת ורדיפת הדת בגזירות חיטומי שכבי, חילולי שבת, מסיון, הפצת נבילות וטריפות וכדו', יותר משישים שנה של מרידה והתגרות באומות שבעון זה הופקרו ישראל כצבאות וכאילות השדה רח"ל, יותר משישים שנה כולם שווים לרעה בשרשרת ארוכה ומרה של שפיכות דם נקי ה"י.

ואנחנו בדרכינו נלך בדרך התורה הסלולה לנו מרבתינו הק' נבג"מ ונמשיך במלחמת ה' בעמלק מדור דור ובמהרה יקיים הפסוק כי תעביר ממשלת זדון ורוח הטומאה אעביר מן הארץ בביאת משיח צדקינו ומלכינו מרן רבינו שליט"א בראשינו בב"א.

לוח הזמנים

אמור

שטאט	חולדת	מוצאי שבת
ברוקלין	7:42	9:10
קרית יואל	7:44	9:13
מאנסי	7:43	9:11
לעיקוואוד	7:42	9:10
מיאמי	7:40	9:08
לאס אנדזשעלעס	7:26	8:54
מאנטרעאל	7:52	9:21
טאהש	7:54	9:23
טראנטא	8:11	9:39
ירושלים	6:44	8:40
בני ברק	7:02	8:38
לאנדאן	8:17	9:46
מאנטשעסטער	8:32	10:01
אנטווערפן	8:54	10:26
מעלבויירן	5:10	6:40
בוענאס איירעס	17:52	19:20
ווינע	20:00	21:29

להכנסת מודעות,
ברכות מזל טוב,
הנצחת שם,
לעילוי נשמות, וכו'
יפנו לאפיס כולל
עצי חיים בארה"ב
1-888-732-6347
EXT 4
1-888-REB - MEIR

חברות
יסודי התורה
מסכים
הנהגות ופיקודים
פר' אמור: פר' בהר:
ג.נ.ב. | ג.נ.ב.נד:
קול יסודי התורה: 718-305-5500

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

ויאמר ה' אל משה אמור ואמרת, זה הזהיר בלשונו באזהרה כפולה ומכופלת, לנפש לא יטמא מוכמח לו שינצל מכל הטא וטומאה.

(ליקוטי מדר"ם)

☆

אמר אל הכהנים, שתאמר אל הכהנים היינו המוכחים בשער, לנפש לא יטמא, שלא יטמאו נפשם בגאווה ופניתי בעמיו בשעה שמוכיחים אל ישראל.

(אור תורה)

☆

לנפש לא יטמא, שיהיה שלא יפסיק מהדביקות בהש"ת, בעמיו אף כשהוא מעורב בין הבריות.

(תולדות יצחק)

☆

לנפש לא יטמא בעמיו, שעבודת השם א סור להיות בעמיו מלשון גחלים עוממות, היינו שלא יהא בקרירות אלא בהתלהבות.

(חשבה לטובה)

☆

ברש"י להזהיר גדולים על הקטנים, על הגדולים להזהיר ממעשים שדם תמוהים בעיני הבריות, לפי שאף קטנים יכולים ללמוד מהם ולעשות כמעשיהם, וזהו להזהיר גדולים על הקטנים.

(אמת ליעקב)

☆

לא יקרחו קרחה, הוו זהירים שלא לעשות כמעשיהם של קרח ועדתו, לא יקרחו קרחה שחלקו, בראשם על הראש והמנהיג.

(דברי ישראל)

☆

הגדול מאחיו, גדולתו היא, מאחיו שכל יהודי נחשב בעיניו כאחיו.

(תפארת שלמה)

☆

ומן המקדש לא יצא, שצריכים לזהיר תמיד שלא יסיה דעתו מהש"ת, ויהיה תמיד דבוק בקדושה.

(בעל שם טוב)

☆

דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל, זו אזהרה לבני הצדיקים, לבל יסתפקו ביהם אבותיהם אלא וינזרו שבעצמם יפרשו ממשמיות.

(נועם אלימלך)

אשר יטמא לו לכל טומאת, אשר יטמא לו פי טומאה זו שנמא בה עתה, הוא לכל טומאתו תוצאה הוא מטומאה קודמת שלא הרגיש בה, ולפיכך נבשל ונטמא.

(דברי בינה)

☆

ובחן כי יקנה נפש, הצדיק שהוא בבחי כהן, קנין כספו ישפיע לדברים בו כל כיסופיהם, וכך הוא יאכל בו ויכלו להתקרב להקדושה ולהתענג בה.

(דברי אמת)

☆

הם יאכלו בלחמו, הישראל אפילו הוא גדול בתורה אינו זכאי לאכול בתרומה, אבל עבדו של כהן הם יאכלו בלחמו, וכל זה הוא בגלל שהוא מבטל עצמו לפני הכהן, שהתבלית היא הכנעה.

(שפת אמת)

☆

ולא יחללו את קדשי בני ישראל, היינו שלא לפגוע בצדיקים קדשי בני ישראל, ולהיות זהירים בכבודם.

(חומת אריאל)

☆

וכי תזבחו זבח תודה לה', ברכה היא לאדם שלא יזדקק להקריב זבח תודה על הצלתו מצרה, אלא שבכל עת אף כשטוב לו, לרצונכם תזבחו יהיה תמיד ברצון לתודות לה'.

(דברי חיים)

☆

ושמרתם מצותי ועשיתם אותם, ושמרתם מלשון ואביו שמר את הדבר, שתצפו ותמתינו מתי תבא לידי המצוה ואקימונה, ובשכר זאת ועשיתם אתם תזכו לקיימם בשלימות.

(אמרי יוסף)

☆

וקצרתם את קצירה, אל יעלה על דעתכם כי כיון שהארץ היא זבת חלב ודבש, הרשות בידכם להיות שקועים בתענוגותיה אלא וקצרתם את קצירה עליכם לקצר ככל האפשר, בדברים הגשמיים והאמציים.

(דברי יהושע)

☆

והקרבתם מנחה חדשה לה', בין כך ובין כך עליך להתחדש בעבודתו ית', שהרי אם

הנך מרוחק הימנה בודאי שחייב אתה להתקרב ובכך להתחדש, ואם זכות להיות קרוב, הרי ברי לך שעדיין נותר מה לחדש בה.

(בית אהרן)

☆

ממשבותיכם תביאו לחם תנופה, ממשבותיכם, ע"י התשובה, לחם תנופה שבזכותה נשפע שפע רב.

(אור לשמים)

☆

ובקצרתם את קציר ארצכם, הרשות בידך לקצר את קציר ארצכם בעניני גשמיים, אך לא תכלה פאת שדך כי האדם עין השדה, שצריך לשמור על גופך שלא תכלה אותו בסיוגים.

(מבשר צדק)

☆

ברש"י קשה עלי פרידתכם, זהו שישראל נפרדים זה מזה לאחר המועד, בו הם כולם באחדות כאיש אחד בירושלים הוא קשה עלי.

(פרדס יוסף)

☆

ולקחת סלת, סמיכות המנורה הרומזת לתורה ללדם הפנים להורות כי על ידי התורה יורד שפע לעולם.

(תולדות אדם)

☆

ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה, כיון שקיימו את גזר דין המקלל, אך ורק מפני שכך נצטוו כאשר צוה ה' את משה, לפיכך לא נתדבק בהם אפילו אבק של אכזריות.

(חקל יצחק)

כפירת העומד

וספרתם לכם, וספרתם מלשון ספיר שתראו להאיר כספיר, אף את הלחם את המעשים הגשמיים.

(אור יהושע)

☆

וספרתם לכם, תכלית הכפירה היא הצפיה וההמתנה למועד קבלת התורה, כך שהאדם הוא בגדר שומר מצוה הממתין לקיומה שעליו נאמר שומר מצוה לא יע דבר רע, לפיכך וספרתם לכם לטובתכם.

(מי השילוח)

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים
על פרשת השבוע ערובים וסדרים

בליל שבת יוכל להבין אם תיקון ימי החול

והיה שבעת ימים תחת אמו. במד"ר (ויק"ר כז) ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר משל למלך שנכנס למדינה וגזר ואמר כל אכסניא שיש כאן לא יראו פני עד שיראו פני המטרונה תחלה, כך אמר הקב"ה לא תביאו לפני קרבן עד שתעבור עליו שבת, שאין שבעה ימים בלא שבת, ואין מילה בלא שבת, הדא הוא דכתיב ומיום השמיני והלאה ירצה עכ"ל. לפי דברי המד"ר מוכרח כדעת המקובלים שבלייל שבת הוא סעודתא דחקל תפוחין קדישין והעליה למלכות והיא הנקראת המטרונה. שאם תמצא לומר שכוונתו במלת מטרונה סתם על קדושת שבת, קשה מה מועיל הטעם שאמר על הציווי שציונו ומיום השמיני וגו' ודי היה בשבעת ימים ומיום השביעי ירצה כי אין לך שבעה ימים בלא שבת. אלא על כרחך כדברי המקובלים, ומשום הכי צריך להיות שמונה ימים שאם יהיו רק שבעה ימים למשל כשנולד האדם או הבהמה ביום שבת בבוקר אז ירצה דמם ביום הששי שהוא יום שביעי ללידה ולא יראה פני המטרונה היא המלכות בלייל שבת ולכן צריך שמונה ימים. וביאור הענין על פי מה שאמרו (ברכות י ע"ב). אשה מכרת באורחין יותר מהאיש, ודרכה לבדוק ולעיין היטב אם הגון אם לא, וכן המלכות שמים והבן. וכן כל אדם יוכל להבין ולדעת במחשבותיו בלייל שבת אם תיקון ימי החול כראוי. ולפי זה ניחא ונוכל למצא טעם למנהג העולם שעושין סעודת זכר בלייל שבת קודם המילה לילד היולד. לפי הנ"ל שעיקר הכנה למילה לזכר הוא על פי סעודתא דחקל תפוחין קדישין. ולכן עושין סעודת זכר ולרמז על זה כי על פי אותה סעודה בא שפע קודש על הזכר להכנס לביתו של אברהם אבינו ע"ה. (עבודת ישראל)

להמשיך קדושת שבת על כל ימי החול

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון, הנה מובא אצלנו כמה פעמים בשם הה"ק אאמור"ר [המגיד מקאונץ] זצלה"ה, מלאכה אותיות "מלא" כל ה'ארץ. וידוע מספרים קדושים דצריך להמשיך עליו קדושת שבת על כל ימי המעשה, וכמו שאנו אומרים היום יום ראשון בשבת, כי ביום א' ב' ג' צריך להמשיך מקדושת שבת העבר על עצמו, להשאיר בקרבו הנר"ן משבת העבר, וביום ד' ה' ו' צריך להמשיך על עצמו נר"ן דשבת הבא. וזה שאמר הכתוב ששת ימים תעשה 'מלאכה', שכל ששת ימי המעשה תעשה שיהא אצלך "מלא" כל ה'ארץ, וישאר אצלך בחינת השבת בימי החול, וזהו הנקרא שבתון דחול, ואז יהיה ביום השביעי שבת שבתון, כלומר שבת כפול, כי בימות החול יהיה עמך מקדושת השבת, ובשבת יתוסף לך קדושת השבת בעצמו, וזהו: שבת שבתון כפול. (דעת משה)

שמירת שבת אף בכוונה פשוטה איכא השראת השכינה

שבת לה' בכל מושבותיכם. ובמדרש (הובא בפרשת דרכים) מעולם לא זזה שכינה מישראל אפילו בשבת של חול. ולענ"ד י"ל עפ"י מה שראיתי בספד"ק בני יששכר (מאמרי שבתות מאמר ז' תפלות שבת אות ז) דאם כי שם שבת כפשוטו על שם השביתה, שבת ומנוחה מעבודה, מכל מקום בשם שבת לעצמו יורה ענינים גבוהים ורמים, מהו שבת שמא דקוב"ה, ולדאי' מביא שהי' צדיק וקדוש בדורותיו שכתב בקמיעות לשמירה רק שם שבת, שבו כלול כמה ענינים ורזין עילאין כידוע ליו"ה, ולבסוף כתב

דעם כל זאת אפי' מי שאינו מבין כלל בפנימיות הדברים ואינו בר הכי להתבונן מהו שם שבת, ושומר שבת כמשמעו שנקרא שבת על שם השביתה ששבת הש"ת מכל מלאכתו, ג"כ שכרו הרבה ומקובל לפני אדון כל, עכ"ד, עיי"ש בדבריו הק'. ולפי דבריו הק' מובן בפשיטות המדרש הנ"ל, לא מבעי' מי שחלק לו הש"ת יד ושם ובונה בנסתרות, ומבין כל הדברים הנוראים הכלולים בשם שבת, בודאי לא זזה שכינה ממנו, אלא אפי' מי שאינו יודע כל זה, רק "שומר שבת של חול" היינו שעושה מלאכה כל ימי השבוע ושבת כמו שבת של בראשית, שבו שבת הש"ת מכל מלאכתו, ומעיד על בריאת שמים וארץ על ידי השבת, [וזהו אפי' בשבת של חול ששבת רק מהטעם שאסור בעשיית מלאכה שמותר בחול], גם כן לא זזה שכינה ממנו, והוא נכון ב"ה.

(דורות ישרים בכת"י)

ע"י השבת יוכל לעשות תיקונים גם בימים מועטים

וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום, וי"ל דהנה איתא בספרים של צדיקים שכל איש ישראלי אף אם רואה ח"ו שכבר עברו לו הרבה ימים מימי הספירה אשר באמת בכל יום זמנו לעשות תיקון אחר וא"כ ידמה למי שעברו לו ח"ו איזה ימים שלא עשה בהם תיקון אזי אין לו תקנה, אבל באמת לא כן כי ישראל בעבודתם ניתן להם הכח לתקן באיזה ימים מועטים אף תיקון הנצרך לימים רבים וז"ש שעד ממחרת השבת השביעית שזה גמר הספירה יש עוד כח בידכם לספור חמישים יום עכ"ד והנה לפי"ז יש לשאול א"כ למה לנו למימיני שבועות וימים שהן הרבה כיון שאפשר לתקן גם בימים מועטים אבל לפענ"ד יש לומר בזה רמזנא עפימ"ש הטו"ז באו"ח על הא דאמרו חז"ל כל השומר שבת כהלכתו אפי' ענ"ז כדור אנוש מוחלין לו דמיירי שעשה תשובה אלא דתשובה לא מהני שיהא מוחלין לו כגון אם עבר על כריתות ומיתות ביד מ"מ אם שומר כהלכתו מהני לי' תשובה שיהא נמחל לו עכ"ד א"כ לפי"ז זכינו לדין דאף בחטא כזה אשר א"א להתכפר עד זמן מרובה אבל ע"י שמירת שבת כהלכתו מיד יוכל לעשות התיקון אפי' בזמן מועט, וז"ש וספרתם לכם ממחרת השבת היינו אחר שמירת יום השבת, אז עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום דהיינו שע"י שמירת שבת תוכלו לספור החמישים יום עד סוף גמר ימי הספירה.

השבת משפיע פרנסה לכל השבוע

ממושבותיכם תביאו לחם, כנודע (על זוה"ק יתרו) ששבת קודש הוא המרכז המשפיע ומעין הנובע לכל שבת ימי החול, וזה ממושבותיכם ר"ל מן השבת תביאו לחם ופרנסה, וזה שכתוב להלן בפרשה והיתה ללחם לאזכרה היינו להיות פרנסה להמשיך להשפיע ולאזכרה מלשון זכר בחי' המשפיע, אימתי בא הכתוב ומפרש ביום השבת יערכנו ר"ל השב"ק מעריך השולחן לפני כל אחד. וזה שכתוב אח"כ ויצא בן אשה ישראלית שפי' רש"י מהיכן יצא מפרשה של מעלה לגלג ואמר ביום השבת יערכנו, ר"ל שלגלגל והתלוצץ מזה אשר ביום השבת יערכנו שהיום בשבת אשר שבת מכל מלאכה יתן פרנסה שהיא חוץ לדרך הטבע, והתלוצץ מזה עד שבה לכל אלה ורגמוהו באבן. (דברי ישראל)

דבש תמרים

**בנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

מלצפות עד שיזכה לאותו דבר, והוא מונה הימים שכבר עברו, ועפ"י יתפרש הכתוב תספרו חמשים יום, כמ"ש הרא"ה שבכל ימי הספירה יהיה עיקר המכוון על יום החמשים, אמנם יש לחוש כ"א יהיה במחשבתם במשך כל ימי הספירה יום החמשים, הרי יצטננו מהתלהבותם ובהגיע יום החמשים כבר לא תוסיף לבעור בלבם רשפי אש שלחבת קה כבדאשונה, לזאת הזהיר הכתוב והקרבתם מנחה חדשה לה', שיהיה מצוה זו כחדשה בעיניכם מדי יום, ואז תהיה לכם ההתלהבות וההשתוקקות כבתחלה. (דברי יואל)

☆

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו. וברש"י אמור ואמרת להזהיר הגדולים על הקטנים, אולם מבואר בתורת כהנים דאזהרת הקטנים איתרבי מאומרו בני אהרן וא"כ צ"ב הכפל אמור ואמרת, ואפ"ל בהקדם מ"ש באגרא דכלה בשם רבינו הק' מלובלין כי האיש הנלבב אשר יתאספו אליו בני ישראל לשמוע דברי תורה מפיו, מזמין לו השי"ת שכליות בתורה, ואין זה בזכותו כי אם בזכות האנשים הנאספים, כמו שהבורא מזמין לעשיר הון רב לפרנס עניים, והוא אינו רק כגבאי צדקה בגזירת היוצר ע"כ, ומעתה י"ל כי מאחר שהכתוב אמור אל הכהנים בני אהרן בא להזהיר את הכהנים הגדולים על בני אהרן הקטנים ללמדם ולחנכם הדרך ילכו בה והמעשה אשר יעשו, ע"כ נאמרו בו שני אמירות בכפלים, לרמז כי ע"י שילמדו הגדולים עם הקטנים וידריכו אותם בדרכי ה', ישפיע הקב"ה עליהם אמירה והשפעה בכפליים בשכליות התורה בזכות התלמידים אשר הם לומדים עמהם.

(ברך משה)

לפעולותיהן בעוה"ז, וממילא מגין ג"כ להנצל מהחטא כנ"ל, וזש"ה אמור אל הכהנים בני אהרן, ר"ל על ידי זה אשר יזהירו את הקטנים לחנכם לשמור עצמם מכל טומאה, בזה ואמרת אליהם, דבשכר זאת גם הם יוכלו להזהר במצוה, כיון שיש שכר על מה שמחנכין את הטף לשמור עצמם מכל טומאה, ומגינא ומצלי שלא יבא לידי חטא. (עצי חיים)

☆

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאתכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לה'. יש לבאר הכוונה עפ"י הישמה משה לפרש המדרש חביב קרבנו של אהרן לפני הקב"ה כקרבנו של נשיאים, כי באמת אין לך אדם מישראל שאין לו שעה שחושק לעשות רצון קונו ונותן לב לשוב, אלא שאין חסידות כחסידות בתחלתו, ואחר שעה נתקרה וחזר לקדמותו, אבל הבני עליה אצלם כל שעה ושעה כראשונה, שבכל עת נדמה לו כאילו מעתה מתחיל לעבוד להשי"ת, ואין אצלו אמצע וסוף רק תמיד התחלה, והנה קרבן הנשיאים שהיתה לחנוכת הבית בודאי היה בהתלהבות גדול בראותם כבוד ה' מלא את המשכן והיה חנוכה ראשונה, ובודאי היה חביב מאד לפני הקב"ה, וע"י אמר במדרש כי גם קרבן אהרן שהיה בכל יום פעמיים, חביב לפני השי"ת כקרבן נשיאים, שכן דרך בני עליה כל שעה ושעה אצלם כשעה ראשונה ע"כ, והנה כתב הרא"ה טעם למצת ספירת העומר להראות גודל החביבות וההשתוקקות של ישראל אל החג הקי זמן מתן תורתנו, עד שמרוב השתוקקות אנו מונים הימים והשבועות כאדם שמשתוקק לדבר חשוב, וקצרה רוחו

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו. וברש"י להזהיר גדולים על הקטנים, הענין שהוא אזהרה לאיש אשר הולך בגדולות ונפלאות לעסוק תמיד במלאכת שמים במעשה מרכבה, וכל דרכיו ומעשיו המה בדרך הנסתר בלתי נגלה לכל, ולפעמים ימצא שיעשה דבר שינגד לחוקי השו"ע בחשבו בדעתו לאשר שהוא עוסק במלאכת שמים קה"ק ובכל עת הוא בגדולת המוחין אינו מזדקק לדיני השו"ע כמו בעניני ק"ש ותפילה ושאר ענינים אשר יסיר מדרכי השו"ע, והרי אלו באזהרה לשמור מזה שכל יומו מדיני השו"ע אף יזו כל שהוא, וזה ירמוז כאן להזהיר גדולים על הקטנים, עפ"ימ"ש בגמי דבר גדול מעשה מרכבה דבר קטן הויות דאב"י ורבא, וזה אמרו להזהיר גדולים היינו המקובלים שעוסקים במעשה מרכבה, על הקטנים שאל יסורו מהויות דאב"י רבא ודיני השו"ע לשמור ולעשות ולקיים ככל האמור בו.

☆

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו. וברש"י להזהיר גדולים על הקטנים, וי"ל עפ"י דגמי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא וכו', ר' יעקב מעשה חזי, ומקשה ודילמא מהרהר בע"ז הוי, ומשני אי ס"ד שכר מצוה בהאי עלמא איכא אמאי לא אגין מצות עליי כי היכי דלא ליתי לידי הרהור, ומבואר דאי שכר מצוה בהאי עלמא ה"י מגין המצוה שלא ליתי לידי עבירה, והנה דרשו חז"ל במאי דכתיב הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד והנשות באות לשמוע טף למה באו כדי ליתן שכר למביאייהו, ומוכח מזה דעל מה שמחנכין ומביאין בנים הקטנים למצוה ע"ז יש שכר

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

ואשה גרושה מאישה לא יקחו כי קדוש הוא לאלוקי

זה כמה שנים שעברו היה בארץ איטליה אשה גבירה עשירה אחת שהיתה נישאת לאחד שהבית דין כופין אותו להוציא (לגרש) לטובת האשה מחמת ממון ופטרה ואחר כך נשאה עיניה בכהן אחד וכל חכמי איטליה אסרוהו לישא גרושה זאת, והכהן הבליעל ההוא הלך לחפש היתר בחוקי העכו"ם והלך בטל שרגא מגוי לגוי ומשרי המלוכה לשרי המלוכה ומלומדיהם עד שבא הדבר לשרים גדולים היושבים ראשונה במלכות קונסיסטוריום בעיר וויען ונשאו ונתנו כל המלומדים, וצדקו בעיניהם טענת הכהן באומרו כי הדעת נותנת לצידו כי כתיב אשה גרושה מאישה לא יקחו, והטעם הוא כי זה בזיון לכהן המקודש לה', שיאמרו הבריות פלוני הוציאה מביתו והוא ישאנה, אבל אשה שהיא גירשה את בעלה, אין זה בזיון לכהן, ומה שנמצא בש"ס ופוסקים נגד זה – טען הכהן – הוא המצאת וחומרת חכמים שאין ראוי לשמוע להם בזה. והוחלט פסק שמותר לו לישאנה, אך יען שצריך הקיר"ה (הקיסר ירום הודו) לחתום בחתימת ידו הגדולה, וכשבא הדבר לפניו אמר אין ראוי לחתום הדין בלי שאלת חכם אחד מחכמי הדת ההוא שאינו מהרבנים אולי ימצא תירוץ על קושיא זו. וימן ה' אז בווען אחד מחכמי הזמן החדשים המתפלספים וכבר מת, (תהיה מיתתו כפרה על כל עונותיו), ברם זכור אותו לטוב בדבר הזה, וזאת היתה תשובתו כשנעניין בפשטות הקרא לא נמצא בדתינו שום אופן שיפרדו הזיווג זה מזה אלא באם הבעל אינו חפץ בה ולא תמצא היא חן בעיניו אבל בהיפוך שהיא אינה חפצה בו ואפילו הוא מוכה שחין לא מצינו בשום מקרא שיהיה יכולת להתירה לעלמא, רק היא המצאה מחכמי ישראל, ועתה ממה נפשך אם האשה והכהן הזה סומכים על חכמי ישראל הם אמרו גם זו אסורה לכהן, ואם נניח הפסוק כפשוטו ואינם רוצים לסמוך על דברי חכמים, אם כן אינה מגורשת ועודנה אדוקה בבעלה הראשון. וישרו דבריו בעיני הקיסר יר"ה והשרים, ולא נישאת לכהן ולא נתחללו.

(שו"ת חתם סופר אה"ע ח"ב סי' קע"ד)

ולקחת סולת ואפית אותה

בימי האר"י הק' היה מעשה שאחד מן האנוסים שבא מפורטיגאל לגליל העליון בעיה"ק צפת ת"ו, ושמע מן הרב שבאחד מהקהילות קדושות אשר שם, שדרש מענין לחם הפנים שהיה במקדש מידי שבת בשבתו, וכפי הנראה אותו רב נאנח בדרשתו ונצטער מאוד ואמר: ועכשיו בעוונותינו הרבים אין לנו דבר מוכן כדי שיחול השפע גם על הבלתי מוכן, ואותו אנוס ששמע את הדבר הלך בתום לבבו לביתו, וציוה את אשתו שעכ"פ ביום השישי תכין לו שתי ככרות לחם מנופה י"ג פעמים, ושיהיה נילוש בטהרה ובכל מיני יפוי, ומבושל בטוב בתנור שבבית, לפי שהיה רוצה להקריבו לפני היכל ה', אולי יתעשת האלוקים לו, ויקבלם ויאכל את העולה ההיא. ואכן כאשר דימה כן עשתה לו אשתו, ובכל יום

השישי היה מוליך אותם שתי הלחם לפני היכל ה', והניח אותם לתוך הארון קודש, ומתפלל ומתחנן לפניו ית' שיקבלם ברצון טוב ויאכל אותם ויערב לו ויבושם לו וכיוצא מדברים הללו היה מדבר ומתחנן כבן המתחטא על אביו, והניח את הלחם והלך לו, והשמש היה בא ולוקח את שתי הלחם מבלי דרישה וחקירה מהיכן באו, ומי הביאם, ואוכל ושמח בהם כשמחה בקציר, ובשעת מעריב היה רץ אותו האיש ירא ה' אל היכל ה', וכיון שלא היה מוצא את הלחם היה שמח שמחה רבה בלבו והולך ואומר לאשתו: השבח והודאה להשי"ת כי לא בזה ענות עני, וכבר קיבל הלחם ואכלו חם, ולמען השי"ת אל תתרשלי בעשייתם והזהרי מאוד, כי הואי ואין בידינו במה לכבדו, ואנו רואין דלחם זה ערב לו, חובה עינו לעשות לו נחת רוח בהם, והיה הולך ומתמיד בזה זמן מה.

ויהי היום ויקר מקרה דאיתו רב שמדרשתו נתעורר האיש הזה לעשות כן, היה ביום השישי בבית הכנסת עומד על הבימה, וחוזר על הדרשה שהי' לו לדרוש למחרת ביום השבת קודש, והנה האיש הזה בא כמנהגו הטוב על שתי הלחם, וקרר אל הארון קודש והתחיל לסדר דבריו ותחינותיו כנהוג, באין מרגיש שהרב היה עומד על הבימה, מרוב התלהבות והשמחה שהיה לו בעת שהיה מביא דורון זה לפני המקום, והרב החריש לו והביט וראה ושמע את כל מה שהאיש דיבר ועשה, וחרה לו מאוד, וקראו וגער בו, ואמר לו: שוטה, וכי הקב"ה הוא אוכל ושותה, אמר לו האיש הרי הוא בעצמו רואה שנעלם ואיננו כי לקח אותו אלוקים, השיב לו הרב: בוודאי השמש לוקח אותו ואתה סבור שהקב"ה הוא המקבלם, וזה עון גדול לייחס שום גשמיות בהשי"ת שאין לו דמות הגוף ואינו גוף.

בעודו עומד ומשמיע לו דברי מוסר על כך נכנס השמש ובא כמנהגו לקחת את הלחם, והרב כשראה אותו קרא ואמר לו: תגיד את האמת בשבי מה באת, ומי היה לוקח את הלחם שזה האיש היה מביא בכל יום ישישי פה בארון קודש, והשמש הודה ולא בוש, והאיש כששמע בדבר התחיל להיות בוכה, ואמר בפני הרב שימחול לו שטעה בדרשתו וחשב לעשות מצוה ולא עשה אלא עבירה כפי דבריו, בתוך כך בא לו להרב שליח מיוחד מאת האר"י ז"ל ואמר לו בשמו: לך לביתך וצו לביתך, כי למחר בעת שהיה לך לדרוש, מות תמות, וכבר יצא הכרוז על זה, הרב נבהל על השמועה אשר לא טובה, והלך אצל האר"י הק' שיגיד לו מה פשעו ומה חטאתו, והשיב לו האר"י ז"ל: שמעתי לפי שבטלת נחת רוח שהיה לו להקב"ה, שמיום שחרב הבית לה היה לו נחת רוח לפניו כמו באותה שעה שאנוס זה היה מביא הלחם בתמימות לבו ומקריבם לפני היכלו, וסבור היה שהשי"ת קבלם ממנו, ומפני כך שבטלת אותו מלהביאם נגזר עליך מיתה בלי שום פתח הצלה לפניך, והלך הרב בעל הדרוש ויצו לביתו, וביום שבת קודש בשעה שהיה לו לדרוש נפטר לבית עולמו כאשר הגיד לו איש האלוקים האר"י ז"ל.

(משנת חכמים)

יש"א ברכה מאת ה'

בברכת התורה, ובאותות הודאה והוקרה, נשגר בזאת השורה, ברכת מז"ט בשפה ברורה, קדם ידידינו היקר והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, לבו ער וחם לכל דבר שבקדושה, רודף צדקה וחסד במידה גדושה, להגיד שבחו של אהר"ן, כל יודעיו ומכיריו מהללים שמו בשיר ורון, תומך נלהב ונכבד להחזקת כוללינו הק'

ידידינו הנדיב המפואר, מוכתר בכל תואר

מזה"ר יצחק אהרן שפילמאן הי"ד

אב"י בעזאב"ו וויליאמסבורג יע"א

לרגל שמחתו באירוסים בתו המהוללה שתחי'

והברכה אחת היא ביותרת הכבוד, בהדר ובהוד, למע"כ אביו ידידינו היקר באנשים, ראש וראשון לכל דבר שבקדושים, מנכבדי קהילתנו הק' פה בני ברק

הרה"ח ר' ישראל יעקב שפילמאן שליט"א

זכות החזקת תורה, ישפיע עליו שמחה ואורה, ויזכה לראות ולרוות מכל יוצאי חלציו רב תענוג ונחת, תורה וגדולה במקום אחת, וימשיך במעשי הצדקה והחסד לפרט ולכלל, ובשכר זאת יתברך בשפע והצלחה משמי מעל, וכל טוב סלה.

החותמים למען שמו בחודאה והערכה

הנהלת הכולל

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים בפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

כי אם לשארו הקרוב אליו:

רש"י: אין שארו אלא אשתו, ו"ל הטעם שאשתו נקראת "שארו" שהיא משאירה לו שארית בארץ כי היא יולדת את בני הנשארים אחריו.

(שער בת רבים)

☆

כי אם לשארו הקרוב אליו:

אמרו (ספרא אמור א') אין שארו אלא אשתו, קשה למה לא התחיל הכת' באביו ואמו ו"ל איתא (ע"ז י"ג). כהן רשאי לטמא עצמו לישא אשה, וז"ש הכת' "לא יטמא בעמיו" ומתי כן יכול לטמא עצמו "כי אם לשארו" אם רוצה לישא אשה.

(כסף נבחר)

☆

קדשים יהיו לאלקיהם ולא יחללו שם אלקיהם:

איתא בירושלמי (ברכות ס"ב): שאל מין אחד כתיב "אלקים קדושים הוא" לשון רבים משמע שיש ח"ו שתי רשויות השיבו לו לא נאמר "אלקים קדושים הם" אלא "הוא" כתבי והפי' הוא "כי אלקים קדושים (של עם ישראל שהם קדושים) הוא" אולם זה אפשר לומר כשישראל הם באמת קדושים אבל אם ח"ו הם אינם קדושים אז הקושיא של המין במקומה עומדת ויצא מזה חילול השם שיכולים לומר שיש שתי רשויות ח"ו, וז"ש הכת' "קדושים יהיו לאלקיהם" שישראל יהיו באמת קדושים ויהיה אפשר לפרש "אלקים קדושים הוא" שהתורה הוא אלקים של עם ישראל שהם קדושים ו"לא יחללו שם אלקיהם" ואז לא יהיה חילול השם שיוכלו המינים לומר שח"ו יש שתי רשויות.

(ילקוט טוב)

☆

ואיש כי יקריב זבח שלמים לה' לפלא נדר:

רש"י: להפריש בדבורו, קשה הרי הקדשה מועיל גם במחשבה, ו"ל, הכת' מיירי גם בגוי הנודר קרבן ואמרו בירושלמי (יבמות ע"א): אצל גוי לא מהני מחשבה אלא דבור, לכן אמר רש"י "להפריש בדבורו" דווקא.

(טל תורה)

☆

ולקחתם לכם ביום הראשון:

במדרש איתא ולקחתם ביום ראשון – לכפר על חטא ראשון, וקשה למה דווקא ביום זה. וי"ל ע"פ דברי המדרש "יהי ערב ויהי בוקר" זה יום כפור" משמע מזה שיום אחד של מעשה בראשית הוא יוכ"פ היינו י' בתשרי א"כ יום הששי למעשה בראשית היה ביום ט"ו תשרי יום א' דסכות ואז חטא אדם הראשון לכן "ולקחתם לכם ביום הראשון" לכפר על חטא (אדם) ראשון שהיה באותו יום.

(קול קול יעקב)

☆

זכרון תרועה:

הבעה"ט הביא מסורה "זכרון תרועה", "אין זכרון לראשונים" (קהלת א') "אין זכרון לחכם עם הכסיל" (קהלת ב') ו"ל המסורה

כך איתא בזוהר שלש התקיעות הם נגד שלשת האבות תקיעה נגד אברהם שברים נגד יצחק ותרועה הוא נגד יעקב לפי זה קשה למה כתיב בפס' רק תרועה שהיא נגד יעקב ולא כתב תקיעה ושברים שהם נגד אברהם ויצחק, וי"ל משום שמאברהם יצא ישמעאל ומיצחק יצא עשיו אבל יעקב היתה מטתו שלימה וכל בניו היו צדיקים, וזה פירוש המסורה "זכרון תרועה" הזכיר תרועה נגד יעקב וקשה "אין זכרון לראשונים" למה לא הזכיר גם האבות הראשונים אברהם ויצחק התרוץ "אין זכרון לחכם עם כסיל" משום שאברהם ויצחק היו להם בן כסיל ורשע משא"כ יעקב כל בניו היו צדיקים וחכמים.

(פרדס יוסף)

☆

כי בסוכות הושבת:

המפר' מביאים מסורה "כי ברחוב נליך" "כי בסוכות הושבת" "כי נר מצוה ותורה אור" ו"ל ע"פ מה ששינוי מבוי שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה ימעט ופחות מעשרה טפחים פסול וכן הדין בסוכה שהיא גבוה מעשרים פסולה ופחות מעשרה ג"כ פסול וכן הדין בנר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים פסולה והמצוה היא להניחה בתוך עשרה נמצא בשלשה דברים אלו יש הדין של עשרים ועשרה, ותיבת כ"י מרמז לנו על הדין של עשרים ועשרה האות כ' על עשרים והאות י' על עשרה וזה מרמז לנו המסורה "לא כי ברחוב (המבוי) נליך" "כי בסוכות הושבת" "כי נר מצוה" הכוונה לנר חנוכה.

(דמשק אליעזר)

☆

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה':

ו"ל רמז למה שאמרו (שבת קי"ח): אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, ואמרו (כתובות ק"י): לומר לך כל הדר בחוץ לארץ כאילו עובד עבודת כוכבים, א"כ ישיבת א"י נקרא לפני ה' וזה שמרמז הכת' "ביום השבת ביום השבת" היינו שני שבתות בזכות זה "יערכנו לפני ה' תמיד" בא"י.

(פני מבין)

☆

וירגמו אותו אבן:

יש להבין כאן נאמר "אבן" לשון יחיד ואילו במקושש בפ' שלח נאמר "וירגמו אותו באבנים" לשון רבים, וי"ל אמר חז"ל (שבת צ"ו): מקושש זה צלפחד, הנה כתבו התוס' (ב"ב קי"ט): שהמקושש לשם שמים נתכוון שרצה להודיע לישראל שהמחלל שבת ענשו מיתה, לכן כשהוציאו אותו לסקילה בזריקת האבן היה לכל אחד כוונה אחת אחד חשב שצלפחד הוא צדיק ואינו חייב מיתה אבל זה צדי ד' ואחד חשב שהוא פושע וחייב מיתה לכן כתיב אבנים לשון רבים שהיו בה הרבה כוונות אבל במגדף כל אחד ידע שהוא פושע ומגיע לו עונש מיתה וזריקת האבן היה לכולם בכוונה אחת לכן כתיב אבן לשון יחיד בכוונה אחת.

(פרדס יוסף)

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים,
שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין כתיבה כדיבור לגבי ספירת העומר

וספרתם לכם ממחרת השבת וכו'

פה, ומסיק דאפי' דאפשר לחלוק ולומר כסברת החת"ס דבעדות דוקא בעי' בפניהם, מ"מ הרי אפ"ל איפכא וא"כ אין ראיה, ובסוף דבריו מסיים אך גלוי וידוע שאין בידינו הפעוטים להכריח להלכה נגד הגאון שבביתא מרן החת"ס ז"ל וכו' עיי"ש.

☆

ועוד ראיה נפלאה מביא החת"ס לשיטת החוות יאיר דכתיבה כדיבור דמי, דבפר' יתרו כתיב: "ויאמר אל משה אני חותנך יתרו בא אליך, וכתב הרמב"ן ע"ז ששלח לו הדבר באגרת, דאי הוי ע"י שליח הוי לי' למימר יתרו חותנך בא אליך, ולא הלשון "אני" עכצ"ל דע"י אגרת, עיי"ש, (ועי' צארכות צכלי סמדה פר' יתרו מש"כ).

ומזה הביא החת"ס רא"י דלפי"ד הרמב"ן הי' ע"י אגרת, והרי כתיב "ויאמר" אל משה, ומשמע דכתיבה כדיבור דמי ע"כ כתב לשון אמירה.

ובשו"ת עמק שאלה (סי' ס"ו) מביא ד' ילקוט עה"פ הנ"ל ויאמר אל משה אני חותנך יתרו בא אליך, מובא בילקוט ר' יהושע אומר ע"י אגרת כתב לו ר' אליעזר המודעי אמר שלח לו ע"י שליח, וכתב העמק שאלה דפלוגתתם תליא אי כתיבה כדיבור אי לאו דר' יהושע סבר כתיבה כדיבור (ובלתי סתם) ור"י סבר לאו כדיבור וע"כ הוצרך לומר ע"י שליח.

☆

ובשו"ת רעק"א (א"ח סי' כ"ט) מביא מכתב שכתב לו דודו הגאון ר' וואלף אייגער ז"ל ובו עולה ומסתפק אם אדם כתב מכתב בימי הספירה וכתב היום כך וכך לעומר, אם יצא בזה ידי ספירת העומר או לאו, וכתב דלכא' תליא בפלוגתא אי כתיבה כדיבור ואז יצא י"ח או לאו.

הנה בעצם הדין כי כתיבה כדיבור ממש או רק כהרהור נחלקו בה הפוסקים, החוות יאיר (נש"מ ח"ד סי' קצ"ד) ס"ל דכתיבה כדיבור ממש לענין שבועה ונדר והשבות יעקב (נש"מ ח"ד סי' מ"ט) ס"ל דכתיבה לאו כדיבור הוי רק כהרהור, [ובשו"ת בית שלמה (י"ד סי' פ"ז) כ' דתליא בפלוגתת תנאים, עיי"ש].

☆

החוות יאיר הביא ראיה לשיטתו מהא דאיתא בגיטין (פ"ב) מפיהם ולא מפי כתבם לגבי עדות, ולכא' אי כתיבה לאו כדיבור דמי מהיכא תיתא דכתיבה יוכשר לגבי עדות, ומדבעינן קרא למעט, קמ"ל דכתיבה כדיבור דמי בכל שאר דיני התורה, עיי"ש.

והשבות יעקב (נש"מ ה"ג) דחה ראית החות יאיר דלעולם כתיבה לאו כדיבור דמי, והא דבעי' קרא למעט בעדים, משום דקא סלקא אדעתין דכיון דכל הגדת עדות אינו אלא כגילוי מילתא בעלמא, שיגלו דעתך לבי"ד, וע"כ קס"ד דבכתב סגיא, אבל אה"נ בשאר דוכתי פשיטא דכתיבה לאו כדיבור.

והחת"ס מיישב ראית החוות יאיר דאדרבה הסברא נותנת דדוקא עדות צריכין בפניהם ולא בכתבם דהרי הבי"ד צריך לחוקרם בפניהם האם האמת במצודתם או אתם תלין משוגתם ושקר בפניהם, ומובן לכל מבין שפנים אל פנים אפשר לחקור אבל לא בכתב, וע"כ דייקא בעדות בעינן שיהי' בפניהם, א"כ ראיה שפירתא לד' החוות יאיר שבשאר דוכתא כתיבה כדיבור דמי.

אמנם בשו"ת דברי חיים (י"ד ח"א סי' י"ז) דוחה ד' החת"ס ומביא ראיה, מגמ' בכריתות דעדות הוי רק גילוי מילתא בעלמא, וא"כ מה לי בכתב ומה לי בעל

ועיי"ש באריכות (נסימנס הנ"ל נש"ת רעק"ה)
שמאריכים במלחמתה של תורה בראיות וקושיות
לכאן ולכאן, ובין הדברים מביא רעק"א ראי' נכוחה
שכתיבה לאו כדיבור דמי כתיבה כדיבור האיך מותר
לסופר לכתוב שם שם הוי"ה הרי הוא הוגה את השם
באותיותיו דאין לו חלק לעולם הבא.

והרבה אחרונים תמהו על ראיית רעק"א דמשם
אין ראי' דבהכי חייבי'ה רחמנא והוא גזיה"כ
כדאיתא בקידושין זה שמי לעולם וכו' לא כשם שאני
נכתב אני נקרא דצריך לכתוב כן למצוות כתיבת ס"ת.
ובשו"ת אבני נזר (יו"ד סי' ע"ז) מיישב עפימ"ש
בחת"ס (סי' נ"ז) דמוציא שם שמים לבטלה שייך רק
במוציא בשפתיו אבל בכתב ליכא בזיון כלל, עיי"ש,
וא"כ ה"ה אפ"ל בהוגה השם באותיותיו בכתב ליכא
בזיון, עיי"ש באריכות.

☆

ולדינא נחלקו האחרונים בשו"ת קול אליהו (סי'
ל) העלה עפ"י ראיות דכתיבה כדיבור וא"כ אם כתב
יום הספירה אינו יכול לספור, ובן דורו החיד"א (נצנכ"י
או"מ סי' פ"ט) חולק וסבר דיכול לספור בברכה.

ומברר דאפי' אי נימא דכתיבה כדיבור דמי, מ"מ
בספירת העומר לא יצא דכתיב ב"ה וספרתם, אף דאין
הכרח במשמעות דבעי' ספירה בפה ושצריך להוציא
בשפתיו כמו ספירת נדה דכתיב ב"ה נמי וספרה ולא
מצינו בשום פוסק שצריך להוציא בשפתיו, מ"מ נראה
מצד תקנה חכמים דלא יצא י"ח אם לא הוציא
בשפתיו וראי' לזה ממ"ש ב"י (נסי' מ"ז) הטעם שתיקנו
לברך על בדיקת חמץ שהוא דרבנן ולא תיקנו על
ביטול שהוא דאורייתא, ומסביר משום דביטול הוא
בלב ואין מברכים על דברים שבלב, עיי"ש.

וא"כ ה"ה בספירת העומר כיון שתיקנו ברכה
ממילא נשמע דצריך להוציא בשפתיו מניין הספירה
דאל"ה הוי דברים שבלב ואין ראוי לברך עליו.

והנה הגאון רעק"א (נמש' סי' ל) משיב לעומתו
דמדברי הב"י ליכא שום ראי' דספירה בעי' בפה דווקא
דאל"ה הוי דברים שבלב, ותמוה דהרי הכא אייאר
בשכתב וא"כ הוי מעשה ול"ה דברים שבלב, וא"כ
יכול לצאת בכתיבה, ואין אלו אלא דברי נביאות לומר
שדרשו שיספור בפיו דהרי י"ל דדרשו שיספור
במעשה הן ע"י דיבור והן בכתיבה והעיקר שלא רק
ע"י מחשבה גרידא.

1 קהילות אפטיילונגען 2 מודעות וחדשות
3 חוק-אפי' 4 דברות קודש 5 מסיבות
6 שיעורים ודרשות 7 חק וחור' 9 מערכת

ברוקלין 718-504-2188
קרית יואל 845-537-6660
מאנסי 845-694-4550
לאנדאן 020-8002-9580
מאנטשעסטער 0161-420-8878

לאקאלע נומערן

718-305-6942 212-444-9899

צו ספאנסערן \ אדווערטייזין רופט:
718.551.7519

718-305-6942 • 212-444-9899

Yetev Lev
D'Rabeinu Joel D'Safmar
Gretz Yisruel Inc.

מוסדות יטב לב
דרבינו יואל מסאטמאר
בארה"ק תובב"א

תודה וקול זמרה

ברנשי הוקרה והודאה,

נשנר בזה ברכת מזל טבא וגדיא יאה, משימי מרומא עילאה,
קדם ידידינו הרבני הנכבד והנעלה, תוך אמוני עם סגולה,
ידיד נאמן למוסדותינו, מסור בלו"צ למענינו

מו"ה שמואל פרענקל הי"ו

לרגל השמחה שבמעונו, בעזר צורו וקונו, רוממות קל בגרונו
באירוסי בנו

הבחור היקר והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, תורה ויר"ש אצלו בלולה,

כמר שלמה אברהם גי"ו

עב"ג הח' שתחי' למזל טוב ובשעטו"מ

יה"ר שיזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת מכל יו"ח מתוך שמחה ואורה,
וימשיך לעמוד לימינינו לשם ולתפארה, ויזכה לאושר ועושר והרחבת הדעת,
ששון ושמחה בכל עת, וכל טוב סלה

החותמים למען שמו בתודה וקול זמרה

הנהלת המוסדות

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

הוקים להורותם

הלכות ספירת העומר

(שו"ע סי' תפ"ט ונושאי כלים)

אכילה קודם הספירה

כשמגיע זמן צאה"כ אסור לאכול [וה"ה שאר מלאכות או לישון קצת] עד שישפור, ואפי' התחיל לאכול צריך להפסיק ולספור, ואם התחיל לאכול קודם הזמן א"צ להפסיק אלא גומר אכילתו וסופר אח"כ, (רמ"א סי' תפ"ט ס"ד), וחצי שעה קודם צאה"כ ג"כ אסור להתחיל לאכול (מ"א סק"א), אך אם ביקש מאיש אחר שיזכירנו בהגיע הזמן, אפשר להקל להתחיל לאכול בהחצי שעה שקודם צאה"כ (כה"ח סק"ג) וה"ה כשיש לו מנין קבוע, ויש מקילין באופנים אלו גם אחר צאה"כ.

זמן הספירה

זמן ספירת העומר היא משתחשך, ולכן יש להקפיד לספור דייקא אחר צאת הכוכבים, (ובפרט לשיטת הראשונים הסוברים דספירת העומר היא מדאורייתא אף בזמן הזה).

ולדין דנהגין כשיטת ר"ת צריך לספור דייקא לאחר זמן ר"ת, והמתפלל (מחמת איזה סיבה שהיא) לפני זמן ר"ת, יספור עם הציבור בלא ברכה פן ישכח אח"כ, ויחשוב בדעתו אם אזכור בלילה למנות אין אני רוצה לצאת בספירה זו וכשיגיע הזמן יספור בברכה, (שו"ע ומשנ"ב סעי' ג' בדין המתפלל מבעוד יום. וכן הדין לגבי ק"ש שצריך לקרות ק"ש עוד הפעם לאחר הזמן).

זריז ונשכח

מצוה להקדים בכל לילה לספור בתחילת הלילה משום "תמימות תהייתה" (שועה"ר סי' ג', והיעב"ץ בסידורו, ובמור וקציעה) וישתדל שיהיה קרוב לחצי שעה מתחילת הלילה (מורה באצבע להחיד"א), ואפי' מי שא"א לו בתחילת הלילה יקדים עכ"פ כל כמה דאפשר (כה"ח סק"ב).

ספירה לנשים

נשים פטורות ממצוה זו דהוי מ"ע שהז"ג, מיהא כבר שוי עליי חובה, (מג"א סק"א), וכמדומה דבמדינותינו לא נהגי נשי כלל לספור, ועכ"פ לא יברכו דבודאי יטעו ביום אחד (משנ"ב סק"ג), ועפ"י הזוה"ק אין לנשים לספור כלל (עימג"א שם ובדע"ת).

ספירה ביום

כתב מהרש"ל (ביש"ש סוף ב"ק בחילוקים שבין בני א"י לבני בבל) דבא"י סופרים ספירה בלי ברכה גם ביום, וכן בשו"ת מראה יחזקאל בשם מורו הרה"ק מוהרמ"מ מרימנוב שנהג לספור כמה פעמים ביום, וכן בבארת המים בשמו לזכור לפחות עשרה פעמים ביום, הספירה של היום וכן נהגו לכתוב באגרות למב"י, לפי שאסור להסיח דעתו מהספירה (מנחם ציון להרה"ק הנ"ל).

אם צריך לדעת המספר בשעת הברכה

צריך לידע קודם שמברך איזה יום הוא מהספירה כדי שידע על מה הוא סופר, ובדיעבד יוצא אף אם בירך על דעת

שיספור מה שישמע מחבירו אע"ג שבשעת הברכה לא ידע המספר יצא בדיעבד (שו"ע סי' ט"ז סק"ח שועה"ר סי"ט) וי"א דאף לכתחילה יכול לברך אף שאין יודע המספר אם בטוח שלא יהי' הפסק "כדי דיבור" עד שיתוודע המספר כגון שמברך וסופר יחד עם חבירו (עיין חיי"א ושעה"צ סק"ז) ובשו"ת וישב משה ח"א סי' פ"ה פסק כן לדינא מטעם דאין זה דומה לברכת הנהנין שכאן הוא מודה ומשבח על המצוה ואינו משנה איזה מספר היום שבכל לילה מצוה יש).

שכח לספור

מי ששכח לספור בלילה ונזכר ביום, סופר בלא ברכה, ובליילה שלאחריו יכול לספור שוב בברכה, אבל אם שכח לגמרי לספור יום אחד דעת המחבר דסופר שאר הימים בלא ברכה (דנחלקו הראשונים בדין ספירת העומר דיש סוברים דאין ספירת הימים מעכבין זה את זה דכל יומא ויומא מצוה בפני עצמה היא, ויש סוברים דבעינן שבע שבתות תמימות וחדא מצוה היא, וע"כ בשכח לברך יום אחד סופר בלא ברכה).

אמנם הרה"ק בעל דברי חיים מצאנו זיע"א הורה שיכול לספור שאר הימים בברכה (ועי' באוצר החיים (פר' אמור מצוה ש"ז) שכתב דהצדיקים תלמידי הבעש"ט הנהיגו לספור להלאה בברכה. וכ"כ בספרו שולחן הטהור שאם שחט יום אחד סופר אח"כ בברכה, וכ"כ היעב"ץ בסידורו. דהעיקר כדעת רוב הראשונים דס"ל דיספור בברכה, וכן חי נוהג להורות הגאב"ד הרמ"א פריינד זצוק"ל לספור שאר הימים בברכה).

מסופק אם ספר

אם נסתפק אם ספר אתמול או לא, יכול לספור שאר הימים בברכה, דהוי ספק ספיקא שמא ספר ושמא הלכה כהפוסקים דכל יום מצוה בפני עצמה, (שו"ע שם), וכן מי שספר באופן שהוא ספק או מחלוקת הפוסקים אם הוי ספירה או לא ודינו שצריך לחזור ולספור בלא ברכה מכל מקום אם שכח יכול לספור שאר הימים בברכה, וכגון בספר וטעה במספר הימים ולא בשבועות או בשבועות ולא בימים וה"ה ספר רק א' מהן, או שספר המספר כך וכך ולא היום (שם סק"ג) וכל כהאי גוונא יכול להמשיך שאר הימים לספור בברכה (שו"ע הרב סכ"ה משנ"ב סק"ח).

קטן שהגדיל

קטן שהגדיל תוך ימי ספירת העומר - דינו של זה נידון הרבה בפוסקים אם יכול לספור בברכה לכשנעשה גדול, דיש סוברים דכיון שספר כל הימים אף שהיה עדיין קטן הוי "תמימות" ויכול לספור בברכה, ויש סוברים דכיון דקטן פטור לספור מן התורה אין זה תמימות, דספירתו בימי קטנותו אין מצטרף עם ספירתו שבימי גדלותו.

ולהלכה נהוג דאם ספר כל הימים כשהיה קטן יכול להמשיך ולספור בברכה כשנעשה גדול (שע"ת או"ח סי' תפ"ט ס"ק ב בשם הברכי, ועוד)

הולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הגה"ק רבי ישעי' ב"ר משה שטיינער מקערעסטיר זי"ע נלב"ע ג' אייר (תרפ"ה)

הרה"ק ר' ישעי'לע מקערעסטיר זי"ע נולד בשנת תרי"א בכפר זבארעוו במדינת אונגארין, לאביו הרה"ח ירא שמים מרבים מו"ה משה שטיינער ז"ל ולאמו הצדקנית מרת הענטשע מרים ע"ה, הרה"ק רבי ישעי'לע נתייתם מאביו בגיל שלש שנים ונפל עול חינוכו וגידולו על שכם אמו, וכשנעשה בן י"ב שנה לקחו אמו ובמסירות נפש הוליכו רגלי מהלך רב עד ליסקא אל הרה"ק ר' צבי הירש מליסקא זי"ע שיחסה בצל כנפיו לשאוב מבאר מים חיים תורה ויראת שמים, הרה"ק מליסקא שלחו ללמוד בהשיבה בסעמיהאל, וכבר אז במעלליו יתנכר נער וכאשר הי' איזה חולה ל"ע היו באים אליו שיתפלל בעדו כי היו בטוחים בתפילתו שלא ישוב ריקם, וגם הסוחרים שבאו לשם ביומא דשוקא היו מבקשים ממנו שיעמוד על ידם כדי שיצליחו במסחרם.

כשהגיע עתו דודים בא בקשרי שידוכין עם בתו של הרה"ח ר' יצחק יונה ז"ל שהי' חתן רבי ישעי' הכהן גדול (שהי' נקרא בן מפני שבזמנו של מרן הישמח משה כל כהן שהי' בא לגור בקערעסטיר לא הציא שנתו רח"ל, והישמח משה זי"ע שלח את רבי ישעי' הנ"ל שיקבע את דירתו בקערעסטיר, ומאו הלאה כהנים דרים שם ואין שטן ואין פגע רע), וכבר אז ראו את רוח קדשו של הרה"ק רבי ישעי'לע כי להרה"ח ר' יצחק יונה הנ"ל הי' שתי בנות, ובתחילה כשהגיעו לפני הרה"ק את הבכירה, אמר תיכף הלא יש לו צעירה גם כן, על אף שלא הכיר את משפחתו.

על שבת שלפני חתונתו (שבת אויפרוף) נסע להסתופף בצל הרה"ק רבי מרדכי'לע מנאדווערנע זי"ע לעלות שם לתורה כנהוג, ולפני ה"בארווארפען" אמר לו הרה"ק: די האסט ווער עס זאל דיך באווארפען, וועל איך דיך באווארפען מיט חסידים, ונתקיימו דבריו הקדושים כי נהר חסידים אל הרה"ק רבי ישעי'לע למאות ולאלפים.

כשהתחיל הרה"ק רבי ישעי'לע להתנהג באדמורו"ת נסע אחד מחשובי חסידי הרה"ק מליסקא זי"ע אל הרה"ק רבי מרדכי'לע מנאדווערנע זי"ע, לשמוע מה בפיו על זה, והי' בבואו לשם והרה"ק רבי מרדכי'לע שאל אותו על התנהגותו של הרה"ק מליסקא, ובתוך הדברים רמז החסיד הנ"ל כמה פעמים ש"ישעי' נעשה רבי ומקבל פתקאות", פתאום קפץ הרה"ק רבי מרדכי'לע מכסאו ואמר בזה"ל: "די גמרא זאגט כל הכובש נבואתו וכו', לא עלינו ולא עליכם, מרדכי דארף נישט כובש נבואתו זיין, זאלסט וויסען אז מ'האט אויסגערופן איין הימל אז ישעי' וועט ממלא מקום זיין דער ליסקער", עוד אמר פעם לאחד על הרה"ק ר' ישעי': "זאלסט וויסן אז ישעי' האט א שביל אין הימל".

פע"א כשהסתופף בצל מרן הק' מצאנו בסעודה השני' הי' יושבים על השולחן צדיקים חסידים ואנשי מעשה כידוע, ורבי ישעי'לע שהי' נחבא אל הכלים הסתובב בין שאר האנשים בבית המדרש, ובשעת חלוקת ה"קוגעל" קרא אליו הרה"ק מצאנו ונתן לו קערה עם חתיכת "קוגעל" גדולה, ואמר לו בזה"ל: ישעי', דא האסטו, און זאלסט קענען ברייט טיילן פאר אידן" והבינו שהוא נותן לו את זה בתורת "סמיכה" להיות רבי, שהוא יחלק בהרחבה ליהודים "בני חיי ומוזני" וכל טוב.

ג' אייר

רבי ארי' לייב צינץ ב"ר משה (הגאון מפלאצק) - תקצ"ג
רבי ישעי' מקערעסטיר ב"ר משה - תרפ"ה

ד' אייר

רבי ליפא מסאמבור ב"ר יצחק אייזיק מכפר סאפרין - תקפ"א
רבי יוסף דוב מבריסק ב"ר יצחק זאב סאלאווייציק (בית הלוי) - תרנ"ב

ו' אייר

רבי יצחק הלוי הורוויץ אב"ד אה"ו ב"ר יעקב יוקל - תקכ"ז
רבי משה מסאמבור ב"ר יצחק אייזיק מכפר סאפרין (תפלה למשה) - ת"ר
רבי יוסף מאיר מספינקא ב"ר שמואל צבי (אמרי יוסף) תרס"ט

ז' אייר

רבי שלמה אפרים לינטשיץ ב"ר אהרן (עוללות אפרים, כלי יקר) שע"ט

ח' אייר

רבי ירחמיאל מפאשיסחא ב"ר יעקב יצחק - תקצ"ט

ט' אייר

רבי אביגדור ב"ר יצחק (בעל הקנה) - קצ"ט

י' אייר

עלי הכהן הגדול - ב"א תת"ע
רבינו יצחק אלפסי ב"ר יעקב (רי"ף) - ד"א תתס"ד
רבי יוסף תאומים ב"ר מאיר (פרי מגדים) - תקנ"ב
רבי שמואל מקאמינקא ב"ר משה אהרן - תר"ג
רבי יצחק אייזיק יהודה יחאל מקאמארנא ב"ר אלכסנדר - תרל"ד
רבי דוד מטאלנא ב"ר מרדכי מטשערנביל - תרמ"ב
רבי הלל ליכטנשטיין מקאלאמיא ב"ר ברוך בענדיט (עת לעשות) - תרנ"א

בצל רבו הק' מליסקא זי"ע

כאמור למד הרה"ק ר' ישעי'לע בסעמיהאלי כחצי שנה, אח"כ חזר לבית מדרשו של הרה"ק מליסקא, ואחר כמה שנים שישב בשיבתו וראה הרה"ק מליסקא כי אור גדול ומכוסה הוא ולאילנא רברבא יתעביד, ויקרבהו אליו והעמיס על שכמו לשמשו בקודש, והי' ידיו אמונה ולא זזה ידו מתוך יד רבו, ועקב אחר כל מעשי רבו הק' וכל תנועותיו קטן כגדול.

יסופר דכשתארו לפני הייטב לב זי"ע את דרכו של רבי ישעי'לע, ואיך שקושר המטפחת על צווארו, אז ענה הייטב לב ואמר בלש"ק: "פונקט ווי דער ליסקער רב, אפילו דאס האלו קניפט ער ווי דער ליסקער רב", והדבר ידוע שהי' חותם שמו כל ימיו: "הק' ישעי' בן מו"ה משה ז"ל שהי' משמש בקודש אצל הה"צ מליסקא זי"ע".

ביתו של אברהם אבינו

כידוע ומפורסם רוס מעלת מדרגתו של הרה"ק רבי ישעי'לע במצות הכנסת אורחים, שהי' ביתו פתוח לרחבה לכל עובר ושב לאכול ולשתות מעדני מלך לשבע נפש, והיו מבשלים בביתו תדיר שיוכלו ליתן עבור האורחים המרובים בין הגונים ובין אינם הגונים, כמו שהי' קורא הרה"ק על מיני אורחים המזדמנים לביתו "אורחים בורחים דורכים", והרה"ק בעצמו הי' מחלק ונותן לפני האורחים, כידוע שבראש השנה חתך בעצמו לעקאך להציבור, ואמר שכל הרבי'ס מכוונים רזין דרזין ואני מכוון לשובע ולא לרזון.

בביתו ראו דבר פלא שהי' לכל המאכלים שנתנו בביתו טעם טוב, ואפי' מי שבביתו לא הי' יכול לאכול איזה מין מאכל, בביתו של הרה"ק הי' תאב לאכול מהם הרבה, והברכה הזה הוא עפ"י מעשה שהי' בצעירתו שפע"א בא לביתו איש עני לבוש בבגדים קרועים, והיה אז בתוקף ימי החורף והקור היה גדול מאוד, ואותו עני ניגש מיד אל התנור להתחמם, ותשלוהו הרבנית אם הוא רעב, ויאמר הן, והיא היתה אז מבשלת גריסין, ותתן לו תיכף קערה מלאה, שהיתה עדיין כמעט רותחת כדרך הגריסין שהעבירום מעל האש, ואותו עני לקח הקערה ואכל את כל הגריסין במשך כמה רגעים, ותחזור הצדיקת ותשאלהו שמא עדיין רעב הוא, ויחזור ויאמר לה הן, והיא חזרה ונתנה לו כמו בפעם הראשונה, והי' כאשר ראתה את גודל רעבונו, שהוא חזר ואכל את כל המאכל במשך כמה רגעים, ותתן לו עוד קערה שלישית, והוא אכל גם זאת, אחרי כן שאל העני: היכן בעלך, ותאמר בחדר האחר, ויאמר העני לכי וקראי לו, והי' כאשר בא הרה"ק רבי ישעי'לע ופתח אותו עני את פיו ויברכהו בכל עניני ברכות, ואחרי כן פנה אל הרבנית ואמר לה: "דיינע מאכלים זאלן האבן אלע טעמים", וילך ופרח לו איש האמת, והי' אחרי אשר הלך, ותספר הרבנית לר' ישעי'לע את אופן אכילתו ודבריו והתנהגותו, והי' להם לפלא, והרה"ק שלח מיד לבקש את האורה, ואף הוא בעצמו הלך לבקשו, ולא מצאוהו בכל הכפר כי איננו, וישאלו את השכנים האם היה אצלם אורח כזה וכוה היום, וכולם אמרו פה אחד "לא ראינוהו", ואמרו ש"בוודאי היה זה אליהו הנביא", והרה"ק היה מנענע בראשו ואומר "יא, יא, יא", וכאמור שמני אז הי' למאכליהם טעם נפלא ואפילו אלו שהרופא אסר להם לאכול מאכלים מסויימים אכלו שם הכל ולא הזיק להם כלום.

הרה"ק מליסקא לא זו מחבבו ואמר עליו גדולות ונצורות, והוא הי' ממונה מטעם רבו לחלק את החלות להאורחים, ופע"א התבטא הרה"ק מליסקא ואמר עליו: "ווען ישעי' טיילט בילקעס קומט אין זיי אַ ברכה אריין", וגם הי' מחלק הצדקת אצלו, ומי שהי' לו בקשה גדולה הי' משתדל אצלו שימליץ בפני הרה"ק מליסקא זי"ע.

בשעת פטירתו של הרה"ק מליסקא לחיי העוה"ב ונר אלוקים טרם יכבה, עמד הרה"ק רבי ישעי'לע על יד מיטתו ובכה לפני רבו: "מה יהא עלי", ויאמר לו הרה"ק: "פאר דיר זארג איך נישט, דיר קען מען אין די גאנצע וועלט, וועסט ברויכן חתונה צו האבן זאלסטו פארן קיין סאקמערער געגנד", לימים הגיע מכתב להרה"ק ר' ישעי'לע עם מעות מאוסטראלי והדבר הי' פלא כי לא הכיר את השולח ולא ראה אותו מעולם, אז אמר הרה"ק רבי ישעי'לע שמבין מה שאמר רבו מליסקא שמכירים אותו בכל העולם, כי מקצה הארץ שלחו לו פדיון.

בצל מרן הק' מצאנו זי"ע

אחר פטירת רבו הק' מליסקא נסע לצאנו, והד"ח הראה לו התקרבות יתירה, וסיפר הרה"ק ר' ישעי'לע שהרה"ק מצאנו הי' רגיל להזמין אחר תפילת ערבית אנשים חשובים לסודת הערב, והי' כאשר הי' שם הרה"ק ויעמדו שם בפרוודור כמה אנשים חשובים תלמידי חכמים והיו מצפים שמא יזכו להיות מן המוזמנים אל שולחן הק', וכשבא הרה"ק מצאנו לביתו אמר: "ישעי' קום צו די וועטשערע", וביאו לפני הרה"ק קערה גריסין חמין מאוד וגם לפניו הביאו קערה עם גריסין חמין, והרה"ק מצאנו אכל מיד והרה"ק רבי ישעי'לע לא הי' יכול לאכול מרוב חמימות, אך מפני הבושה אכל קמעא קמעא, וכאשר גמר הרה"ק מצאנו את אכילתו לקח קערתו של הרה"ק רבי ישעי'לע ואמר לו: "לאמיר עסן באנאנט", ואכלו יחד מקערה אחד.

לימים כשהתחיל כבר להתנהג באדמו"רות הי' פעם בצאנו, והרה"ק הד"ח הרכין את ראשו לאחוריו על משענת הכסא (כן עשה כמה פעמים בדביקותו), וידברו בני הד"ח ביניהם ע"ז שהרה"ק רבי ישעי' מתנהג כמו רבי ולוקח פתקאות, כדי שישמע הד"ח את דבריהם ויאמר מה דעתו עליו, אך הד"ח לאחר זמן מועט התרומם מכסאו ואמר: "טוב עין הוא יבורך ישעי' וועט בענטשן".

יש מאיר
בעל הנס
פושקע
רפ"ט:

**1-888
REB-MEIR**
7 3 2 - 6 3 4 7

א פארזיכערטע סגולה אויך

בני חיי ומזוני

צו שטיצן

"צדקת רבי מאיר בעל הנס"

כולל עצי חיים

ליקוטי דרשות אמרות ושיחות מרבנותה"ק בענין יום המר והנמחר, וממשלת המינים

יום אידם

כ"ק מרן רבינו הקוה"ט בעל דברי יואל זי"ע

אחר כותבי זאת התבוננתי בלשון הרמב"ם בסה"מ במ"ע מצוה זו בהמצוה דבשמו תשבע, וז"ל שם באמצע הדברים, ועל זה הצד תשבע אמתינו בשם משה רבינו מה נכבד שמו כאילו הנשבע נשבע באדון או במי ששלחו וכל עת שלא יכוון הנשבע זה ונשבע באחד הנבראים להאמינו שיש לאותו הדבר אמתת עצם עד שישבע בו כבר עבר ושתף דבר אחר עם שם שמים אשר בא הפי' כל המשתף שם שמים עם דבר אחר נעקר מן העולם וכו' יעיי"ש, ומבואר בזה שאף במשה רבינו אם נותנים לו אמתיות עצם לא בכוונה זו שהשי"ת שלחו הוי בכלל משתף שם שמים ודבר אחר שנעקר מן העולם והוי זה ע"ז ר"ל, והיא ראי' גדולה להנ"ל שביהמ"ק וא"י אם אינם בכוונה זו בשביל שהקב"ה צוה עליהם, אם נותנים להם עצמאות מבלעדי השי"ת הוי זה ע"ז ר"ל, וככה הוא

עכשיו שכל כתות הציונים כופרים לגמרי בהשי"ת ובתורה"ק ואין להם אלא א"י, א"כ נותנים עצמאות לא"י בלי תורה מהשי"ת עושין בזה ע"ז כי כל עצמאות שהוא מבלעדי השי"ת הוי ע"ז ר"ל כנז"ל, והדתיים הנגזרים אחר הציונים למלאות את דבריהם בענין א"י נותנים להם רב חיזוק ואומץ במה שמעמידים עצם בהיכל ה', אוי לאותה בושח ואוי לאותה כלומה, והכי קראי שם היום המר והנמחר שקרה האסון הנורא לישראל שהוקמה מלכות המינות בא"י זה שמו אשר קראו ליום אידם יום העצמאות כי כל ענין העצמאות הוא מינות ר"ל, שאין שום עצמאות בעולם אלא השי"ת לבדו הוא ולא אחר. (שם סי' קמ"ז)

ואף לשער חומר העין פלולו של שמחים אלי גל' או מראים שמחה והג ביום הניאוף הנורא שקראו אותו יום העצמאות שיסדו

ובאותו היום המר והנמחר שנעשה מרידה במלכות שמים כ"כ להעמיד ממשלה לישראל באה"ק בלי תורה ואמונה כלל, שמשם תצא מינות וכפירה לישראל וקראו אותי יום העצמאות, המה ששים ושמים בעתוניהם בפרהסיא לעין כל לעשות יו"ט גדול ביום המרידה במלכות שמים, היש לך ניאוף גדול להשי"ת מזה, ומכאן לב כל מאמץ בהשי"ת ובתורתו הקדושה עד קצה, קצר היריעה מהכיל לחשוב מה שרואין בכל צעד וצעד שלגמרי נגזרין אבתרי, השי"ת ירחם עלינו בב"א.

(ויאל משה מאמר שלש שבועות סי' קמ"ד)

ואנן מה נענין אבתרי אשר בעו"ה מידי יום ויום השכם וחטוא, ומי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאי לעמוד בנסיונות הקשים

פע"א בליל ד' דחול המועד סוכות (אושפיזא דיוסף) שנת תשי"ב בא איש אחד שלא מאנ"ש להתברך מרבינו בברכת גמח"ט לפני הו"ר ונתן פיתקא לרבינו, והוציא האיש הזה מכיסו לוח השנתי שקיבל במתנה ע"י הכי דואר מאת ישיבת "יטב לב" בא"י ושם נרשם ביום ה' אייר "יום העצמאות" ורבינו בראותו זאת אורייתא קא מרתחא ביי, ולא מצא מרגוע לנפשו ופסק תיכף מלקבל פתקאות, וציוה לקרוא לר' שלמה בראווער ע"ה שהי' אז מנהל מוסדות יטב לב ושאלו היתכן שיצא מידו דבר כזה, והשיב ר' שלמה לרבינו שגם הוא לא ידע מזה כי הוא הדפיס את הלוח אצל פירמא שמדפיסים לוחות להרבה מוסדות והוא לא ידע שמדפיסים זאת ומדגישים ביום ה' אייר "יום העצמאות", ורבינו לא נח ולא שקט ואמר שבעוד מועד ילכו ויחפשו אחר מדפיס ולהדפיסם מחדש בלי הג"ל כמובן ולהפיצם לכל אנ"ש ובצירוף מכתב התנצלות על הלוח הקודם, ובאו בחזרה לבשרו לרבינו שסדרו את הכל כרצונו, ורבינו נכנס את אל הסוכה לעריכת השולחן בשעה מאוחרת מאוד, והתחיל לומר האושפוזין ובאמצע האמירה נשרו עיניו דמעות ובכה מאן הפוגות מרוב צער ועגמת נפש שנתהווה טעות כזאת בשם המוסדות "יטב לב" ולא מצא מרגוע לנפשו זמן רב.

אשר שמה שעלולים ליפול ח"ו לכל דרכי היצר עד קצה, ולפלא מה שנחתם התקנה הנ"ל מרו"מ ורו"ב רבני וגאוני ארץ תקיפי דארעא דישאל זה יותר משני מאות שנה ביום ה' אייר הוא היום המר והנמחר אשר התייצבו הכופרים ומנאצי ה' על ה' ועל משיחו להשתלט על ישראל והוא השובר ומשכיח כל כח הקדושה בעו"ה והיא המעברת על התורה"ק באופן נורא ואיום, דייקא באותו היום התעוררו הקדושים אשר בארץ תקיפי דארעא דישאל להתייצב בתקנות תקיפות עבור קדושת הארץ שאל תתחלל ח"ו וכחות הטומאה לא ירעו ולא ישחיתו את גבול הקדושה שבאה"ק, ורוה"ק הופיעה בבית מדרשם בכמה מאות שנים מלפנים שיאותו היום צריך להתגברות יתירה, זכותם יגן עלינו ועכ"י להצילנו ממים הזדונים ברוב רחמינו וחסדיו ית"ש.

(שם מאמר ישוב א"י סי' קכ"א)

החטאים האלה בנפשותם, הצדים רבים מישראל ברשתם. ואמרו ז"ל (ב"ק ס' ע"א) כל פורעניות הבאה לעולם היא בעבור הרשעים ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים, ואובדים ח"ו נפשות נקיות בעוונם של אלו. ובצפייתנו צפינו לרחמי שמים שיתהפכו ימים אלו לששון ולשמחה, יראו עינינו וישמח לבנו בישועת ה' ובגאולת ישראל. והשי"ת ישפיע בלבבות בני ישראל שיתדבקו בדרך האמת ובדרך התורה"ק והמצוות, יאר ה' פניו אלינו ויט עלינו חסדרו, ויזכו בני ישראל להנצל מכל רע, ולראות בחיים חיותם בשוב ה' ציון, ויתגדל ויתקדש שמה רבא וכו' בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. ונזכה כלנו יחד לראות בישועה השלימה, ובהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

(דברי יואל פר' תרע"ט)

מה שישראל אודות מדינה יהודית בעו"ה, תמה אני מה זי שאלה והאיך יעלה על דעת אדם שכמותך להסתפק בזה, והאיך לא יבקש שכ"ז הוא מרשית המינות והכפירה ר"ל אשר הן המה היו בעוכרינו להשחית את כל העולם ר"ל, ואך המה גרמו את האבדון הנורא שקרה לעם בני ישראל בכל משך השנים האלה, וכעת הוסיפו פשע על פשע להשתתף עם העמים אשר כל כוונתם להרע לישראל ח"ו ויצא העגל הזה.

גם מה שישראל אודות אמירת ההלל, הנה אמרו חז"ל (שבת קי"ח ע"ב) הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף, וק"ו בן בני של ק"ו אותן שאמרו הלל על האסון הנורא הזה

מנאצי ה' והתייצבו על ה' ועל משיחו להעמיד מלכות של מינות על ישראל בעקירת התורה"ק והאמונה, ושמאז התחיל מהחדש השפרכת דמים של רבוא רבבות מישראל, וזה גרוע הרבה יותר ממודה בע"ז, שאינו מודה בלבד אלא גם שש ושמת בהמרידה הנוראה שנעשה על הקב"ה ועל תורתו הקדושה, וכמו שפירשו בכתוב תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב כי הרבה עוברי עבירה גם כופרים יש שעדיין לבם כואב עליהם כל מה שאינם עובדים השי"ת אלא שלא יוכלו לעמוד נגד יצרם הקשה ונגד הדיעות הכוזבות המבלבלים אותו, אבל אותן השמחים עוד בעבירה זה ניאון הרבה יותר, וזה פירש הכ' הנ"ל שלא די שלא עבדת את ה' אלהיך אבל ה"י העדר עבודתך את ה' גם בשמחה ובטוב לבב, וע"כ העונש הרבה יותר, וכעין זה השמחים ביום אידם יום המר והנמחר, הרחמן הוא יצילנו מהם ומהמונם ויחזק את לבבינו להאר עינינו בתורתו ועבודתו ית"ש.

ובעוה"ר עד היכן הדברים מגיעים אוי לנו שכך עלתה בימינו, אשר עינינו ראו שפלות דורינו, מי פלל כזאת, שימצאו יהודים שומרי תורה ואף חסידים השישים ושמחים עם מכעיסי השי"ת ביום המר והנמחר ה' איה, שבו נעשתה מרידה במלכות שמים, שהקימו מנאצי ה' את ממשלתם יסוד המינות והכפירה, וכולהו איתנייהו ביה עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, ועל ידם נשפך גם אלפים ורבבות מישראל כמים, ואין לך ניאון גדול מזה, שיעשו יהודים שומרי תורה יו"ט ביום המרידה

במלכות שמים, ואין צורך להאריך בזה כי תקצר היריעה מהכיל, וכל בר דעת מבין זאת בדעתו עד היכן הדברים מגיעים, וממש באיסור יחרג ואל יעביר לקחת חבל בשמחתם, והדבר ברור אצלו בל ספק שכל הניטלים חלק בכל אותם הענינים נחשבים משנאי ה', השם ישמרנו מהם ומהמונם ועלינו להתפלל להשי"ת שנוכה להיות דבוקים בדרך האמת.

והדבר ברור אצלו שאלמלא היו חכמינו הקדושים ז"ל אתנו, היו קיבעים יום זה לתענית צבור בכל המקומות, כי הוא גרוע הרבה יותר מן החורבן בטף ובנפש, אך אין בכוחנו להטיל תענית על הציבור, אמנם מכיון שאירעה לנו סבה זו (שנפלה הס"ת לארץ בחוה"מ פסח) ועלינו לגזור תענית על כך, ראיתי בכך סבה מן השמים לקבוע התענית ביום זה דייקא, אף שעפ"י חשבון היה ראוי לקבוע התענית בשבוע שניה של בה"ב, מ"מ קבענו התענית ליום זה, כדי להרבות בתפלות ובתחנונים להשי"ת שיסיר חרון אפו מישראל, וינצלו מכל צרה וצוקה, וישמור רגלם מלכד שלא יתפסו ברשת המינות.

והשי"ת ירחם על בני ישראל, ואל יאבדו נפשות נקיות בפשעי האנשים

בליל שב"ק פר' בהר שנת תש"ח כשרבינו ערך שולחנו הטהור בבית המדרש הקטן שנבניתו נוכחו שם מספר אנשים מצומצם, וזה היה כשבועיים אחרי הכרזת המדינה הציונית, בין הבאים אל השולחן בליל ש"ק הנ"ל היה גם אורה חשוך ונכבד שבא זה עכשיו מאר"י, כידוע אחרי הכרזת המדינה ביום ה' אייר של אותה שנה, פרצו מלחמות קשים וקרבות עזים בין הציונים ומדינות הערביים, רבינו היה מודאג מאוד על מצב אחינו בנ"י בארצנו הקדושה, בימים הטרופים ההם לא התקיימו חליפת מכתבים מהתם להכא, וכמעט לא הגיעו שליחים מאר"י לכאן, כי היה שעת חירום, וכיון שבא האיש הנ"ל חפץ רבינו להיוודע ממנו על המצב באר"י, בתוך הסעודה לאחר אכילת הדגים, פנה רבינו אל האורח מא"י ושאלו מה נשמע באר"י ענה האורח בזה הלשון: "סאיז שווער, מיכאפט קלעפ, אבער ס'איז זיס ווי צוקער!". כאשר שמע רבינו את הדיבורים האלה נתכרכמו פניו ונשתנתה צורתו לכמה גוונים, רבינו התחיל לצעוק, איך אפשר לומר שזה מתוק כמו צוקער כאשר בני ישראל מוכים וסובלים מכות, ואיך יתכן לומר על איבוד נפשות ישראל שזה נעים, רבינו לא עצר ברוחו מהדברים שהנ"ל השמיע, ובהמשך הסעודה כאשר אמר רבינו דברי תורה האריך רבינו לבאר את הפסוק וחרב לא תעבור בארצכם, ודברי התרגום ודקטלון בחרבא לא יעידון בארעכון, שפירושו לא יסורו מארצכם וזהו לכאורה היפך הברכה מה שאמר הכתוב וחרב לא תעבור בארצכם, וביאר רבינו בארוכה עפ"י הקדמות מש"ס בענין החקירה אימתי הוא שבח של הקב"ה, כשאין מוזיקון כלל, או כשיש מוזיקים ואינם מוזיקים, עיי"ש, דאמרו חז"ל האי בדברי תורה כתיב ועוד אמה"כ רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם, כי זהו חרבם וכלי זיינם של ישראל נגד האומות, אבל לא חרב ממש, דזהו כחו של עשו, ולעתיד יתקיים וחרב לא תעבור בארצכם, וגם כפי' התרגום האונקלוס ודקטלון בחרבא לא יעידון בארעכון, כי יהיה כח התורה בשלימות ולא יפחדו משום אומה ולשון כי התורה היא חרבם של ישראל נגד האומות, ואפילו בזמן הזה צריכין להיות מקושר בתורה הקדושה באמת, אבל אם סרים מדרך ה' אז אמר הכתוב ושב מאחרריך, והנצחון בא אז רק מצד הס"א, כי זהו כוחו של עשו ועל חרבך תחי', והאריך רבינו בענין זה...

הנה הרבה יש לדבר בזה בראיות ברורות אבל קצר היריעה מהכיל בפרט כי למי שנזרקה בלבו שמץ מדעת המינים האלה לא יקבל הברורים מאוד כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין ל"ח ע"ב) על ודע מה שתשיב, כי אפיקורס ישראל כ"ש דפקר טפי, ומי שמתחזק באמונה שלימה ומבקש האמת יעזריהו השית ויאיר את עיניו. ואמרו חז"ל (מכות כ"ד ע"א) בא חבקוק והעמידו על אחת וצדיק באמונתו יחי, ועל יסוד זה התגברה כח השטן וכת דילי בכל מיני עצות ותחבולות בימים האחרונים האלה טרם בוא הישועה, וצריך סייעתא דשמי' והתגברות עצומה להשאר באמונה האמיתית, השי"ת ירחם עלינו ויאיר עינינו במהרה בימינו. (מכתבים דברי יואל ח"א סי' ע"ג)

ר"ל אך לך הירוף וגידוף כמותי, וכל אשר עינים לו יראה האמת הברור בתורה ובנו"כ ובדברי חכז"ל ובכל ספרי גדולי הראשונים והאחרונים ז"ל, וגם שכל עניניהם, הוא נגד שכל האנושי ממש, אך כח הס"מ וכת דילי' מסמא את העינים, ושאני מינות דמשכא בפרט בדור השפל הזה אשר התגברו כ"כ, ובאמת אין לנו לצפות אלא על ביאת המשיח אשר אנו מאמינים ומחכים לו בכל יום שיבוא וכבר הגיע עת דודים, ובטח בלי ספק כבר הי' זוכים לביאת המשיח לולא העדה הרעה הזאת אשר הסיתו לב ישראל אחריהם, הן המה המעכבים וגרמי איחור זמן גאולתינו ופדות נפשינו, אבל נקוה להשי"ת כי לא לעד יקצוף ובקרב ישלח לנו משיחו הולך תמים וירחם אל עמו ועל ארצו וירציאנו מאפילה לאורה בב"א.

כ"ק מרן רבינו הקוה"ט בעל ברך משה זי"ע

ישראל בדורות הקודמים, והבורא כל עולמים יעזרינו להתחזק בדרך התורה המסורה בידינו מאבותינו ורבותינו הקדושים מדור דור, והרחמן הוא ישבור עול הגוים ועול גליות מעל צוארינו, ונזכה כולנו יחד לראות בישועת כל ישראל ושמחתן, ובנערינו ובזקינינו נלך לקבל משיח צדקינו בב"א. (ברך משה פר' בחוקות)

ושפתי לא אכלא מלזעוק ולהתריע על אשר בימינו אלה מעשה שטן הצליח לצבוע את העבירה החמורה של התחברות לרשעים ולהלבישה בלבוש מצוה רבה, והרבה מאחינו בני ישראל לא ידעו ולא יבינו כובד חטא והעון הלזה ונתחברו אל רשעי הדור המינים והאפיקורסים, איז לנו שכך עלתה בימינו שיהודים שומרי תורה ומצוות מאשרים זדים גם בניג עישי רשעה להצטרף אל שלטון הכופרים בארצינו הקדושה, אשר עצם קיומה היא מרידה נוראה במלכות שמים וניאויץ וכפירה בתורתנו הקדושה ובי"ג עקרי האמונה, ומיזם הווסדה ועד עתה העבירה מעל הדת אלפים ורבות מישראל ומלאה את כל הארץ בטומאה וזוהמא, ואיך יוכלו יראי ה' האומרים שמע ישראל להמכר לעקר וליהנות מממזנם להחזקת מוסדות התורה, וכי יעלה על הדעת שיתורה כזו הנלמדת מסה מממזנם של רשעים יש לה ערך של קדושה, פוק חזי לשונו הק' של רבינו יונה בפירש

אלה הדברים אנו חייבים לשנן לנו ולבנינו אחרינו בדור האחרון בעקבתא דמשיחא אשר הנסינות גדולים ועצומים בענין התחברות לרשעים, ובעוונותינו הרבים גבר האויב ורשעי ישראל השתלטו על ארצינו הקדושה, ופרשו פה ויקשים לשלומי אמינו ישראל אשר התחברו אליהם בסענת שוא שכוונתם לפעול אצלם למען חיזוק התורה והיהדות, ולא זו הדרך ישכון אור, כי קיום התורה תלוי רק בהתבדלות מן הרשעים ומכל אשר יש להם כאשר היתה דעת קרשים של כל גדולי

כידוע התקיימה בא"י כנסיה גדולה של אגודת ישראל בקיץ שנת תשי"ד, וכמה חדשים לפני הכנסי' עשו כינוסים ואסיפות להגדיל העסק, כדי לצוד עוד נפשות תמימים ברשתם, גם בויליאמסבורג ניסו להגביר את כוחם ואף כי לא עלתה להם בניקל, כי כולם ידעו ששכונת וויליאמסבורג כולה נכנעת לגמרי להשפעת דעת רבינו, עכ"ל מעשה שטן הצליח ואנשי אגודת ישראל ביקרו אצל רב גדול ומפורסם מוקני הדור הקודם שגר בויליאמסבורג, וביקשוהו שיסכים לעשות האסיפה שלהם בביהמ"ד שלו, ואחרי כמה הפצרות ובקשות בדברי שוא ושקר כי כל מטרת קיום אסיפתם אינה אלא אסיפה לחיזוק "היהדות" הצליחו לסדר באותו ביהמ"ד את האסיפה, והדביקו מודעות בחוצות וברחובות שבחזה"מ יתקיים אסיפה של אגודת ישראל, וכמו כן נדפסו על מודעותיהם שמות הרבנים שידברו אצל האסיפה. ובהיות הרב הוא ידיד נאמן לרבינו עוד מאירופא, בא הרבה לשולחנותיו ולתפילותיו של רבינו, ואז ביום ב' דיו"ט בא כדרכו לעריכת השולחן של "סעודת אסתר".

בשולחן זה הי' רבינו רגיל להאריך בעניני דנס פורים ועפ"ר שילב מצות העומר עם עניני נס פורים, ודברי התורה נאמרו קצת בצהלת פנים, אולם פתאום ראו על פני קדשו השתנות גדולה ורבינו שאל בתמו" את אותו רב היתכן שאירע כזאת שבביהכנ"ס אשר הוא המרא דאתרא יקיימו כינוס רשעים של האגודה אשר הם מתחברים להממשלה הטמאה של הציונים הכופרים בא"י, ואורייתא קא מרתחי ביה ברבינו וצעק בקולי קולות ונפל פחד גדול על כל המסתופפים באותו מעמד, ובתוך דבריו המשיך ואמר: "איך בין געקומען אויף דער וועלט נאר אויסצושרייען דעם אמת" ואני מוכרח לומר שהאגודה הם מתחברים עם האפיקורסים ועכשיו הם רוצים להתחבר יותר אל חבורת הכופרים המנהלת את הממשלה (קאאליציא) וזה הוא סיבת האסיפה, ורבינו הזכיר את שמות הרבנים שהיו התומכים על הקול קורא בשם הממשלה שלהם כמו הרב... (בלי שם ראשון) ורבינו אמר שמוזה עצמו רואים שאין זה כינוס לש"ש, ואח"כ באותו מעמד פייס רבינו על אתר את הרב הוא על אשר פגע בכבודו באמרו שלא הי' ברצונו ח"ו לפגוע בכבודו רק משום שאינו יכול ליתן מרגוע לנפשו צעק לרוחו על הדבר הזה, וענה ע"ז הרב שהוא "נאמנים פצעי אוהב", וב"ה אשר ע"י מוחו של רבינו נתבטלה האסיפה לגמרי בהסכמת הרב הנ"ל, ומאז ועד היום לא נתקיימה שום אסיפה של אגודת ישראל בויליאמסבורג.

ברוחניות ובגשמיות, וכל מי שרגלי אבותיו עמדו על הר סיני צריך להבדל מהם ומהמונח בתכלית ההתבדלות, ובכך לעת כזאת עלינו להתחזק בדרך האבות עדי ירחם ה' על עמו ועל ארצו.
(ברך משה פר' פנחס)

ובדורינו השפל בעקבתא דמשיחא אשר החושך יכסה ארץ יש לעסוק בספרי מרן דודי זללה"ה אשר לכל ישראל האיר הדרך ילכו בה בעניני אמונות ודיעות, לבל יפלו ברשת זו טמנו המינים והאפיקורסים למיניהם, אלא להתחזק באמונת אומן בביאת המשיח וי"ג עיקרי האמונה, להתחזק בזה עד ביאת גוי"צ במהרה, כי בעוה"ר התחילו לומר ככל הגוים בית ישראל ולבסוף געשה גרועים מהם, וידוע מהנעשה היום בא"י בהתמונות התועבות גרועים מכל האומות, וכעת יש שם כמה אנשים מסלחה ומשמנה מהיהדות החרדית שהם צריכין להיות טמיר ונעלם מעיני הממשלה מיראתם שלא ימצאו ויובילו אותם במאסר, (וכמו שהי' לפני המלחמה באירופא) ועוד מעט כי קרב היום אשר על זה אמר מרן דודי זללה"ה שיהי' עוד ימים שלא יוכל איש יהודי לגור בארץ ישראל.

וברוך הוא אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים, וזכינו להיות במחיצתו של כ"ק מרן דודי זי"ע, ושלא להגרר אחר משאות שוא, אך עלינו להתפלל לה' שגמדינה חלו לא יצא היוק הלילה לשום יהודי, וממש אסור להעלות על הדעת מה יהי' שם, כי הוא אסון נורא לכלל ישראל ואנו מאמינים שהגאולה יהי' בעגלא ובזמן קרוב, ועד אז צריכים אנו לרחמי שמים שנוכל להחזיק מעמד בכל הכוחות.
(אבני שהם ל"ג בעומר עמוד כ"ה)

והנה מעולם לא היה כלל ישראל במצב עלוב ושפל כזה, כי כל אותם השנים מאז התפשטות הרעיון הציוני היה מרן כק"ד ז"ל צווה ככרוכיא על האסון הנורא שפקד את כל ישראל מאז תחלת התייסדותם פרקו מעליהם עול הגלות ועברו על כל השבועות שהשביע הקב"ה את ישראל. וכמה פעמים שמענו מפה קדשו כי כל האסונות שאירעו בזמננו וכל הצרות שסובל כלל ישראל במשך השנים הללו, הכל בעטיים של הציונים. כנודע כי חבלי משיח כבר המתיק הקדוש הרבי ר' אלימלך זי"ע וכבר היינו סבורים כי אחרי החבלים והצרות כבר יהיה סוף וקץ לכל צרותנו וכבר נזכה להגאולה שלימה. ושמעתי זאת מפי מרן דודי זללה"ה עוד זמן קצר אהרי צאתי מעמק הבכא, כי כל הצרות והתלאות שסבלו ישראל מאותי רשע עריץ שהיה מזיק, הכל נצמח ממה שמרדו באומות העולם ועברו על השבועות, וכנ"ל דכל כוחו ויכלתו

המשנה (אבות פ"א מ"ז) ואל תתחבר לרשע, שהוא עונש גדול שאין כמותו, כי החטא החמור אם פשע בו עשה עבירה אחת, אבל זה בכל העבירות שעושה הרשע יש לו חלק בהם, ונמצא עושה חטאים רבים גדולים ועצומים, שכן מפורש באבות דר' נתן (פ"ל מ"ג) כל המדבק לרשעים אע"פ שאינו עושה כמעשיהם נוטל שכר כיוצא בהם.
(ברך משה פר' אמור)

וביותר צריך הכתוב לזרז בימינו אלה אשר בעוה"ר גבר האויב ומעשה שטן הצליח לנתק חבל הכסף מרוב מנין מן הכלל ישראל לאביהם שבשמים ומשנאי ה' נשאו ראש לעיבור על השלש שבועות, והקימו ממשלת המינות בארצנו הקדושה, ואלפים ורבבות מישראל נעקרו על ידיהם משורש אבותיהם הקדושים ומשורש הקדושה, ועל זה דוח לבינו כי בצוק העתים נלכדו ברשתם גם אנשים שומרי תורה ומצוות אשר לא ידעו ולא יבינו כי השלטון הזה הוא אסון נורא לכל ישראל, וחז"ל הזהירו אצל השלש שבועות (כתובות ק"א). אם אתם מקיימים את השבועה מוטב ואם לאו אני מתיר את בשרכם כצבאות וכאילות השדה. וכאשר קרה לנו בדורינו שהותר דם ישראל כמים רח"ל, ושש מאות רבוא מישראל עלו על מוקדה הי"ד, וכבר האריך מרן דודי זללה"ה בויואל משה בהקדמה, שכל שזה בא בעון העברה על השבועות. וגם כעת עדיין לא באנו אל המנוחה ואל

הנחלה, ואין לך יום שלא תהא קללתו מרובה מחבירו, ה"י ולעת כזאת חויבא רמיא על כל מי שיראת ה' נוגע ללב, לשנן לבניו ולביתו אחריו להבדל מהם ומהמונח, ולבלי להכשל אף לרגע אחת במחשבת המינות, וכמו שאמרתי לפרש מה שאנו אומרים בנוסח התפילה וכל המינים כרג"ע יאבדו, כי על ידי רגע אחת של מינות יכולים להאבד ולהנתק משורש הקדושה חלילה.

(ברך משה פר' וארא)

ועל אחת כמה וכמה בדברים הנוגעים ליסודי התורה ועקרי האמונה אין לנו אלא דברי הראשונים כמלאכים ומינה לא נזוע, ובפרט בימינו אלה אשר גבר האויב והוקם מלכות המינות בארצנו הקדושה, ומעשה שטן הצליח למשוך ברשתו הרבה משלומי אמוני ישראל, ואף שאין כאן שום צל של ספק אשר הקמת שלטון יהודי טרם ביאת המשיח הרי הוא מרידה בה' ובתורתו, לבר מן דין הבה נתבונן מה היו אומרים על כך הצדיקים הקודמים, וכי מי לא ידע דעת קדשם של כל חכמי ישראל בדור הקודם אשר כלם פה אחד צווחו ככרוכיא כי כת הציונות היא אבי אבות הטומאה, ובאם תעלה בידם להקים שלטון ומלוכה בארץ ישראל תהא זאת אסון נורא לכל בית ישראל

באמצעי של עקירת הדת, להגיע לתכליתם, אלא להיפך הם התכוונו לעקירת הדת, וזהו כל מגמתם, וכדי שיוכלו להגיע לתכלית זה השתמשו באמצעי של הקמת המדינה, שעל ידה יוכלו לבצע את עקירת הדת, וזה כל מזימותם השכם והערב, ואילו היתה בידם היו עוקרים כל זכר של תורה ויהדות מכלל ישראל, אלא שיבססו ד' לא יניחו להם משמים לבצע זממם, ועדיין ישנם יהודים העומדים כנגדם ומוסרים נפשם למען התורה ק.

(אבני שהם כ"א אב עמוד קע"א)

* * *

של המזיק בא מחמת עוונות ישראל. ואילו היו ישראל הולכים על דרך שהורו לנו חז"ל על כל גל וגל נענעתי לו ראשי, להכניע עצמם תחת אוה"ע, לא היה בא לידי כך. אלא שהמרידה במלכות שמים וההעברה על שלש השביעות הביא לידי כך שגשפך דם שיש מאות רבות מישראל, (ועיין מה שכתב מרן ז"ל בהקדמת ספרו ויואל משה באורך).

ובעוה"ר המרידה הנוראה במלכות שמים וההתנרות באומות העולם נתגברה בזמן האחרון באופן נורא ואיום, אשר לא היה כמותו מעולם. והשלטון מסור בידי מנהיגים

גרועים כאלה ששינו לגמרי את דמות צורתו של עם ישראל והפכו אותו לעם של מלחמות וקרבות. ונודע מה שאמר הגה"ק מהרש"ב מליובאוויטש זי"ע כי הציונים גרועים מן המשכילים, שהפכו לגמרי מהות עם ישראל. וכחיים רואים זאת בעלול, כי הפכו את טבעם ומהותם של ישראל עד שקיבלו דמות של שואפי קרבות ושופכי דם ח"י. עד שלא נשמע כזאת בקרב מדינות העולם המתקונים להלחם על עיר גדולה מלאה אוכלוסין וטף בעבור שנכנסו אל תוכה כאלה שאינם רוצים להכנע. ורק אצל רוצחים מופקרים שמענו כזאת, שהרגו את שונאיהם אנשים נשים וטף כדי לכבוש את המדינה. ואיך ישמע כזאת אצל אנשים מזרע ישראל. ואנה אנו באים מחילול שם שמים בעיני כל הגוים אשר יביטו על יהודים כעל רוצחים ח"י.

(אבני שהם כ"א אב עמוד צ"א)

* * *

ובעוה"ר זה עתה הם זוממים להעביר חוק לגייס את בני הישיבות לצבאם, וגדול הפחד בקרב בני התורה בא"י אם יבצעו רשעים הללו זממם, ואוי לו למי שמתגייס ומובל לשרת בצבא שלהם, אשר שם מקור ההפקרות והטומאה, והם משתמשים בכל אמצעים להעביר את המשרתים בצבא על אמונתם ורתם מלבד עצם האיסור הנורא ליטול חלק במלחמותיהם ובמרידה באומות שלהם. וידוע דהוה מרגלא בפומיה דמרן ק"ד הגה"ק זי"ע שלא שהיתה מגמתם לייסד מדינה ולצורך כן השתמשו

יום חורבן הרבה בתי מקדשות

חז"ל זאגן (ראש השנה יח:) שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלקינו, איז דא א סתירה, אויף איין פלאץ שטייט אז ס'איז (עיין איכ"ר פ"א סל"ז) יותר משריפת בית אלקינו, האב איך געקלערט אז ס'איז איתרמי מילתא מען איז זיך צוזאמען געקומען היינט אויפדערנאכט וואס דעם טאג קען מען אנרופן יום שריפת בית אלקינו, ווייל די גמרא זאגט (ירושלמי יומא פ"א ה"א) כל דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו, א יעדער דור וואס דער ביהמ"ק איז נישט אויפגעבויט געווארן, איז כאילו נחרב בימיו, אזוי ווי ס'וואלט ווען אין יענעם דור הרוב געווארן.

דער פעטער ז"ל זאגט (דברי יואל וישלח עמוד קשה) אז ס'איז ביי אים ברור אז ווען נישט דעם עון ווען נישט דער גרויסער חטא וואס מען האט מורד געווען אין מלכות שמים, ווען נישט דעם חטא - וואס מען איז ארויסגעגאנגען פון גלות, מען האט פון זיך אראפגעווארפן דעם עול מלכות שמים, מען האט אראפגעווארפן פון זיך דעם עול גלויות - וואלט מען שוין לאנג ארויסגעגאנגען פון גלות, קומט אויס אז היינט אויפדערנאכט איז א טאג וואס מען דארף מתאבל זיין אויף שריפת בית אלקינו, דאס איז כל דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו.

אויף וועלכן דור קען מען דאס נאך זאגן ווי אויף די דרא בתראה וואס איז ממש נישט נאר כאילו נחרב בימיו, אזא גרויסער עון, ווי דער פעטער ז"ל זאגט אין דברי יואל אז מען זאל צוזאמען נעמען אלע עבירות און מען זאל עס שטעלן על כף מאזנים, און מען זאל נעמען דעם עון אין שטעלן אויפן צווייטן כף מאזנים איז דאס מכריע, דאס איז שקול קעגן כל התורה כולה.

בעוונותינו הרבים איז געשען וואס איז געשען ויצא העגל הזה, די מדינה וואס איז מיוסד אויף עבודה זרה גילוי עריות און שפיכות דמים - ס'איז נישט קיין גומא מען דארף דאס נישט מגום זיין - ווייל דאס איז בפועל ממש עבודה זרה גילוי עריות און שפיכות דמים, ווער ס'האט א השגה וואס ס'קומט פאר אינעם פלטרין של מלך אין ארץ הקודש, אין דעם טאג איז די שכינה הקדושה זיך מצער.

דער פעטער ז"ל זאגט אין א שלש סעודות תורה (דברי יואל תזריע עמוד שסו) אז לעולם וואלט מען ווען געדארפט גוזר תענית זיין אין אזא טאג, די חכמי המשנה און די חכמי הגמרא וואלטן זיכער גוזר תענית געווען פאר כלל ישראל פאר דעם גרויסן אומגליק וואס איז געשען, בעוה"ר מיר זענען נישט בכח גוזר תענית צו זיין, אבער רעדן דארף מען דערפון און נעווערן דארף מען... (כאן האריך בדברי הספד על הגה"צ משארמאש זצ"ל ופעולותיו למען המלחמה לה' בעמלק הציוני)... איז היינט אויפדערנאכט אין דעם יום המר והנמחר - ווי דער פעטער ז"ל רופט אן דעם טאג ה' אייר, ווי ער שרייבט אין וואל משה יום המר והנמחר, דאס איז שריפת בית אלקינו, אז מען דערמאנט זיך וויפיל אידישע קינדער האט מען מעביר געווען על הדת די אלע יארן, און דאס איז שריפת הנשמה כאטש דער גוף איז קיים, ווי ס'שטייט אין ספרים (עיין אלשיך תרומה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, שטייט נישט בתוכו נאר בתוכם, ווייל ביי יעדן ערליכן שטוב קען מען זוכה זיין צו השראת השכינה, און גדול המחטאיו יותר מן ההורגו, אז מען איז מחטאיו אויפיל אידישע קינדער האט מען פארברענט די אלע בתי מקדשות די אלע היכלות די אלע נשמות האט מען פארברענט, דאס איז שריפת בית אלקינו ממש, איז די צייט יעצט צו באוויינען חורבן בית המקדש, נישט איין בית המקדש, נאר א מיליאן בתי מקדשות און אפשר נאך מער וואס איז אין משך פון די יארן איבערגעפירט געווארן פון דת ישראל.

מותק דרשת כ"ק מרן רבינו שליט"א בכינוס הספד על הגה"צ משארמאש זצ"ל
אור ליום ה' אייר שנת תשמ"ה לפ"ק בביהמ"ד הגדול בקרית יואל יע"א

מציגים עצמם כאילו הם הדוברים והעושים מעשיהם בשם כלל ישראל. והנה היהדות החרדית המשתייכת למחנינו מפורסם בכל העולם. כי אין להם שייכות למדינה, וכל המוסיף למחנה זה ידוע ומפורסם לכל כי הוא מתנגד למעשיהם ואין לו חלק ונחלה עמם, ודבר זה חוזר ומתפרסם בכל עת במחאות אדירות בחוצות ניו יורק. אמנם כל יהודי חרדי שאינו משתייך למחנה זה, אם אין הוא מגלה דעתו נגד הציונים, הוא נחשב בעיני העולם כתומך בהם ומסייע בידם.

(אבני שהם כ"א כסלו ע"פ פ"ו)

והחובה מוטל עלינו לזעוק מרה נגדם אשר מתערכים יותר ויותר בהנהגת המדינה, ומכניסים ומושכים אלפים ורבבות תמימים לרשת הציונות באופן נורא ובכפיה ובלחץ שלא היה כמוהו, ותכסיכיהם של הדתיים למיניהם בדו"ד להרכבת הקאאליציע, שהם מנהלים מו"מ להשתתף בממשלת הכופרים, ובפרט אשר בזמנינו אלה שמהלל ויכוח אודות החזרת שיטחים שכבשו במלחמתם, וכעת נתפרסם על ידם במכתבי העתים אשר בכל העולם כולו, כי רצונם של הדתיים להתחבר אל המפלגה שאינה מוכנה לשום פשרות ורק הכרזת מלחמה בפיהם, ובגלל זאת ניצור הרשם בעולם כולו כי הדתיים דוגלים במלחמת חרמה נגד הערבים ואינם מסכימים לשום וויתורים, וברחבי תבל תמיהים הגויים ואומרים למה לא יסכימו הדתיים לפשרות כדי להשיב שלום. ולא יאומן כי יסופר כמה גדולה הסכנה בצעד זה של המפלגות הדתיות ללכות תבערת

ומידי דברי מזה לא אמנע מלהזכיר על העיקר שיתפללו על ביאת המשיח, שהוא ז"ל צפה כל ימיו על זה, והשתוקקו הגדול לביאת משיח הביאהו להתריע על אלו שהחליפו את אמונתם לחיי שעה, ונכשלו להאמין באותן שהמירו את הגאולה במדינה הציונות שעמדה בעור"ר בימינו אלה, וזה גרם לו ליצא במלחמת קודש על הציונים שהעמידו מדינה בפני עצמם, והדבר היה כואב לו עד דכדוכה של נפש, כי ראה בזה פגם בעיקרי יסודי האמונה בביאת

המשיח, שיסוד האמונה היא שהקב"ה בכבודו ובעצמו יבא ויגאלינו שנית, ועל זה המתנינו כל ישראל בכל הדורות בגלות, וכמה פעמים שמעתי מפה קדשו שיאמר שזהו גרם אריכות הגלות ועיכוב גאולתנו ופדות נפשו, ובלעדי זאת בלתי שום ספק שהיינו עומדים כבר אחר הגאולה שלומה, וגם החזיק שהמדינה היא ממש כוחו של השטן והס"מ בעצמו.

(אבני שהם כ"א אב)

עמוד ר"ט

ולפי דעתי חייבא רמיא על כל היהודים ברחבי תבל, מכל החוגים ומכל הקהלות והעדות, אשר לבם כואב על מעשי הציונים, ונפשם יודעת מאד כי המה משליטים כפירה ומינות על בני ישראל, לגלות דעתם ולהודיע במכתב לצירי המדינה הציונות בארץ מושבם כי המה אינם משתייכים לכת הציונים והם מגערים עצמם ממעשיהם ולדעתי חוב גדול מוטל על כל יחיד ויחיד להודיע זאת לשלטון הציוני וגם לממשלת המדינה אשר הוא דר בה כי כל אלו השותקים ואינם מודיעים זאת, הם נחשבים אצל העמים ואצל הציונים כחלק בלתי נפרד מהמדינה. כי הציונים

ליכא מידי דלא רמיא...

פעם אחת הגיע למרן רבינו הק' בעל דברי יואל זי"ע איש אחד אשר הי' לו דיעות כוזבות בעניני ציונות, והלה אמר לרבינו מפני מה יצא הקצף על עצם הקמת המדינה, הרי אם יתנהל המדינה ע"פ תורה אין שום רע במדינה, רבינו זי"ע שוחח עמו הרבה וביאר לו את חומר הענין שאסור אפי' להעלות במחשבה הרהורים כגון אלו שהם דברי כפירה ומינות, כי אנו יהודים מאמינים בני מאמינים צריכים לדעת שכל דבר שיש לו רק שייכות לציונות או להציונים הוא אסון נורא לישראל ודין גרמא לעיכוב גאולתנו ופדות נפשינו.

בתוך הדברים נסתובב השיחה אודות ה"יום טוב" שבדו הציונים מלבם, וקראו אותו "יום העצמאות" שבו הוקם ממשלת הכופרים, והציונים שמחים וחוגגים ביום זה ואומרים הלל בעת התפילה ואף יהודים החרדים לדבר ה' שנגררו אחריהם ואומרים הלל ביום זה, והתבטא רבינו ואמר: "עס איז נישטא קיין גרעסערע כפירה און ניאון בה' ווי דאס וואס זיי זאגן הלל".

והפטיר רבינו ואמר בדרך צחות: "מצאתי רמז בתורתנו הק' בפרשת המועדים על "יום העצמאות", דבפרשת אמור מפרט הכתוב כל המועדים, פסח, שבועות, ראש השנה, יו"כ, סוכות, ואחריו פרשת המנוחה דמבואר בספה"ק שרומז לחנוכה, תיכף לאחמ"כ מתחיל הפרשה של "ויצא בן אשה הישראלית ויקב את שם ה'" שחירף וגידף את שם ה', וכאן מרומז ה"יום טוב שלהם" ה' אייר, שהיא כפירה וניאון בה' ובתורתו...

*

מן הראוי לציין דבר פלא כי לפי החשבון הי' פרשה זו של "מברך את ה'" בעצם היום הזה של ה' אייר, דהנה רש"י"ל פי עה"פ ויצא בן אשה ישראלית מהיכן יצא רבי ברכיה אומר מפרשה שלמעלה יצא לגלג על לחם הפנים וכו', ומתניית אמרה מבית דינו של משה יצא מהוייב שלא רצו ליתן לו חלק ונחלה בתוך בני ישראל מפני שהי' בן איש מצרי, ובאמת אלו ואלו דברי אלוקים חיים שהמברך את ה' עשה שניהם הן שלגלג על לחם הפנים, והן שקילל את ה' לפי שלא רצו לתת לו נחלה, וזאת אומרת שמעשה זה הי' בשב"ק אחרי שהקריבו את לחם הפנים, ובאותן ימים הראשונים של חודש אייר שבו ציוה הקב"ה לחלק את הנחלות "למשפחותם לבית אבותם". והנה בשנה ההוא חל ראש חודש ניסן ביום ראשון שזה הי' אחד מהעשר עטרות, נמצא שר"ח אייר הי' ביום שני ושלישי (כבשה ז'), ושב"ק לאחר מכן – שבו לגלג על הלחם הפנים – הי' בשב"ק ה' אייר, וכך נרמז שכן האשה הישראלית שחירף וגידף את ה' עשה זאת ביום ה' אייר, ולדאבוננו נשנה הדבר שנים רבות לאחר מכן שבו ביום ניאצו את ה' בהקמת שלטון הכופרים ואותו חירוף וגידוף נמשך עד היום הזה...

על חלליהם מעי מעי על חלליהם כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, דלכאורה מהו הנתינת טעם כי אתה ה' באש הצתה למה שהקדים לבי לבי על חלליהם, אמנם הכוונה **שחבל על כל נפש ונפש מישראל שצאבד ע"י מלחמותיהם, כי הקב"ה הלא הבטיח לנו שהוא בעצמו וישיענו, וא"כ כל נפש מישראל שינפל חלל למען מדינתם הרי הוא אבדון לבחלה ולריק רח"ל**, וזהו שאומרים לבי לבי על חלליהם מעי מעי על חלליהם שנפלו שדור בחנם ללא תכלית, והטעם כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, ומכיון שהבטיח הקב"ה שהוא בעצמו יבנה את ירושלים אם כן יהי' זה בלי הפלת חללים ר"ל **ועל כן לבי לבי על חלליהם**, עד כאן תוכן דבריו הק'.

עלינו לשבח לאדון הכל, ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת, ובמעמד קהל ועדה בהתאסף כולנו יחדיו ביום ההצלה של מרן זי"ע העת והעונה הוא להודות לה' אשר שלחו אלקים לפנינו להחיות לפליטה גדולה ולהורות את בני ישראל את דרך התורה האמיתית, והאיר במאור תורתו וקדושתו הבהיר לתוך לבבות בני ישראל, **לוישר לבבם להאמין אמונת אומן בהשי"ת ובתורתו הקדושה וישלח להתערב עם כוחותיו של עשו וכת דיליה, ובשבילו ניצלנו כולנו, בהקימו וביסודו לגיון של מלך בכל תפוצות ישראל, אלפים ורבבות יראים ושלימים הנאמנים לה' ולתורתו, ומכריזים קבל העולם כולו ומפרסמין את האמונה הטהורה.**

(אבני שהם כ"א כסלו עמוד ק"ב)

האנטיסמיטיזם ברחבי העולם כי יביטו על יהודים כעל צמאי דם שאינם מוכנים לוותר, ומי יקח על נפשו אחריות נוראה כזו לגרום להרבות שנאת ישראל ולהכניס בסכנה עצומה את כלל ישראל במקומות שונים, וברור הדבר כי הרושם אצל אוה"ע הוא שכל היהודים שומרי תומ"צ דעתם נוחה ממעשי הדתיים שם, וזה עלול להביא תוצאות חמורות מאוד, וצא וראה מה אירע לפני כמה שנים בעיר ווינא שהשליכו הערביים פצצה בבית המדרש החרדי בעיר, וכיון שנתנה רשות למשחית שוב אינו מבחין וכו', ובעיני האומות כל החרדים נחשבים לאחת, ומי התיר להם כזאת להעמיד יהודים ברחבי תבל בסכנה גדולה ח"ו, והכל בעבור בצע כסף שישיגו מהשתתפותם בקאאליציע.

עד היכן הגענו שיהודים חרדים אינם בונים ואינם יראים להכניס את כלל ישראל בסכנה ולהפקיר נפשות ישראל ברחבי העולם, ומלבד זאת היתכן להשתתף עם

בדברות קודש שהשמיע מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע בעצרת מחאה נגד גזירת חישוטי שכבי אמר רבינו בתוך הדברים ששמע מדודו מרן רביה"ק זי"ע שאמר לו לפני קום המדינה שאם ח"ו יעלה בידם לייסד מדינה נגיע למצב שכל דבר פשע ורשע שיסופר עליהם לא יהיה בגדר הבטחי יאומן, עכ"ל, ולמותר לציין כי בימים ההם היו דברים אלו כחידה סתומה ובלתי מובנים, אכן כהיום הזה שישים שנים אחריה נתברר הדבר כי זה היה כל רצונם ומגמתם לשרש ולעקור כלחוד השור כל זיק של תורה וקדושה מזרע ישראל רח"ל.

השופכים דם נפשות ישראל במלחמות תדיר, ואף נפש אחת מישראל נחשבת להרבה, ואין ראוי שתאבד ח"ו אפי' נפש אחת על מזבח הציונות.

וישמעתי פעם מפ"ק של מרן כ"ק דודי זלה"ה עוד טרם שנתייסדה המדינה של הציונים בארה"ק, וכבר עמדו בקשרי המלחמה עם הערביים והרבה יהודים נהרגו אז ר"ל בין ההרים על הדרכים המביאים לירושלים, ואמר הוא ז"ל שחבל מאוד על כל נפש מישראל הנהרגה עבור הקמת מדינתם, ופי' אז נוסח ברכת נחם שאומרים בת"ב במנחה, לבי לבי

נ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

מרן דו"ז זלה"ה בקונטרס על הגאולה ועל התמורה (סימן ל"ד) מה שהאריך בזה מדברי המפרשים בביאור מאמרם (שבת ק"ח:): הקורא הלל בכל יום הרי זה מחורף ומגדף, ומכל שכן אלו המגדילים ומהללים על נסי הצלחת הרשעים, אין לך חירוף וגידוף גדול מזה, ועל זה מתאונן הכתוב על ימי עקבתא דמשיחא ומתמיה ואומרת, בני איש הם שומרי תורה ומצוות כפירש"י, עד מה כבוד"י לכלימ"ה, ר"ל עד אנא אתם מנאצים ומבזים את כבודי במה שאתם אומרים שהקב"ה עושה נסים לרשעים, ועוד אתם מהללים לה' על דבר זה ואומרים הלל שלא בעונתה, ומזה ראייה כי תאבהון ריק, שאתם אוהבים התגברות כח הסט"א, תבקשו כזב סלה, ועל כן אף במה שאינם נסים באמת גם כן אתם מוסיפים לומר ראו כמה גדול כח נצחון ידיהם של אלו, השי"ת ירחם עליהם ויפקח עיני העורים

ונראה דהנה בעווה"ר כח הסט"א גבר ושטנא נצח, אנשי רשע נשאו ראש והקימו להם ממשלת זדון בארצינו הקדושה, וזרם המינות מתפשטת בעולם, ולדאבנינו נמצאים גם שומרי תורה ומצוות שטח עיניהם מלראות את האמת ונגררו בעצת רשעים, ובד בבד ולטי אתם, ולא די שאינם מוחים בידם אלא גם מסכימים בדברים במה שהמרידו באומות ועברו על השלש שבועות שהשביע הקב"ה את ישראל (כתובות ק"י:), ועוד מוסיפים חטא על פשע במה שהם שמחים בנצחון המדומה של הרשעים במלחמותיהם, ואומרים שניעשה להם ניסים גלויים עד שהיה קוראים הלל שלא בעינתה ביום אידם, ודבר שפתיים אך למחסור בטודל הניאוף בה' ובתורתו הק' שיש בזה, ה"י. ופוק חזי כסף נבחר לשון צדיק כ"ק

שבשנת תרפ"ד נסע על שב"ק בכפר הסמוך לעיר סיגעט, והי' שם ביהמ"ד של חסידים ובית הכנסת לפשוטי עם, וכאשר הלך לביהמ"ד ראה שהי' נתלה על הכותל צורת הגבולים (מאפ"ע) של ארץ ישראל, שנתפרסמה בימים ההם ע"י שלוחי הציונים למשוך את לב בני ישראל לארץ ישראל, וצוה ק"ז זי"ע להגבאי שיורידו מהכותל, אכן הגבאי לא שמע לדבריו, נענה העצי חיים ואמר שאם כן לא יתפלל בביהמ"ד והלך להתפלל בביהכנ"ס, ביום א' שלאחריו היה ראש חודש ועשו שם לכבודו סעודת ראש חודש, וצוה לקרוא אליו הגבאים של הביהמ"ד, והתחיל לומר להם דברי כבושין בבכיות, ואמר להם גם אני אוהב ארץ ישראל אבל לא ארץ ישראל של הציונים, וכך האריך לדבר עד שעמד הגבאי והלך לביהמ"ד להורידה מן הכותל, ע"כ סיפור המעשה, חזינן מזה שהרגיש שגם המאפ"ע של ארץ ישראל יש בו ריח ציונות, ולא רצה להתפלל בביהמ"ד שיש שם מאפ"ע שלהם.

(מהר"א ט"ב פר' וישלח תשס"א)

לראות ולאהוב את האמת ולהתרחק מן השקר, ובמהרה נזכה לישועה האמיתית בביאת משיח בן דוד בב"א. (שערי תהלה)

וצריכים גם לשמור ולהשגיח על חומה הבצורה נגד נגע הציונות, ולזכור תמיד שכ"ק מרן דו"ז זללה"ה שר צבא ה' ניהל את מלחמת ה' ברמה נגד נגע הציונות וכל שום וחניכא דאית ליה, בלי נפק"מ של כל המפלגות, כי הצד השווה שבהן המחובר לטמא טמא, ותהילה לקל יתברך זכה להקים לגיון של מלך של רבבות ישראל המוכנים בכל לב ובכל נפש על התבדלות מרשעים, והתבדלות ממדינה הציונות וכל המסתעף. והמאמינים באמונה שלימה בביאת המשיח, הם רק המאמינים שאיסור גמור וחמור על פי תורתנו הק' לעשות פעולה אנושיות בעניני גאולה. ובעוה"ר כהיום יש בלבול וטיטושי המוחות בעולם, כי כהיום הדתיים נעשו "די גרעסטע שטופערס די גרעסטע שלעפערס פון ציוניסטישן וואגן"..... וידוע עד כמה היו אבות"ק נזהרים מכל נדנוד קל ותנועה שיש בו ריח של ציונות, ושמעתי לספר על ק"ז העצי חיים זי"ע

מתוך שיחת קודש

של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בביקור אצל מחותנו כ"ק אדמו"ר מקוויאשד שליט"א בויליאמסבורג יע"א
מוצש"ק פרשת קדושים תשס"ח לפ"ק

כ'האב געהערט פונעם טאטן ז"ל אז ער איז געווען ביים פעטער ז"ל שבועות, א יאר פאר די הקמת המדינה, און דעמאלטס איז געווען דארטן א מעשה...

כ'זויים נישט צי עס איז געווען שבועות, כ'מיין אז ס'איז געווען פרשת יתרו תש"ח לפ"ק.

ס'איז געווען פרייטאג צונאכטס נאכן טיש, ביים פעטער ז"ל אין צימער איז געווען טונקל, דער טאטע ז"ל איז געווען דארט אין צימער, דעמאלטס האט מען גערעדט אז מ'גייט מאכן א מדינה, איז אריינגעקומען א איד, מיטן נאמען שענקלעווסקי האט ער געהייסן, ער איז געווען פון די אגודה, האט ער דערציילט נייעס פארן פעטער, אז ווי עס זעהט אויס וועט זיין א מדינה... ער איז געקומען צום פעטער זיך שוואל עצה זיין, היות מ'וועט מאכן א מדינה וועט מען דאך אויך מאכן א רעגירונג, און די אגודה וועט אויך אריינגיין אין די רעגירונג אזוי שמעלט ער זיך פאר, ממילא טראכט ער אריין, וועלכע מיניסטעריום וועט מען געבן פאר די אגודה? אזוי האט ער געטראכט, פארטיידיגונג מיניסטעריום פארשטייט ער אז דאס דארף מען געבן פאר א גענעראל פאר אן אפיציר, פינאנץ מיניסטעריום פארשטייט ער אויך דאס איז אויך נישט פאר די אגודה, דאס דארף מען געבן פאר א באנקירער, ער פארשטייט אז אויסערן מיניסטעריום דאס פאסט פאר די מדינה אז דער אויסערן מיניסטער זאל זיין א איד מיט א בארד... ממילא לפי דעתו איטשע מאיר לעווין וועט אוודאי זיין אויסערן מיניסטער, אזוי האט ער פאנטאזירט. מילא אז איטשע מאיר וועט ווערן אויסערן מיניסטער וועט יעדער פון די אגודה באקומען עפעס א פאסטן, און ער פארשטייט אז מ'וועט עפענען א קאנסול אין ניו יארק, נג, אז מ'וועט עפענען א קאנסול אין ניו יארק, וועמען וועט מען נעמען אלס דער קאנסול אין ניו יארק? פארשטייט ער אז מ'וועט אים נעמען – אזוי האט ער געזאגט אויף זיך – ווייל ער איז א גרויסער אגודה פירער, און ער איז פאסיג צו זיין דער קאנסול, איז ער געקומען זיך שוואל עצה זיין מיטן פעטער צי ער זאל דאס אננעמען צי נישט. דאס איז געווען זיין מחשבה.

האט דער רבי געגעבן א שפרינג אויף פון בענקל, און זיך אוםגעדריקט מיט זייער א שארף לשון... "עס איז ביי מיר ברור בלי שום ספק אזוי ווי איך גלייב באמונה שלימה – אזוי ווי דער אייבערשטער האט געגעבן די תורה פאר אידישע קינדער – אז ס'וועט קיין אידישע מדינה נישט זיין". ער איז ממש ארויס פון די כלים.

נאכדעם האט ער זיך אראפגעזעצט און ער האט זיך בארוהיגט, האט ער געזאגט פארן מאטן ז"ל "איך גלייב נישט אז נאך דעם ביטערן חורבן (שעבר עכשוו על בני" בארצות אייראפע), אז דער אייבערשטער וועט נאך שיקן אזא נסיון פאר אידישע קינדער פאר ביאת המשיח".

אזוי האט דער רבי ז"ל געזאגט פארן מאטן. דער מאטע ז"ל האט דאס אסאך מאל דערציילט.¹ **האדמו"ר מקיריאשד:** איך געדענק נאך יענע ביטערע צייטן, יעדער איז געווען אזוי צובראכן, שברי כלים איז ווייניג געזאגט, ס'האט נישט קיין שיעור ווי צובראכן יעדער איד איז געווען. קינער האט נישט געמיינט אז ס'וועט נאך זיין אידישקייט.

¹ ובדרשת פתיחה לפני תלמידי ישיבתנו הק' בקרית יואל פר' לך תשמ"ח דרש דרש כ"ק מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל וסיפר עובדא זו, ואמר בזה"ל: וכ"ק דודי התחיל לצעוק בקולי קולות... ואני בלבד הייתי עמו במחיצתו וכק"ד לא היה יכול לנשום לרוחה מרוב אפיסת הכוחות, וכמעט שלא היה יכול לדבר. ואחר זה אמר לי בזה"ל: איך קאן מיר נישט גלייבן אז נאך אזעלכע צרות וואס כלל ישראל האט מיטגעמאכט, אוועקע'הרג'ט דאס בעסטע חלק פון כלל ישראל, און מ'האט אוועקגענומען אלע ערליכע אידן, זאל מען אריינארפן פון הימל דאס כלל ישראל אין אזא ביטערן נסיון, ס'איז אזא ביטערע נסיון אז ס'וועט זיין א אידישע מלוכה, זיי וועלן דאך אויס'שמד'ן ר"ל גאנץ כלל ישראל, איך גלייב דאס נישט" עכלה"ק.

והתבוננתי אז עליו וראיתי בחוש שרצה אז לעשות איזה הכרח למעלה לבטל הגזירה של הקמת המדינה, שדרי אמר לשון שבועה, למעשה שטנא נצח בעוה"ר והנסיון הגדול בא עלינו, עכ"ד מרן בעל ברך משה ז"ל.

וכפי ביאורו של מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל היו דיבורים אלו אשר מילין לצד עילאה ימלל בבחינת צדיק גוזר, והוא על דרך המבואר בגמ' (מו"ק טז.) על הפסוק (שמואל ב. כג) צדיק מושל בידת אלקים מי מושל בי צדיק שאני גוזר גזירה ומבטלה, ובאיוב (כב כח) ותגור אומר ויקם לך, ודרשו חז"ל שצדיק גוזר והקב"ה מקיים (עי' שבת נט. סוטה יב. ועוד) ועי' בדברי יואל (פ' ורא, ע' קפח) שלכך אמר משה לפני השי"ת למה הרעותה, כי רצה למסור נפשו למען ישראל בבחינת צדיק גוזר, וע"כ אמר למה הרעותה לעורר רחמים על ישראל בבחינת צדיק גוזר, עיי"ש

ובס"ג פרשת בשלח תשכ"ב לפ"ק ביאר רבינו דברי הפסוק מה תצעק אלי דבר, וזל"ק "עס איז דא אמאל ווען הקב"ה אליין וויל אז דער צדיק זאל גוזר זיין דעמאלטס געשעהט עס, און זיי זענען מכוון דעם רצון הבורא ב"ה, דער בוכ"ע האט געזאגט, סאיי נישט קיין צייט פון תפלה, אויף תפלה איז דא גרויסע מקטריגים, דאס מוז זיין בחינת צדיק גוזר. דער בוכ"ע האט עהם געזאגט מה תצעק 'בי' הדבר תלוי, דעם ב"ד של מעלה מיט קיין מלאכים טויג איצט נישט, דער קטרוג איז זייער גרויס, נאר איך אליין, איך אליין איז די בעסטע עצה א גזירה".

"דאס איז דבר אל בני ישראל, דו זאלסט הייסן יודן גיין, דאס וועל איך שוין וויסן, אז ס'איז בבחינת צדיק גוזר, דער נועם אלימלך זאגט (פ' וישלח) כה תאמרון לאדוני לעשו האט יעקב אבינו געזאגט, אין דיבורים קאן מען מלביש זיין צוויי ערליי דיבורים, פאר עשו'ן האט ער געזאגט עס לבן גרתי לא נעשיתי שר וחשוב, און פארן בוכ"ע האט ער געזאגט גרתי תרי"ג מצות שמרתי, כה תאמרון לאדוני און ולעשו, די ווערטער האט ער געזאגט פאר ביידע, אזוי זאגט דער נועם אלימלך, צדיקים זענען מלביש אין די דיבורים וואס זיי רעדן פאר יענעם און זיי האבן אינזין דעם באשעפער, ממוילא אז ס'גייט אויף אזא אופן דאס ווייסט נישט קיין מקטרג און קינער. האט דער בוכ"ע געזאגט מה תצעק, 'גוזר עלי' בחינת 'צדיק גוזר' און דאס וועל איך האלטן", עיי"ש בדבה"ק.

[ופ"א סיים מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל בזה שמנראה לא היה הדור ראוי שיתקבלו הדברים למעשה, אבל בוודאי הועילו דבריו הק' להחליש קצת את הנסיון].

חתנו הגה"צ ר' חנני' יו"ט ליפא טייטלבוים שליט"א: א וואך פאר די הקמת המדינה איז רבי מיכאל בער ווייסמאנדל (הגה"צ ר"מ נייטרא ז"ל) געווען ביים רבי'ן ז"ל, און ער האט גע'טענה'עט מיטן רבי'ן וועגן די הקמת המדינה, ווייל מ'האט שוין געוואוסט אז דעם קומענדיגן שבת וועלן זיי פראקלאמירן די מדינה, דער רבי האט זיך געהאלטן ביי זיינס אז ס'וועט נישט זיין קיין מדינה, ווען ר' מיכאל בער איז ארויסגעקומען, איז אינדערויסן געזעסן דער פאיער רב, ער איז דעמאלטס געווען הויז-בחור, האט רבי מיכאל בער אים געזאגט אז עס פאסט נישט אז דער סאטמארער רב זאל זיך אזוי עקשנ'ען אז ס'וועט נישט זיין, מ'זעהט דאך דעם מציאות אז נאך אפאר טאג דאס וועט געשעהן. ער האט געוואלט אז מ'זאל רעדן מיטן רבי'ן אז ער זאל נישט אזוי זאגן. האט אים דער פאיער רב געזאגט אז מסתמא ווייסט דער רבי גאנץ גוט אז עס קען זיין א מדינה, ער זאגט נאר אזוי בתורת תפילה ווייל ער וויל נישט אז ס'זאל זיין, ער וויל ממתיק זיין אז דער אייבערשטער זאל נישט ברענגען אזא נסיון אויף אידן אז ס'זאל זיין א מדינה.

רבינו: די ספרים הק' זאגן די בחינה אויף דעם וואס רש"י זאגט אין פרשת נח (בראשית ז, ז) אף נח מקטני אמנה היה...²

הרב ר' ליפא: מיט א צייט שפעטער האט רבי מיכאל בער דאס איבער דערציילט פאר'ן רבי'ן ז"ל, האט דער רבי געזאגט יא ער האט מיך גוט פארענטפערט.

האדמו"ר מקוויאשד: ר' מיכאל בער האט זעהר שטארק מיטגעהאלטן.

ווער עס איז דעמאלטס נישט געווען אין יענעם דור קען נישט פארשטיין וואס פארא נסיונות עס איז דעמאלטס געווען, עד אין לשער, אין אלע ענינים, דא איז געווען אזא ביטערער חורבן, און דא איז געווארן א מדינה.

מאידך גיסא האט מען ב"ה צוריק אויפגעבויעט דעם כלל ישראל...

רבינו: דער אייבערשטער האט צוגעזאגט "כי לא תשכח מפי זרעו (דברים לא כא)".

האדמו"ר מקוויאשד: און דער אייבערשטער האט מקיים געווען די הבטחה.

רבינו: דער אייבערשטער זאל העלפן און מקיים זיין אויך די אנדערע הבטחה פון "ושב ה"א את שבותך" דאס איז אויך אן הבטחה.

2

ע"י בספה"ק אוהב ישראל בזה, וז"ל, בשם הרב יחאל מיכל מ"מ מזל"טשוב ויבוא נח וגו' מפני מי המבול. ופירש"י ז"ל אף נח מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול עד שדחקוהו המים עכ"ל. והלא פלא גדול לחשוד את נח הצדיק שהיה מקטני אמנה בהש"ת ח"ו, ונ"ל דהנה תיבת אמנה יש לו שני פ'י. אחד, כפשוטו האמנת הדבר שבדאי יהיה כן. ע"ל, אמנה מלשון ויהי אומן את הדסה (אסתר ב, ז) והוא לשון המשכה וגידול כי באמנה יש כח זה שש"י האמנה יומשך הדבר הזה ממקורו ויבוא. היינו ע"י שהוא מאמין בהש"י ובטח בו באמנה שלימה על שום איזה דבר אז נמשך הדבר ההוא ובא בשלימות. והנה נח הצדיק בוודאי האמין בשלימות בכל אשר דיבר אליו הש"י בכל לבבו ובכל נפשו בתמימות כדרכו הטוב מאז ומקדם. אך בדבר זה היה ירא להאמין באמנה שלימה בכל לבבו כי אולי יהיה הוא הגורם להבאת המבול היינו ע"י שלימות אמנותו יומשך בוודאי מזה הבאת המבול. ולא היה יודע איך ליתן עצות בנפשו מזה לעשות. וזהו שפירש"י ז"ל מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין. ר"ל באמת היה מאמין רק שירא להאמין בשלימות שהש"י יביא המבול כי אולי יהיה הוא הגורם לזה וכנ"ל. עד שדחקוהו המים כו' והבן היטב, ודפח"ח ע"ב בשם הרב ז"ל, עכלה"ק בספר אוהב ישראל, וה"נ בנד"ד לא רצה רבינו ז"ל להאמין שכן יהיה, ודו"ק.

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

ימי הספירה (ב)

הספירה וע"י הספירה באים לקבלת התורה שנאמר בו נעשה ונשמע ע"כ אנו אומרים כאשר זכינו לסדר אותו לעשות הדבר בן נזכה לעשותו היינו להנעשה הנאמר בקבלת התורה.

(בית אהרן)

◆◆◆

הרה"ק ר' נתן דוד משידלובצא אמר בשפתי ספרתי כל משפטי פיך הכוונה כ"י שספרנו ספירת העומר ע"י כל משפטי פיך זכינו לקבלת התורה.

(קדושת היהודי)

◆◆◆

וצריך האדם לתקן מעשיו בימי הספירה עד ל"ג ימים שהוא שבוע חמישי בספירה שהוא הוד שבהוד שכל אחד הוא כלול מעשר לכן עיקר תיקון המידות הוא עד ל"ג בעומר ומכאן ואילך מתחיל להתנוצץ אור חג השבועות

(מאור ושמש)

◆◆◆

כתב הרח"ו וצלה"ה (פרע"ח שכ"ב פ"ז) כי בימי העמר טוב לתקן עון הברית. קר"י בגימטריא עמ"ר.

(בני יששכר)

◆◆◆

הגשמים שמפסח עד עצרת הם רפואה לכל התחלואים שאין להם רפואה כמוהו בכל החניות של רפואה דהיינו לעמוד על הגשם ולגלות קצת ראשו כדי שירד הגשם על ראשו וגם לפתוח פיו בכדי שירד הגשם לתוך פיו ממש.

(מדרש פנחס)

◆◆◆

הנה הנשמה נתקדשה מתולדתה ואם מנקין אותה ממה שנעשית מזוהם ע"י נגעי בני אדם עכ"ו איננו דבר חדש ולא נתחדש מאשר היתה מקדם בימי טהרתה, אמנם אם מקדש ומטהר ומזכך הגוף נולד ענין חדש שמהפך חומר שהוא עפר מן האדמה מתאווה לתאוות הגופניות להיות צורה לעוה"ז והוא אומרו ית' וספרת"ם לכו"ם וגו' כפי' הזוהר לעצמיכם והוא לשון בהירות ולזכך את הגוף ותאוותיו הנה באומרו לכו"ם אז והקרבתם מנחה שהוא נגד חלק הגוף חדשה לה' כמ"ש ולכך כאן העיקר הלוא הלחם שהוא נגד הגופני שהוא ענין חדש אבל הנשמה נתקדשה מכבר מימי קדם מתולדתה.

(י"טב לב)

משרשי המצוה על צד הפשט לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה ומפני התורה נבראו שמים וארץ ישראל, וכמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה וגו' והוא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה מסיני ויקיימוה וכמו שאמר השי"ת למשה וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה כלומר שתקבלו התורה שהיא העיקר שבשביל זה הם נגאלין והוא תכלית הטובה שלהם, וענין גדול הוא להם יותר מן החירות מעבדות ולכן עשה השי"ת למשה אות בצאתם מעבדות לקבלת התורה כי הטפל עושין אות לעולם אל העיקר, ומפני כן כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבודה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה נצטוונו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה ולהראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד בלבינו כעבד ישאף צל וימנה תמיד מתי יבא העת הנכסף אליו שיצא לחירות כי המנין מראה באדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא וזהו שאנו מונין לעומר כך וכך ימים שעברו מן המנין לואין אני מונין כך וכך ימים יש לנו לזמן, כי כ"ז מראה לנו הרצון החזק להגיע אל הזמן, ואל יקשה עליך לומר א"כ אחר שעבר רוב הימים לפי הנשארם לפי שאין לשנות מטבע החשבון באמצעו.

(חינוך מצוה ש"ו)

◆◆◆

עוד אמר כאשר זכינו לסדר אותו כי הספירה הוא אותו הדבר בעצמו של הסדר כי כמו בשעת בריאת העולם היה חידוש העולם בגשמיות והיה בלי שום אתערותא דלתתא כך יצ"מ היה חידוש העולם ברוחניות לישראל והיה ג"כ בלי שום אתערותא דלתתא כמ"ש שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה היינו שנגלה עליהם אתערותא של ממ"ה עצמו ולא הניח אותם להחמיץ כלל וזה הבחינה והאורות נתעורר בכל שנה בזמן הזה ובלילה הזה, ואח"כ מסתלק זאת ההתגלות כדי שיתעורר האדם לעמול בעצמו וכי רבונתא היא שטוב לו בזאת שמראים לו מן השמים רק שצריך כל אחד להתייגע בעצמו שעם הספירה וצריכין להשלים את הדבר של הספירות הגם שאפילו כאשר יחיה האדם ויעשה אלף שנים יהיה ג"כ מעט להשלים אף אחד מהספירות רק הכוונה שצריך כ"א להשלים חסרון עצמו עד שבאים בחג שבועות לאותו הבחינה עצמה של הסדר וזהו כאשר זכינו לסדר אותו בן נזכה לעשות פי' מהסדר נעשה

בענין גדלותו ודבקותו בתורה הק'
של מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

מש"ה קיבל תורה

- ב -

וידבר מש"ה את מועדי ה'

יו"ט פסח

בעמדינו עכשיו עדיין סמוך ונראה לימי הפסח מה מאוד מתאים להזכיר מלימודו במועדים וזמנים במשך השנה, איך שמקורביו של רבינו זוכרים שראו אותו לומד בזמנים הלחוצים ביותר. אחד זוכר שהכין עצמו בשמחת תורה לפני ההקפות בכמה שעות לימוד רצופות. אחר זוכר מחג הפסח בליל התקדש החג אשר אחר גמר עריכת הסדר, אחרי העבודה הגדולה שערך בשמחה והתרוכמות הנפש מיד ישב ללמוד וקיים בעצמו עד שתחטפנו שינה במלא מבן המלה.

כעין זה סיפר הגה"צ ר' חזקיהו דושינסקי שליט"א חדב"ן ורב דביהמ"ד אוהל פייגא בקרית יואל יע"א (בדרשו במוצש"ק העצל"ט בסעודת ההילולא הרבתי בבית מדרשו הגדול פה בני ברק) מה שענינו ראו ולא זר בעת שהיה לו הזכיה לשהות ביו"ט פסח בבית ק"ז מן רבינו ז"ל ואחרי שסיימו את עריכת הסדר בשעות המאוחרות של הלילה, ולא עברו ב' שעות וכבר התעורר משינתו כאשר נשמע קולו בקודש של רבינו ז"ל אך שלומד בנעימות בתורת ה'.

רבינו דרש תמיד מתלמידי הישיבה שלפני כל יום טוב חייבים ללמוד ההלכות מאותו יו"ט, ובלי זה א"א לעבור את היו"ט.

ועיין בספר מהר"ם ט"ב לפסח, שרבינו כותב שם: "למדנו עכשיו בספר החינוך עם נכדי ה' מנחם מענדל".

(ה"ה נכדו הגה"צ אב"ד דקהילותינו וויליאמסבורג שליט"א).

ופעם תחת אחד השיחים עם א' מתלמידי הישיבה בקרית יואל אמר לו רבינו בתו"ד שיסוד גדול וחזק הוא ללמוד לפני כל יו"ט ההלכות הנוגעים לאותו יו"ט כי בלי זה א"א במציאות להיות יהודי. ורבינו המשיך, שכתוב בשבחי בעש"ט שר' שבתי כורך הספרים אביו של המגיד הק' מקאזניץ ז"ל לא הרים את עצמו מכסאו במשך כל יום השבת כדי שלא יבוא לחשש חילול שבת, וסיים רבינו

שאין אנו ברי השגה כ"כ אבל על"פ צריך ללמוד את כל ההלכות על בריקן כדי שלא נבוא לנדנד חשש חילול שבת.

ראש השנה

בני ונכדיו שליט"א היו רגילים לזה שבזמנים מיוחדים כגון בראש השנה לפני התפלה כשכל בעל תפלה עסוק לסדר את תפלתו, היה רבינו מעורר אותם כעלות השחר והתיישב ללמוד אתם גמרא מסכת ראש השנה פ"ג בסדר התקיעות, עם תוספות והמפרשים, ובישוב הדעת ובמתינות, ולא נכר עליו שום דבר שהוא עומד לפני עבודת היום הגדול.

בר"ה תש"נ באמצע עריכת שולחן הטהור שקעמן ז"ל ברעיוני בדבקות נראה אשר נמשך כמשך שעה ויותר, כמובן אשר כל הקהל אשר עמדו מסביב לשולחן הטהור נפל עליהם פחד מדבקות הלז באמצע עריכת השולחן בראש השנה, לאחר ראש השנה כששמע בנו הגדול כ"ק מן רבינו הגה"ק שליט"א מה שהתרחש בעת עריכת השולחן שאל מפי הקודש אביו ז"ל פשו הדבר, ענה לו מן ז"ל שבאמצע עריכת השולחן עלה לו ברעיונו קושיא על הרמב"ם והתעמק לתרץ הקושיא משך כשעה.

יום הקדוש

מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א מספר בערגה על הימים שעשה במחיצת זקנו מן ז"ל. שביום הקדוש אשר תפלת ערבית בליל כל נדרי הסתיים בשעה די מאוחרת. ומן ז"ל נכנס לחדרו, ומתיישב ללמוד אתנו הנכדים גמרא זמא עם רמב"ם סדר עבודת יום הכפורים. אין זו קריאה גרידא, הוא לומד בעיון רב את סוגיות הגמרא עם הראשונים, מדקדק ומקשה, מיישב ועונה. השעה כבר הרבה אחרי חצות כשהוא ממחר לחטוף

ארוכות בכוחות למעלה מהשגת אנוש, מד אחר הסעודה.

במוצאי מנוחה קדמנו

וסיפר לנו אברך אחד פה מארה"ק שנסע בבחורו להסתופף בצלא דמהמנותא של מרן ז"ל על ימים נוראים שנת תשמ"ט, והגיע לוויאמסבורג בימים שיש ורצה לכנס אל הקודש פנימה, אבל בהיות מרן עסוק באותו יום שיש אמרו לו המשבקים שיחזור במוצאי שב"ק תיכף אחר הבדלה, ואכן הגיע הנ"ל אל ביתו של מרן ז"ל כעשרים וחמש דקות אחרי הבדלה בביהמ"ד הגדול, ומצא את מרן ז"ל כבר מברך ברכהמ"ז אחרי מלוה מלכה, ועד שנכנס אל הקודש פנימה מצא כבר את מרן יושב ולמד תוס' במסכת גיטין, ונכנס הוא פנימה ועמד מן הצד וכעשר דקות עמד וחיכה שמרן ז"ל ירים את ראשו לראותו, ורק אחרי שראה שמרן ז"ל אינו רואהו, ארז עוז בנפשו והיזז כסא אחד פעם ופעמים ושלוש ורק אח"כ שמע מרן וברכו ופטרו לשלום ותיכף ומיד המשיך בלמוד.

בעתות שמחה

כמו"כ סיפר אחד ממקורבי רבינו ז"ל אשר הסתופף גם בצל אדמו"רים אחרים כי דבר אחד ראה חידוש בבית רבינו כי בדרך כלל היה רגיל לראות בימים שמחה בחצרות הקודש את האדמו"רים לומדים לפני חופה ספרי חסידות וכדו', לא כן אצל מרן ז"ל רגיל היה לראות את מרן ז"ל דקות ספורות לפני החופה למד הסוגיות הקשות שבש"ס, ותיכף אחרי הלחיים אחרי החופה התיישב עצמו חזרה ללמוד אותה סוגיא בעמקות נפלאה עד סעדת החתונה.

כמו"כ מספר שבאחד מחתונות נכד ש"ב ובן דודו כ"ק האדמו"ר מבאבוב ז"ל השתתף מרן ז"ל ונתכבד ברקדין של מצוה, לפני המצוה טאנץ הכריז הבדחן את רבינו בחורזים נפלאים שעה ארוכה כראוי וכיאות, והי בגמרו והנה רבינו יושב על מקומו ואינו עומד לרקוד מצוה טאנץ, הגה"ק מבאבוב שצוק"ל פנה אל רבינו לאמר למה אינו הולך לרקוד הריקדין, או אז התעורר רבינו ואמר בלשון קדשו: אה מ"ך האט מען איפגעחפן" אחר החתונה אמר רבינו למקורביו שהיות ועלה ברעיונו אז איזהו חידוש על קושית התוס' על כן לא שמע כלום שהכריזו אותו לרקוד.

המשך אי"ה בגליון הבא

תנומה קלה. ושוב לפנות בוקר הוא מתיישב עם החברותא הקבועה, יסלים ללמוד סוגיא בשני דייני גזירות, עד זמן תפלה.

כמו כן בבוקר יום הקדוש היה רבינו לומד עם נכדיו שיחיו במסכת יומא בפרק טרף בקלפי בסדר העבודה, וככה למד אתם עד שהיה בחר בא להגיד שהגיע זמן התפלה, שאז סגר את הגמרא והלך להתפלל.

וסיפר אחד מהמשמשים בקודש, שפעם בימים הקדוש באשמורת הבוקר העירו רבינו בשעה ארבע לפנות בוקר ולמד אותו ברמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים עד זמן התפלה.

סוכות

סיפר הגה"צ ר' זלמן לייב מייזליש שליט"א: פעם בהיותי אצל ק"ז מרן ז"ל בחג הסוכות, קרא לי רבינו ללמוד באשמורת הבוקר, והתיישב ללמוד אתי מפרק החליל, וסיים כל הפרק, ואז חזר לפרק לולב וערבה וכך המשיך עד שהגיע זמן תפילה. וזה היה הכנתו לעבודת היום.

הו"ר ושמחת התורה

וסיפרו המשמשים בקודש כי בשנה הראשונה אחרי שקיבל עליו את עול הנהגה ונכנס פעם הראשונה בהושענא רבא שמחת תורה ושמני עצרת בקרב אלפי חסידיו, עקבו אחרי מרן ז"ל באותן השלושה ימים שלא ישן יותר משלוש שעות בכל אלו הג' מעל"ע, ואף אחרי העבודה הק' של עריכת ההקפות בריצת רגליים למעלה מכוחות אנוש התיישב עצמו אחרי ההקפות ועריכת השולחנות ללמוד הסוגיות הקשות ביותר בש"ס ופוסקים בצמאון ובחדוותא דאורייתא, ולפעמים היתה נמשכת עד הבוקר כשהלך לערוך את ההקפות בשנית, וכך היה כל שיגו ושיחו בכל עת ובכל זמן בעסק ולמוד התורה בהתמדה רבה.

וכה סיפר הגה"צ אב"ד דקהילתינו בארא פארק שליט"א בעת הלילה שנהג בכל שנותיו שאחרי ההקפות בסוף הלילה התיישב ללמוד גמרא תוס' עם ראשונים ואחרונים, גם סיפר אחד מנכדי רבינו שפעם אחר ההקפות שהיה כבר אחר עלות השחר רצה לילך לישון, קרא אותו רבינו שיבוא ללמוד אותו וכה למד בעמידה שעות ארוכות.

אחרים זוכרים לספר מליל שמחת תורה אחרי העבודה הגדולה שערך בסדר ההקפות אשר נמשך שעות

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קסד — בלתי מוגה

ביקור כ"ק הגה"צ ר' שלום מאיר טווערסקי שליט"א

אדמו"ר מפאלטישאן

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל יע"א

יום ב' פרשת תצוה תשע"א לפ"ק

רבינו קיבלו בברכה

האדמו"ר מפאלטישאן: ס'איז געווען דא זייער א ווארעמע שבת, פון די שענסטע שבתים אין יאר איז אין קרית יואל (האדמו"ר מפאלטישאן בא בכל שנה על שבת א' לקרית יואל, ובשב"ק פר' תרומה כשהי' בקרית יואל, הי' כ"ק מרן רבינו שליט"א בעיר סיגוט לכבוד היוםא דהילולא של מרן הגה"ק בעל קדושת יו"ט זי"ע), דער אויבערשטער זאל העלפן דער רבי זאל זוכה זיין צו אריכות ימים און ווייטער קענען פירן די עדה הקדושה על מי מנוחות.

יעצט ווען מ'איז געווען אין אוהעל, איז מען געווען נאך ערגעץ?

רבינו: אין סיגוט (עיקר הנסיעה לסיגוט הי' לכבוד התחדשות בנין האוהל הק' על מנוחת קדשם של רבותינו הק' דשם, שנבנה מחדש ברוב פאר והדר ע"י הרה"צ ר' יוסף מייזליש שליט"א בנו של הגאון הצדיק אב"ד ור"מ דקהילתנו הק' קהל יטב לב דסאטמאר ב"פ שליט"א).

האדמו"ר מפאלטישאן: ווער ליגט אלץ אין סיגוט?

רבינו: דער ייטב לב, און דער קדושת יו"ט, און דער עצי חיים, רבי משה יוסף דער אוהעלער רב ליגט אויך דארט.

האדמו"ר מפאלטישאן: דער רבי האט קיינמאל נישט געקלערט מפנה צו זיין?

רבינו: פארוואס זאל מען מפנה זיין? סתם אזוי זאל מען מפנה זיין?!

האדמו"ר מפאלטישאן: דער זיידע (כ"ק הגה"צ רבי אלעזר טווערסקי ז"ל מפאלטישאן בעל פקודת אלעזר, מנכ"ד הגה"ק מהר"י מבעלזא ז"ל, ונתגדל שם) איז געווען זייער דערגעגן, אין בעלזא איז מען געווען מורא'דיג דערגעגן.

רבינו: מ'האט נישט געהאט קיין הוה אמינא מפנה צו זיין, פארקערט, מ'האט יעצט איבערגעבויט א נייעם אוהל, מ'האפט אויך א"ה איבער צו נעמען דאס בעלות אויפן בית החיים, מ'ארבעט אויף דעם.

אמאל האבן געוואוינט דארט אידן, און היינט וואוינען שוין נישט קיין אידן, ס'איז דא אזעלכע אידן וואס זענען זייער שוואכע אידן, כ'זוייס נישט אויב ס'איז דא דארט איין שומר שבת, ס'איז געווען מקומות וואו ס'איז געבליבן אידן נאך די מלחמה אביסל שפעטער, אין סאטמאר איז אויך שפעטער געווען אידן.

אין בוקארעסט (במדינת ראמעניא) איז דא מנין יעדן טאג?

האדמו"ר מפאלטישאן: אין בוקארעסט בין איך געווען פאר צעהן יאר צוריק און ס'איז נאך געווען מנין, אבער אפילו אין די מנין זענען געווען אזעלכע עמי הארצים, וואס האבן געליינט יעדע וואך פון עפעס א חומש אפאר פסוקים. און אין פאלטישאן איז נאך געווען מנין פאר פינעף און צוואנציג – דרייסיג יאר צוריק.

רבינו: עמי הארצים זענען געווען פאר די קריג אויך, נאר ס'איז געווען דארטן רבנים, ס'איז נישט געווען קיין ישיבות דארט, אין ראמעניא איז נישט געווען קיין ישיבות.

האדמו"ר מפאלטישאן: אין דעעש איז געווען.

רבינו: אין דעם אונגארישן חלק פון ראמעניא איז יא געווען, אין טאשנאד איז געווען, און נאך, דאס איז מער אינעם אונגארישן חלק, אבער אין ראמעניא איז נישט געווען, אבער אין די רעגאט - ווי מ'רופט עס - איז נישט געווען קיין ישיבות, במילא איז מען אזוי אויסגעוואקסן.

אין בוקאווינא איז געווען א ישיבה, אבער ס'איז געווען שטארק מאדערנע בחורים, אלע בחורים זענען געגאנגען מיט געשוירענע בערד.

הרה"ח ר' פנחס שפירא הי"ו בעל האכסניא: מיין טאטע (הרה"ח ר' נפתלי הירץ שפירא ז"ל מאנטווערפן) האט אויך געלערנט דארט ביי רבי אליעזר (הגה"צ רבי אליעזר האגער ז"ל בעל דמשק אליעזר), און עס איז טאקע אזוי געווען.

רבינו: טשערנאוויטץ איז שוין אויך געווען א טריפה'נע שטאט בימים ההם.

האדמו"ר מפאלטישאן: דער זיידע ז"ל - דער פאלטישאנער רבי - איז דאך געווען א איידעם אין בוקאווינא אין שאץ, און ווען רבי מאיר'ל שאצער פלעגט קומען מיט די קינדער קיין בעלזא - ער איז דאך בזיווג ראשון געווען א איידעם אין בעלזא, ביי רבי איציקל פון בראד (ה"ה הרה"ק ר' איציקל רובין ז"ל נכד הרה"ק רבי אשרל מראפשיץ ז"ל) וואס איז געווען א איידעם ביים ערשטן בעלזער רב - איז ווען רבי מאיר'ל שאצער איז געקומען קיין בעלזא, האט דער פריערדיגער בעלזער רב רבי ישכר דוב אריינגערופן די רעביצין און געזאגט 'געב א קוק ווי אזוי מ'ציהט אויף קינדער אין בוקאווינא, ער האט געהאט דארט א חסידישע שטוב.

רבינו: איז דאך דער פשט פון דעם, אז דארט איז מען געווען נעבעך פארדארבן, אז ער איז געווען א יחיד במינו, און מ'האט זיך געקענט אויפטוהן מיט דעם.

האדמו"ר מפאלטישאן: א גרויסער חלק פון בוקאווינא איז היינט אוקריינא.

רבינו: יא, אבער 'אס' איז ראמעניא.

הר"ר פנחס: אונזער זיידע איז געווען דער וויקנער רב, ער האט געוואוינט אין טשערנאוויץ, אין שטאט האבן געוואוינט מער פון מויזנט אידן, און ס'איז כמעט גארנישט געווען.

רבינו: דער סטראזניצער רבי (כ"ק הגה"צ רבי ישכר בער ראזענבוים ז"ל מחשובי נכדי הרה"ק הרבי ר' מרדכי מנאדווערנא ז"ל שהי' גר באמעריקא אחרי חורבן יהדות אייראפע) האט געוואוינט נעבן טשערנאוויץ, און ער איז געווען זייער א ערליכער.

האדמו"ר מפאלטישאן: רבי איתמר (כ"ק הגה"צ רבי איתמר ראזענבוים ז"ל שהי' אביו של האדמו"ר מסטראזניץ (והי"ו של האדמו"ר מפאלטישאן שליט"א) ובסוף ימיו הי' גר בארה"ק בבני ברק) האט אויך געוואוינט אין טשערנאוויץ, ס'איז געווען א חלק ערליכע אידן דארט.

רבינו: אוודאי איז געווען, צווישן אזויפיל אידן איז אלעמאל געווען יחידים פלאם פייערדיגע אידן, ערליכע און אפגעהיטענע אידן.

האדמו"ר מפאלטישאן: רבי משה ארי' האלבערשטאם - דער נאסאדער רבי - האט מיר געזאגט אז ער געדענקט אז דארט זענען אויך געווען אידן וואס זענען נעבעך געזיצן שבת נאכמיטאג מיט בגדי שבת ביי א גמרא, און גערייכערט א ציגאר... עד כדי כך.

רבינו: אין יענע געגנט האט מען געבאקן א פרישע חלה אויף שלש סעודות רחמנא ליצלן... לכבוד שבת קודש... אזעלכע עמי הארצים.

רבי שלמה אינטערדאמער (ה"ה הרה"ח ר' שלמה ווערצבערגער ז"ל) איז געגאנגען שפאצירן אמאל שבת נאכמיטאג אין אינטערדאם - דאס איז אין זיבנבערגן - ער איז געווען א גאליציאנער, ער איז נתגדל געווארן אין שטוב פון הייליגן דברי חיים, און שפעטער איז ער געווארן שוחט דארטן. דארט איז געווען זייער פארגרעכט - פראסט, אז שבת נאכמיטאג זומער, איז מען זיך צוזאמגעקומען ביי א בריקל איבערן וואסער, און ל"ע געטאנצט אויף א זייער נישט אידישן אופן. ווען ער איז אנגעקומען אהין און האט דערזעהן אזא מצב, האט ער אנגעהויבן מעורר צו זיין אויף דעם, און די פארגרעכטע עמי הארצים האבן נישט געוואלט אומקוקן אויף אים. ס'איז געקומען איין שבת, נאך א שבת, האט ער אנגעהויבן צו דערקוטשען, געגאנגען פון

דער טאטע ז"ל האט געזאגט אז נאך די קריג איז דאך דער אונגארישער חלק געווען חרוב ונחרב, און ס'איז געווען א אסיפת הרבנים אין בוקארעסט, איז ער געגאנגען קיין בוקארעסט, האט ער געזעהן אז דארט איז נאך ערגער. ער האט געמיינט אז מ'זועט פאראייניגן כוחות - אונגאריין מיט ראמעניא - און מ'זועט קענען אויפטוהן פאר די אידישקייט, אבער ווען ער איז געקומען דארטן האט ער געזעהן אז אפילו דארטן וואו מען נישט דעפארטירט (שלא גירשו את אחב"י משם לאוישוויץ), איז דארט געווען אסאך ערגער, ווען ער איז אנגעקומען דארט איז ער געווען זייער אנטוישט.³

3

מענין האסיפה ההוא עי' בס' אלה מסעי (עמ' צ"ח) מה שסיפר רבינו בעל ברך משה ז"ל, כי בימים ההם לאחר מלחמת העולם השנייה, כאשר באו פליטי החרב שנשארו לפליטה מתחת ידי הרשעים וחזרו למקומות מושבותיהם, וגם רבינו חזר אז לעיר מולדתו סיגוט, וניסה לקבוע את הריסותיה ולחזק את שארית הפליטה לתורה ויהדות, רצו או להחזיר עטרה ליושנה בהקמת הקאנצעליי לקהלות ארטאדאקסן, והנה בשעתו לפני המלחה היה קאנצעליי אחד בבוקארעסט לקהלות אשר במחוז ראמעניע, וקאנצעליי שני היה בגראסווארדיין לקהלות אשר במחוז זיבענבערגן, והנה לאחר המלחה כאשר נשארו אחד בעיר ושנים במשפחה, קבלו קהלות זיבענבערגן הצעה לאחד את כולם תחת הקאנצעליי אשר בעיק בבוקארעסט לעבוד יחד שכם אחד, ונסע אז רבינו עם עוד הרבה רבנים נסיעה קשה ומפרכת לעיר בוקארעסט, בדרך של עשרים וארבע שעות, (רבינו אמר שהיה אז בפעם הראשונה בעיר ההוא), ויהי כאשר הגיעו לשם המה ראו כן תמוה למראה מצב היהדות במחוז ההוא, חומותיה פרוצות בשמירת שבת וטהרת המשפחה, ולא היה כל ספק שאי אפשר בשום אופן להתאחד עמהם.

ויהי בעת האסיפה עם רבני בוקארעסט, פתח אחד הרבנים וישא את מושלו ויאמר, הלא ידעתם אם לא שמעתם מן הביהכנ"ס רבי אייזיק רבי יעקל'ס אשר בעיר קראקא, אשר נוסד באורח פלא, כי רבי אייזיק הלוי חלם לו כי תחת הגשר אשר בעיר פראג יש בנמצא אוצר גדול, ויקח את מקלו ותרימילו ויסע דרך ארוכה וקשה לפראג, והתחיל לחתור תחת הגשר למצוא את אוצרו, ויראהו חייל אחד וישאל אותו לסיבת מעשהו, ויספר לו את חלמונו, ויצחק החייל לקול דבריו ויאמר לו, הלא גם אני חלמתי חלום אשר בעיר קראקא בביתו של יהודי אחד בשם רבי אייזיק יש בנמצא אוצר גדול, הכי אקח מועד ליסע לשם לשמע חלום דברים, ויסע רבי אייזיק לביתו, ויחפור וימצא אוצר גדול, ובנה הבית הכנסת הנקרא על שמו לשם ולתפארת, סיים הרב הג"ל ואמר, הרי שהוכרתי רבי אייזיק ליסע עד פראג להתוודע כי בביתו נמצא אוצר בל ישווע, וכמו כן גם אנו הוצרכנו ליסע עד בוקארעסט דרך ארוכה

איינעם צום צווייטן - איז געווארן דארט א פראבלעם. און זיי האבן אריינגעקלערט וויאזוי ווערט מען פטור פון אים. דארט ביי דער רעגירונג איז א פוילישער בירגער געווען א גרויסע עבירה, איז איינער אוועקגעגאנגען דארט צום פריץ, און ער האט אים איינגע'מסר'ט אז אזוי ווי דער ר' שלמה איז דאך געקומען פון גאליציע, איז ער דאך נישט געווען קיין אונגארישער בירגער, נאר ער איז א פוילישער. און ס'האט נישט לאנג געדויערט, און דער פריץ האט אים געלאזט רופן, און דער פריץ פרעגט אים, דו ביזט א פוילישער? זאגט ער, יא, גייט צו דער פריץ און שפארט צו די מיר, און ער זאגט אים, איך וועל דיר אויסזאגן א סוד, איך בין אויך א פוילישער, און ס'חלש'ט מיר דאס הארץ צו רעדן אביסל פויליש, איך קען נישט מיט קיינעם רעדן פויליש - ער האט זיך נישט געטרויעט פאר קיינעם אויסצוזאגן אז ער איז א פוילישער - קענסטו רעדן אביסל פויליש? זאגט ער, יא, ער האט געקענט אביסל פויליש. זאגט ער, קום אריין איין שעה א וואך, איך וויל מיט דיר פארברענגען, איך וויל רעדן מיט דיר פויליש.

פון דעמאלטס איז ער כסדר געקומען צו אים אהיים און גערעדט מיט אים פויליש, און איז געווארן היימיש מיט'ן פריץ, איינמאל זאגט ער אים אזוי: 'אדוני הפריץ, איך האב צו דיר א בקשה, שבת נאכמיטאג קומען פראסטע אידן זיך צוזאם דא, ס'איז נישט אויסגעהאלטן לויט'ן אידישן דין, אפשר קענסטו עפעס זעהן דא צו טוהן'. זאגט ער אים 'יא'. יענעם שבת נאכמיטאג איז א פאליציאנט געשטאנען דארטן, און פארטריבן דעם גאנצן עולם, און אזוי איז דאס געווען וואך נאך וואך, און אזוי איז די זאך אונטערגעגאנגען.

דער נאסוידער רב (הגה"ק רבי אברהם יהושע פריינד) ז"ל האט פארציילט די מעשה, און ער האט געזאגט, אז שפעטער ווען ס'איז נתגלה געווארן ווער ס'איז געשטאנען אונטער דער גאנצער מעשה מיט דעם פאליציאנט, און וויאזוי דאס איז צושטאנד געקומען, איז געווען פון יענע חברה א אידענע וואס זי האט געזאגט: 'דער ר' שלמה וועט קיינמאל פון גיהנם נישט ארויסגיין, ער האט צושטערט עונג שבת פאר אזויפיל אידן...!'

ונסתובבה השיחה על זקינו כ"ק אדמו"ר הגאון הצדיק הישיש רבי

אלעזר מפאלטישאן ז"ל

האדמו"ר מפאלטישאן: אפילו ער איז געווען אין ראמעניא, איז ער געווען כולו בעלזא, ער האט נישט געקענט הערן פון אגודה און מזרחי.

אמאל בין איך געווען אויף א חתונה, האט מיר א איד געוואלט מאכן באקאנט מיט א ראמענישער עושר, און האט מיך געזאגט אז עס איז כדאי ווייל ער האט געקענט דעם זיידן דארטן. בין איך צוגעגאנגען צו אים, און דער איד שטעלט מיך פאר פאר דעם עושר, און זאגט אים אז איך בין א אייניקל פונעם אלטן פאלטישאנער רבי'ן וואס איז געווען אין ראמעניא, זאגט מיר דער עושר 'אה, דיין באבע'ס בילקעלעך איז געווען אסאך בעסער פון דיין זיידעס תורות...', זאג איך אים 'די בילקעלעך קענסטו מיר שוין נישט ווייזן, אבער די תורות קענסטו מיר יא איבער זאגן', זאגט ער מיר אז ער איז איינגעשטאנען אין א דארמיטארי פון אגודה - מ'האט צוזאם גענומען די אינגלעך פון נאך די מלחמה און מ'איז דארט געשלאפן, און מ'האט דארט געגעבן צו עסן - און ער האט געהערט אז ס'איז דא א רבי וואו דארט גיט מען צו עסן שלש סעודות און מ'זינגט, איז ער אהין געגאנגען מיט זיינע חברים, און האט געזעהן א געפאקטער עולם. זאגט מיר ווייטער דער עושר, דעמאלטס איז געווען פרשת ויחי, און אייער זיידע האט געזאגט תורה אויפן פסוק (בראשית מט, א) האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, זאגט רש"י ביקש לגלות את הקץ ונסתלקה הימנו שכינה, האט אייער זיידע געזאגט 'האספו ואגידה לכם, אז מ'מאכט א 'אגודה', איז נסתלקה ממנו שכינה. און נאכן הערן אזא תורה בין איך שוין מער נישט געקומען דארטן צו שלש סעודות... האב איך שוין געזעהן וואספארא חסיד ער איז פון זיידן.

כזאת כדי להתוודע כי האוצר נמצא בביתו, ואכן לא התאחדו הקהלות בעת ההוא, עיי"ש [וע"ע בארכה בס' ומושה היה רועה ח"ג פרק ל"ד].

ודיברו מצדיקי בית בעלזא ז"ל

האדמו"ר מפאלטישאן: דער מיטעלער בעלזער רב (הרה"ק מהר"י ז"ל) איז געווען א איידעם ביי רבי שמואל אשכנזי (מק"ק מעזיבוז, חתן הרה"ק רבי יצחק מאיר מזינקוב ז"ל בן הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא ז"ל), און מ'האט מכבד געווען דעם מיטעלן בעלזער רב מיט אונטער פירן, ווייל אין אפטא איז געווען דער מנהג, אז ווען מ'האט חתונה געמאכט דעם ערשטן קינד, האבן די עלטערן אונטער געפירט, און ביים צווייטן קינד האבן שוין אנדערע אונטער געפירט.

רבינו: כ'האב שוין געזעהן אזוינס.

והמשיך האדמו"ר מפאלטישאן: און ווען ס'איז אויסגעקומען די רייע ביים שווער אויפן מיטעלן בעלזער רב, האט מען געשיקט א בריוו קיין בעלזא אז מ'לאדנט אים איין ער זאל קומען זיין אונטער-פירער, איז ער אריין צום טאטן דער ערשטער בעלזער רב פרעגן וואס צו טוהן, האט ער אים געזאגט ער זאל נישט פארן, נאכדעם איז געקומען נאכאמאל א בריוו, איז ער אריין צום טאטן, האט ער געזאגט ער זאל זיך נישט וואוסנדיג מאכן, ווען ס'איז אנגעקומען דאס דריטע מאל א טעלעגראם, האט ער אים געזאגט אז ער מעג פארן, אבער אזוי ווי דער טשערנאבלער מגיד וועט זיין דארט, זאל ער מיטנעמען א קוויטל מיט א פדיון פון אים, און ער זאל עס געבן פאר'ן טשערנאבלער מגיד אין די הענט ווען ער גייט צו די חופה, בתנאי זה קען ער פארן.

ווען עס איז געווען די חופה האט ער איבער געגעבן דאס קוויטל מיטן פדיון פונעם ערשטן בעלזער רב פאר'ן טשערנאבלער מגיד, און דאס קוויטל האט ער געליינט און ארויף געדרייט אויפן פינגער, און די פדיון האט ער אריינגעלייגט אינעם זיבעטן שפענצער (וועסטל) - ער איז געגאנגען מיט עטליכע שפענצער - און אזוי איז ער געגאנגען צו די חופה.

ווען דער מיטעלער בעלזער רב איז צוריק געקומען פון אפטא פון די חתונה, האט דער פאטער אים אויסגעפרעגט וואס דער טשערנאבלער מגיד האט געטוהן מיט זיין קוויטל און זיין פדיון, האט ער אים געזאגט אז דאס קוויטל האט ער ארויף געדרייט אויף זיין פינגער, און דאס געלט

שטוב, האט דער אפטער רב געפרעגט פאר זיין זוהן, 'פארוואס איז טאקע געקומען אזא גרויסער עולם צוליב דיר?'. האט ער געענטפערט 'ווייל איך בין דיין זוהן...'.

רבינו: מ'מיינט מיט דעם דעם פסוק אין פרשת ויגש 'והגדתם 'לאבי' את כל כבודי במצרים' (בראשית מה, יג) [היינו ששלח יוסף לומר לאביו שכל הכבוד שזכיתי במצרים, אין אני תולה זאת בזכותי, אלא הכל בזכות "אבי" אשר היא גרמה לי "את כל כבודי במצרים"].

האדמו"ר מפאלטישאן: יא, די תורה שטאמט פון די מעשה, דער מיטעלער בעלזער רב האט עס געמיינט (וכן כתב בחתם סופר ובחידושי הר"ם, ועוד).

רבינו: ווען דער זיידע רבי אלעזר ניסן איז געווארן רב אין סיגוט - בשנת תקצ"ד - איז דער ישמח משה געפארן איהם באגלייטן קיין סיגוט, איז ארויס געקומען א גרויסער ציבור איהם מקבל פנים זיין, און דער ישמח משה האט געזעהן דעם גרויסן כבוד פון אזויפיל מענטשן, האט ער זיך צעווייגט, און געזאגט 'חז"ל זאגן דאך (במחנה נאח) מאיר) אזוי לו למי שהעולם מטעים בו, האט זיך דער זוהן רבי אלעזר ניסן אנגערופן 'מ'גוט דען דעם כבוד פאר דיר? דעם כבוד גיט מען פאר די תורה, מ'ווייט וויפיל תורה דו האסט געלערנט, איז דאס כבוד התורה'.⁴

הערנדיג די ווערטער פון רבי אלעזר ניסן האט זיך דער ישמח משה בארוהיגט, און האט שטארק הנאה געהאט און געזאגט ס'שטייט טאקע נישט 'אזוי למי שהעולם 'מועין' בו, ווייל וואס איז ער שולדיג אז מ'איז זיך מועה אין איהם,

4

יש לציין שבשנת תשנ"ד כשרבינו בעל הברך משה ז"ל היה בארה"ק וערכו לו קבלת פנים בבני ברק ברחוב העיר במעמד אלפי ישראל, חזר על סיפור זה בשפלות רוח גדול מאוד, ואמר שהוא מרגיש ג"כ שהציבור לא בא כאן לכבודו, אלא לחזק ולעודד את השרידים אשר ה' קורא ועומדים איתן באמונת אומן לא להיסקף אחר רוחות זרות המונשבות בארה"ק בפרט.

אגב, כאשר רבינו ז"ל ביקר במחנה רב טוב אחרי שחזר מאר"י, דיבר מזה לפני הבחורים, ואמר אז שבשעת הקבלת פנים הציב לנגד עיניו דברי החת"ס עה"פ ואמרתם לאבי את כל כבודי במצרים, היינו שכל הכבוד הגיע לי בזכות אבי, וכן אצלי הרגשתי וידעתי שכולם באו ונקבצו רק בזכות כ"ק מרן דודי ז"ל ולחזק שיטתו הק'.

האט ער אריין געלייגט אינעם שפענצער. האט ער אים געזאגט, דאס וואס ער האט ארויף געלייגט דאס קוויטל אויפן פינגער איז ווייל מיט מיין קוויטל איז לייכטער צו פועלן ישועות פאר אידישע קינדער, וועגן דעם וויל ער האבן מיין קוויטל אויף די הענט.

און דאס וואס ער האט אריינגעלייגט דאס געלט אינעם שפענצער, האט ער אים דערציילט אזוי, דער הייליגער לובלינער האט ערב פסח געבאקן מצות, און האט עס צוטיילט אויף דריי טיילן, עס איז מצות געווען וואס ער האט גערופן 'צדיקים' עס איז געווען 'רשעים' און 'בינונים', און דער בעלזער רב האט דארטן געמאכט פאר זיך סימנים פון דעם, און ס'איז אויסגעקומען אז דער הייליגער חוזה האט נישט געהאט קיין 'צדיקים' פון די אלע מצות וואס ער האט אפגעבאקן, דער טשערנאבלער מגיד האט דאס מרגיש געווען, האט ער געשיקט פון טשערנאבל קיין לובלין 'צדיקים-מצות' וואס מ'האט געבאקן ערב פסח, ס'איז א מרחק רב... ווען דער שליח איז אנגעקומען, האט דער לובלינער געזאגט פאר'ן שליח 'אפשר בלייבסטו דא אויפן סדר', האט דער שליח געזאגט 'ניין, איך מוז נאך צוריק גיין צום רבי'ן קיין טשערנאבל, האט דער בעלזער רב אויסגעפירט, אז אזעלכע אידן וואס קענען גיין פון טשערנאבל קיין לובלין ערב פסח מיט מצות וואס מ'האט דעמאלטס געבאקן און אויך צוריק, זיי האלט אויס דער טשערנאבלער מגיד מיט מיין פדיון, כידוע אז ער (המגיד מטשערנאבל) איז דאך געווען דער מפרנס פון די ל"ו צדיקים.

דער ערשטער בעלזער רב איז אוועק אינעם זעלבן יאר ווי רבי יצחק מאיר זינקובער (ה"ה מהותנו כנ"ל, כי הגה"ק מהר"י מבעלזא ז"ל ה' חתן חתנו כנ"ל), שנת תרט"ו.

רבינו: רבי יצחק מאיר איז געווען א זוהן פונעם אפטער רב.

האדמו"ר מפאלטישאן: דער אפטער רב איז געפארן אין א שטאט אריין, און די גאנצע שטאט איז אים געקומען אקעגן, און רבי יצחק מאיר זינקובער האט געזעהן אויף זיין טאטן אז ער האט חלישות הדעת פון די כבוד וואס מ'טיילט אים אן, האט ער געזאגט פאר זיין טאטן 'דער עולם איז נישט געקומען צוליב דיר, נאר צוליב מיר', האט זיך דער אפטער רב בארוהיגט. שפעטער ווען מ'איז אריין אין

נאר ס'שטייט 'ממעין בו', ווען איז 'אוי לו' ווען זיי ברענגען אריין אין איהם דעם טעות, אז ער מיינט שוין אז ער איז ראוי צו אזא כבוד, דאס מיינט שוין נישט.

אויך האט דער ישמח משה געזאגט אז מ'גייט כבוד פאר א תלמיד חכם, און ער ווייסט אז דער כבוד איז נאר פאר די תורה און נישט פאר איהם, מעג ער הנאה האבן פונעם כבוד.

דער ישמח משה האט דעמאלטס אראפ געלייגט א גרויסע הגדרה אויף דעם, אז ווי אזוי ווייסט מען אויב ער מיינט טאקע כבוד התורה, דאס איז אויב ווען ער זעהט אז מ'גייט כבוד פאר א צווייטן תלמיד חכם האט ער די זעלבע הנאה ווי מ'וואלט דאס געגעבן פאר איהם, ווייל אויב ס'איז כבוד התורה וואס איז די נפקא מינה ווער ס'באקומט דעם כבוד, יענער לערנט דאך אויך תורה.

ער האט געמיינט מיט דעם דעם פסוק (תהלים טו, ה) 'שויתי ה' לנגדי תמיד וגו' לכן שמח לבי ויגל כבודי, ווייל ס'שטייט (שם ל, יג) למען יזמרך כבוד, אז אויב מ'לויבט כבוד התורה לויבט דער כבוד אליין פאר'ן באשעפער, דאס איז די כוונה 'שויתי ה' לנגדי תמיד' אז אלעס איז פאר'ן אויבערשטן, לכן 'שמח לבי' ווייל 'ויגל כבודי' אז דער כבוד פריידט זיך אז ס'קומט אן צום אויבערשטן.⁵

5

ע"י בייטב לב (פרשת שמות) שמביא ד"ת זה ששמעו מוק"ז מרן הישמח משה בעת בואו למחוז סיגוט ויצאו לקראתו לקבל פניו בכבוד גדול, ענה ואמר ברשפי אש, כתיב (תהלים טו, ה) 'שויתי ה' לנגדי תמיד וגו' לכן שמח לבי ויגל כבודי וגו', ענינו כי הרמב"ם פירש בפסוק (תהלים ל, יג) למען יזמרך כבוד, שאם נותנין כבוד לשמו ית' אזי הכבוד מזמר ומשבח על שהגיע להקב"ה, לא כן כשנותנין כבוד לבשר ודם צריך להבין שלא בשביל עצמו הוא זה, כי אם בשביל שיש בו תורה וצדקות, וכל זה מתת אלהים כדכתיב (משלי ב, ו) כי ה' יתן חכמה, ואמרו חז"ל (קידושין ל:) אלמלא הקבה עוזרו אינו יכול לו, ולכן צריך שיעלה את הכבוד להקב"ה ויאמר שהכבוד אינו שלו אלא של הקב"ה, ואז יגל הכבוד ויזמר.

והמופת על זה להבין אשר עם לבבו, אם חולקין כבוד לזולתו יותר ממנו בשביל שהוא חכם וצדיק, לא ידע בעיניו ולא יקנא בו, אלא יהא חביב בעיניו כבוד חבריו כשלו, וישמח בלבבו על שכבוד שמים מתרבה מה לו הוא או על ידי אחר, אבל אם לוקח הכבוד לעצמו להנות בו אז אם מכבדין את זולתו יותר ממנו ידע בעיניו ויקנא בו, וכבר אמרו (שבת

כ'האב אמאל אריינגעטייטשט דעם ענין אין די משנה (אבות ב, י) יהי כבוד חבירך חביב עליך כשלך, אז דאס וואס מ'איז מכבד דיין חבר זאל זיין ביי דיר די זעלבע זאך ווי מ'איז מכבד דרך אליין, ווייל אויב ס'איז כבוד התורה וואס איז די נפקא מינה ווער ס'באקומט דעם כבוד.

האדמו"ר מפאלטישאן: ס'איז דא א באקאנטע מעשה מיט איינעם פון די צדיקים וואס איז אמאל געקומען אין א שטעטל, האט מען אים געזעהן לויפן אהער און אהין...

רבינו: דאס איז געווען דער רבי ר' שמעלקא (ה"ה הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלעשבורג ז"ל), און מ'האט געהערט ווי ער זאגט פאר זיך אליינס 'ברוך הבא רבי ר' שמעלקא', ווייל ער האט געוואלט אז דער כבוד זאל פארלירן דעם ערך, נאר ס'זאל זיין אזוי ווי ווען א מענטש גיט כבוד פאר זיך אליינס, און האט דעמאלטס געמיינטשט די משנה (שם) 'יהי כבוד חבירך חביב עליך' אז די כבוד וואס א חבר גיט דיר זאל זיין ביי דיר אזוי חשוב, 'כשלך' אזוי ווי ווען דו גיסט כבוד פאר זיך אליין.

*

רבינו שאל אם נשאר חידושי תורה מכת"י של זקינו ז"ל

והשיב האדמו"ר מפאלטישאן שנשאר בכתובים

הגהות על שר"ע יו"ד וכן על הנהיגות משפט בשר"ע חו"מ

ובדעתו להוציא לאור

רבינו: ער האט געלערנט אסאך מנחת חינוך.

האדמו"ר מפאלטישאן: ער האט באקומען פונעם פריערדיגן בעלזער רב א מנחת חינוך א מתנה, אין בעלזא פלעגט מען דאך לערנען 'מנחת חינוך' אן 'חינוך', ווייל ער

(קנב:) כל המתקנא עצמותיו מרקיבין, וזהו שאמר דוד מלך ישראל שחלקו לו כבוד, שויתי ה' לנגדי תמיד לדעת שהכל מידו והכל שלו, ולכן שמח לבי ויגל כבודי מפני שאינו לעצמו אלא של ה', ואם כן אף בשדי ישכון לבטח ולא ירקב כי אין בי קנאה על זולתי, כי העיקר מה שכבוד שמים מתרבה בעולם, עכ"ד.

ובפרשת קרה ג"כ מביא הייטב לב ענין זה, וכותב שם בזה"ל: וקיבלתי ממוזלה"ה שהמופת על זה [אם מחזיר הכבוד להקב"ה] אם הוא בבחינה זו, אז לא יקנה בזולתו וכו', וזוהי שמעתי מפי קדשו של מוזה"ה בעת שחלקו לו כבוד גדול, עמד ואמר בפני העדה שזה שאמר דוד לכן שמח לבי ויגל כבודי וכו'.

זאגט די טעמי המצוה, אבער דעם זיידן האט מען יא געלאזט לערנען חינוך.

אבער ער אליין האט נישט געשריבן, און האט נישט געלאזט שרייבן, אויף תורה איז דא דער ספר פקודת אלעזר וואס איז צוזאם געשטעלט מפי השמועה און נאך.

רבינו: יא, דאס האב איך שוין געזעהן.

*

רבינו כיבדו לברך על הפירות

האדמו"ר מפאלטישאן: ס'איז דא עפעס א מעשה פונעם רבי'ן ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) מיט מיין זיידע וועגן מאכן א ברכה...

רבינו: יא, דער פעטער ז"ל ער האט נישט געהאלטן פון דעם אז ווען עס קומט א חשוב'ער גאסט דארף דער בעל הבית מאכן קודם א ברכה, נאר כ'האב געזעהן אז ווען מ'האט אים מכבד געווען האט ער געמאכט א ברכה, כ'האב עס געזעהן טאקע ביים פאלטישאנער רבי'ן ז"ל, און כ'האב עס געזעהן ביי מיין טאטן ז"ל אפאר מאל.

און כ'האב עס געזעהן ווען מיין שווער (האדמו"ר מוויזשניץ שליט"א מבני ברק) איז געווען ביי אים, האט מען מכבד געווען מיט פירות, האט ער געזאגט 'אז מ'האט עס געברענגט לכבודו' און האט אים געהייסן מאכן א ברכה.

האדמו"ר מפאלטישאן: לעצטנס האט מיר עמיצער דערציילט אז דער רבי ז"ל איז אמאל געווען ביים זיידן, און דעמאלטס איז געווען אין בארא פארק א טיאטער וואס איז געווען אפן אום שבת ר"ל, און מ'האט געוואלט מעורר זיין, אז מ'זאל קעמפן וועגן דעם, האט מען דעם זיידן זייער שטארק מעורר געווען, און מ'האט געוואלט אז ווען דער רבי ז"ל קומט זאל ער זאגן פאר'ן רבי'ן – וואס איז געווען א גרויסער קעמפער – אז מ'דארף קעמפן.

ווען דער רבי איז געקומען האט מיין זיידע געזאגט פאר'ן רבי'ן אז מ'דארף קעמפן אקעגן דעם וואס ס'איז אפן אין שבת, איינער פונעם רבי'נס מענטשן וואס האט נישט געוואלט אז דער רבי זאל זיך אריינמישן האט ער זיך אנגערופן 'אז ס'איז אפן, איז וואס איז דער חילוק ווען ס'איז אפן, האט מיין זיידע געזאגט 'איך וויל הערן וואס דער רב

זאגט', דער רבי האט זיך אזוי פארטראכט כדרכו בקודש, און נאכדעם האט ער געזאגט 'רוב געלט מאכן זיי דאך אום שבת און זונטאג, און אז עס וועט זיין פארמאכט שבת וועט מען דאך זונטאג אויך נישט קומען, וועלן זיי דאך דערלייגן, און אזוי וועט זיך דאס אינגאנצן פארמאכן, וכך הוה, זיי האבן עס פארמאכט אפאר שבתים, און נאכדעם איז עס אינגאנצן פארמאכט געווארן.

רבינו: זיי האבן געוואלט קעמפן נאר וועגן שבת, דער הסבר איז אבער געווען אז דורך דעם וועט עס במילא בטל ווערן אינגאנצן.

*

רבינו: דאס בית המדרש (דפאליטישאן) אין בארא פארק איז א שיין בית המדרש, און א פייערע מקוה...

האדמו"ר מפאלטישאן: כ'האב גרויס הנאה אז דער רבי קומט.

רבינו: יא, ווען איך קום קיין בארא פארק גיי איך אהין (בכל פעם כשרבינו שליט"א נוסע על שב"ק לבארא פארק הוא הולך בש"ק בבוקר להמקוה שבבית מדרשו של אדמו"ר מפאלטישאן שליט"א במקום שהי' דירתו ובית מדרשו של כ"ק זקינו הגאון הצדיק הישיש מהר"א מפאלטישאן ז"ל, שהוא בשכינות להאכסניא הקבועה של רבינו שליט"א בבארא פארק בביתו של הרה"ח ר' משה כהנא הי"ו).

האדמו"ר מפאלטישאן: דער באשעפער זאל מיר געבן די זכיה ווייטער צו קענען אנהאלטן אזא מקום קדוש וואו דער זיידע ז"ל האט זיך אזויפיל מוסר נפש געווען אויף דעם מקום.

רבינו: דער אויבערשטער זאל העלפן, מ'זאל קענען ממשיך זיין בקודש מיט אלעם גומן.

ונפרד רבינו ממנו בברכה: דער אויבערשטער זאל העלפן מ'זאל מצליח זיין דא.

רבינו אמר לחר"ר פנחס בעל האכסניא: כ'האב הנאה אז דו ביזסט מכבד דעם פאלטישאנער רבי.

האדמו"ר מפאלטישאן: נישט נאר ער, נאר די גאנצע שטאט, איך בין שטארק מכיר טובה פאר'ן רבי'ן און פאר די גאנצע קהילה.

ונפרדו לשלום

קחו ברכה אל תוך בתיכם

מסורת הבתים

שקל הקודש

שקל הקודש

להחזקת א"ש שי ארץ ישראל על טהרת הקודש

שקל הקודש

להחזקת א"ש עניי ארץ ישראל על טהרת הקודש

צדקת
רבי מאיר
בעל הנס

מיסודם של רבנות'ק וצ"ל לבית
סיגוט • סאטמאר

אלקא דמאיר עננו

ווען איר גייט ארויס אין גאס
ווען איר שליסט א געשעפט
ווען איר פראוועט א שמחה
ווען איר גייט דורך שווערע צייטן ל"ע
א.א.וו. סיי וואס עס קומט אייך נאר אונטער
שטענדיג באגלייט אייך דער
הייליגער תנא רבי מאיר בעל הנס

דער סאטמאר 917.549.4378

כך נהגו אבותינו ורבותינו הק'!

מתוך

דברות קודש

שהשמיע כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בסעודת הילולא של רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

מוצש"ק כ"ו ניסן תשע"א לפ"ק - בביהמ"ד הגדול בקרית יואל יע"א

יענעם זאל זיין בדרך כבוד, אויפגעהויבן די קרוין פון צניעות פאר בנות ישראל הכשרות.

והיה כאשר ירים משה את ידו וגבר ישראל אין מלחמת ה' בעמלק קעגן ציונות און אלע לבושים, שטענדיג האט ער אינזין געהאט און ס'איז געווען פאר זיינע אויגן אויפצוהייבן דעם קרן התורה, מרבה זיין כבוד שמים. ער האט זיך געלייגט אין די זייט, זיך איז געווען גארנישט, גארנישט פאר זיך געמיינט, נאר געמיינט מרבה צו זיין כבוד התורה כבוד שמים.

יעצט ביזמא דהילולא, ווען מען דערמאנט דעם עמוד האש וואס איז געגאנגען לפני מחנה ישראל, דארף מען זיך מקבל זיין ממשיך צו זיין און גיין אין זיינע דרכים.

דערמאנען ווי ער האט געמאנט פאר לימוד התורה, ער האט געפאדערט אינגעלייט זאלן זיך קובע זיין עתים לתורה, ער פלעגט דאס צו זאגן, דאס איז געווען זיין מליצה, אין לנו שיוור רק התורה הזאת, מען קען נישט איבערבלייבן היינט אין דעם פינסטערן גלות דא, רק התורה הזאת, נאר אז מ'וועט זיין דבוק אין די תורה, אז מ'האט שיעורים.

מען דערמאנט זיך די שיינע לעכטיגע טעג,

די שיינע לעכטיגע שבתים, די שיינע לעכטיגע ימים טובים, וואס הארץ האירה מכבודו פון טאטן ז"ל, די דברות קודש ווען ער האט גערעדט ברבים, און ער האט משפיע געווען תורה און יראת שמים, און ער האט אויפגעפלאמט אידישע הערצער, הן מיט דברי תורה, הן מיט זיינע דרשות, הן מיט זיינע הייליגע תפילות, און אידן זענען געהאלפן געווארן בכלל ובפרט.

זכרנו ימים מקדם, זיין יגיעת התורה, ער האט זיך מייגע געווען צו לערנען גמרא מיט תוס', מיט שו"ע, לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, יעדן יו"ט צו לערנען די הלכות פון דעם יו"ט, און סתם שו"ע א גאנץ יאר, מיט גמרא און תוס'. זיינע פייערדיגע דרשות, זיינע חידושי תורה, חידושי סוגיות. דברי מוסר והדרכה פאר תלמידים בחורי חמד, פאר אברכים, פאר בעה"ב, פאר ילדי צאן קדשים. זיינע ווארעמע תפילות וואס איז געווען מלא רגש מיט התלהבות.

זיינע איידעלע מדות, ענוה ופשטות באופן גבוה ונעלה, זיין מדת צדקה, איינעם געגעבן איינעם געבארגט, וויאזוי ער האט געזעהן אז פאר

מ'דארף

דאס יעצט דערמאנען, ס'הייבט זיך אן יעצט די זומער זמן, ס'איז געווען יו"ט איז געווען הכנות החג, און ס'איז געווארן אביסל א הפסק אין די שיעורים, ס'הייבט זיך יעצט אן א פרישע זמן, זאל זיך יעדער איינער זעהן מסדר זיין שיעורי תורה, צו ביחיד, צו בציבור.

די

חבורת יסודי התורה וואס מיר האבן איינגעפירט די לעצטע פאר יאר, ב"ה א גרויסער ציבור אידן האלט מיט, מ'ענדיגט יעצט די וואך פרק אלו עוברין, און מ'הייבט שוין אן נאך א פרק, פרק מקום שנהגו, ס'געבט א פרישע געלעגנהייט פאר א פרישע התחדשות, נאך אידן קענען זיך צושטעלן צום שיעור. ס'קומט דאך די ימי הספירה איז דאך דער מנהג ישראל תורה אז ס'איז נישטא קיין חתונות ביז שבועות, קען מען יעצט אראפשטעלן א פעסטע יסוד פאר לימוד התורה, אן עיכובים און אן מניעות, מ'זאל זעהן יעדער איינער זאל זיך קובע עתים זיין לתורה.

מען

דארף קומען אין ביהמ"ד דאווענען, קומען אין צייט, און ווען מ'קומט שוין אין ביהמ"ד זיך אויסשליסן פון עולם הזה, אין די ביסעלע צייט ווען מ'איז אין ביהמ"ד, היינט טראגט יעדער מיט זיך אין טאש א טעלפון, אז מען קומט אין ביהמ"ד זאל מען אזויפיל דרך ארץ האבן פאר הייליגן באשעפער, און עס פארשליסן, יעצט גיי איך דאווענען, און אלע וויכטיגע זאכן וועלן האבן צייט נאכן דאווענען, גארנישט וועט נישט פארלוירן ווערן, אלעס וואס איז אזוי שטארק וויכטיג, אלעס וועט מען הערן נאכדעם, מ'שטעלט זיך דאווענען, דע לפני מי אתה עומד, פאר וועמען שטעלט מען זיך, אין עמידה אלא לשון תפילה, מען שטעלט זיך דאווענען בדחילו ורחימו מיט דרך ארץ, אזוי ווי ס'פאסט זיך ווען מ'שטייט כעבדא קמי' מארי'.

און

פארשטייט זיך האבן ריינע אידישע הייזער, ס'זאל זיין נקי פון כלים טמאים, ס'זאל זיין זויבער לעכטיג און הייליג, מרבה צו זיין בצדקה

וחסד, הן פאר א יחיד, אז מ'האט א חבר א ידיד, יענעם פעלט עפעס, יענעם דריקט עפעס, אמאל מיט געלט, און אמאל מיט א ווארט, אמאל מיט חיזוק, און אמאל מיט א עצה, יענעם ארויסצוהעלפן בעת דוחקו.

און אלע מוסדות הקדושים וואס ער האט אזוי געפירט, ס'איז איהם געווען נוגע געווען ללבו, - איך רעד יעצט אלע מקומות, איבעראל, אלע מוסדות התורה - אין ארץ ישראל, אין חוץ לארץ, און אלע ערליכע מוסדות.

און אז מ'רעדט פון החזקת המוסדות וויל
איך דערמאנען דער טאטע ז"ל האט געפילט אז
ער איז מקיים כיבוד אב, מכבדו בחיים מכבדו
במותו, ער האט מייסד געווען דעם כולל עצי
חיים לצדקת רבי מאיר בעל הנס אין ארצינו
הקדושה, ער האט אליין געשיקט גרויסע
געלטער, און געבעטן מען זאל זען ס'זאל אנגיין.
ער האט נאך געדענקט ווי דער זיידע ז"ל

האט אויף דעם געהאט ממש מסירות נפש, מען
קען נישט היינט מסביר זיין וואס דאס האט
געמיינט, שווערע מלחמות מיט דין תורות,
עגמת נפש אן א שיעור, ער האט צוזאמען
געליטן אזויפיל עגמת נפש אלעס צוליב דעם
ארץ ישראל'דיגן כולל, צו שיקן געלט קיין ארץ
ישראל, דער זיידע ז"ל דער קדושת יו"ט האט
אים דאס אנגעזאגט פארן הסתלקות אז ער זאל
זען צו מאכן א כולל און שיקן געלט קיין ארץ
ישראל, ער איז געווען א אינגערמאן ווען ער
האט איבערגענומען, און ס'איז געווארן אזא מין
מלחמה דארט אין מארמאראש - ווער ס'ווייסט
אביסל היסטאריע - ער האט אבער געוואוסט
אז דער זיידע ז"ל דער קדושת יו"ט האט
געוואלט האבן א זעלבסטשטענדיגע כולל.

דער טאטע ז"ל לעת זקנתו חסר ויסדו,
און ממילא פיל מיר אונז אז ס'איז א כבוד מען
זאל עס ווייטער מחזיק זיין, מיין ברודער זאל

און אין צניעות, זעהן ווייטער אנצוגיין, מ'זאל פירן ערליכע הייזער הייליגע הייזער, בקדושה ובטהרה, מען האט שוין דערמאנט אין שטאט חול המועד וועגן די עניני מלבושים אין די עזרת נשים - און איך זאג אייך דעם אמת איך האב נישט געוואוסט עד היכן הדברים מגיעים, ערשט נאכדעם וואס איך האב גערעדט, זענען מענטשן צוגעקומען און מעורר געווען, אז ס'איז אסאך ארגער ווי איך האב געמיינט - איך האף צום אייבערשטען, איך נעם מיך אונטער א נייער אונטערנעמונג, ס'איז נישט אזא לייכטע זאך, איך פארשטיי נישט אין דעם בכלל, מען מוז נעמען מענטשן וואס זאלן זאגן מבינות, מ'איז שוין געזעצן זייט יו"ט אונזער הנהלת בית רחל, קודם אראפצושטעלן וואס איז יא און וואס נישט, מ'מוז אראפסטעלן גדרים, איזהו נשך ואיזה תרבות, וועלכע זאל מען מקרב זיין און וועלכע מרחק זיין, איך האף מען וועט ווייטער ממשיך זיין, מ'דארף נאך קודם לערנען די סוגיא צו פארשטיין דעם ענין.

מארגן וועט אי"ה זיין א אסיפה פון אלע ערליכע מוסדות אלע בית חינוך לבנות, ווייל דאס איז נוגע גאנץ כלל ישראל, יעדעם איינעם אן א גרעניץ, מען האט מען גערופן א אסיפה פון אלע קהילות וואס זיי האבן מוסדות, יעדער זאל זאגן זיין מיינונג, ותשועה ברוב יועץ, ווי אזוי מ'גייט צו צו דעם ענין, און נאכדעם האפט מען מיט אייבערשטענ'ס הילף מ'זאל האבן סייעתא דשמיא, מ'זאל האבן ארויסגעקומען מיט עפעס ווי אזוי ס'זאל זיין א דבר שוה לכל נפש, מ'זאל קענען עפעס אויפטוהן מעמיד צו זיין די כח הקדושה, נישט אמעריקא זאל אונז פירן, נאר אונז זאל מיר זיך לאזן אליינס פירן, מ'זאל אונז לאזן אליינס טוהן - די ערליכע אידן זאלן קובע זיין וואס מ'מעג אנטוהן און וואס מ'טאר נישט אנטוהן.

זיין געזונט הרה"צ ר' שלום אליעזר שליט"א ער איז געווארן נשיא פון דעם כולל, און ער פירט עס, ער זעט מען זאל שיקן געלט מעת לעת אזוי ווי ס'פעלט זיך אויס, און מען שיקט שיין געלט קיין ארץ ישראל, גרויס געלט, מען לייגט אריין כוחות אין דעם.

איך האף אז דער גאנצער ציבור פארשטייט וואס דאס הייסט "אונזער כולל אין ארץ ישראל", און אוודאי אלקא דמאיר יעננו פאר די אלע אידן, און דער זכות פון טאטן ז"ל וועט מגין זיין פאר די אלע תומכים זיי זאלן געהאלפן ווערן בכל מילי דמיטב.

*

ווער ס'געדענקט, מיט יארן צוריק האט דער טאטע געזען א גרויסע פירצה מיט די לבוש פון נשים, האט ער מרעיש עולמות געווען, און ער האט טאקע אויפגעטוהן, דער גאנצער ציבור האט געזעהן ער מיינט דאס אמת'דיג, און ס'איז איהם נוגע געווען ללבו, ער האט געזאגט דרשות אין כמה זמנים, מ'דארף זעהן ווייטער אנצוגיין, ממשיך צו זיין דעם כח הצניעות הנהגת הבית, ס'זאל זיין אין אלע ענינים.

און אין כשרות, מ'לעבט אין א גרויסע וועלט, און ס'איז א גרויסע ביזנעס, א גרויסע געשעפט וואס מ'מאכט פון מידי דמאכלים, ממילא איז דא פארשידענע מיני מאכלים, פארשידענע מיני הכשרים, איך האב שוין געזאגט, נישט יעדע מאכל און יעדע הכשר דארף אריינצוקומען צו יעדעם איינעם אין שטוב, מ'דארף זיך האלטן אויף א דרגה גבוה, נישט יעדע מאכל, און אפילו וואס איז יא וויכטיג, נישט יעדע הכשר איז פאסיג פאר מיר, ס'איז דא זייער אסאך דרגות אין הכשרים, און מ'דארף האבן שכל, אז ס'איז דא דעת איז דא הבדלה אזוי זאגט די גמרא, מ'דארף וויסן מ'קען מבדיל זיין, מען דארף מבדיל זיין בין קודש לחול, ובין קודש לקודש.

צייטליך, האט מען איהם געזאגט ער זאל מקצר זיין, וואס קען מען מקצר זיין פון דעם דאווענען?, האט מען געזאגט ער זאל נישט זאגן דעם תהלים יעצט, האט ער געזאגט איך מוז דאך זאגן תהלים, האט מען געזאגט אז מ'וועט זאגן תהלים שפעטער ווען ער קומט אהיים, האט ער נישט געוואלט - א אינטרעסאנטע אויסדרוק האט ער געזאגט - ער זאגט תהלים און ס'איז דעמאלט'ס בערך 9 אזייגער, און דעמאלטס גייען די קליינע קינדער אין חדר און אין מיידל שולע, מוז ער זאגן תהלים אז אלע קינדער זאלן גיין און אהיימקומען בשלום, און ממילא קען ער דאס נישט אפשטיפן.

ס'איז געווען ווען די קינדער זענען געפארן אין קעמפ, זיי זענען געפארן אויף בעדפארד עוו. ס'איז געווען ביי איהם א שמחה, ער האט ארויסגעקוקט אזוי און מתפלל געווען אז אלע קינדער פארן יעצט אוועק, אז ס'זאל זיין א געזונטן זימער, אזויפיל הונדערטער הונדערטער קינדער זענען קע"ה געפארן, ער האט געפילט אזא עול אויף זיך מרבה צו זיין בתפילה פאר אידישע קינדער. און אזוי בכל עת ובכל זמן, האט ער געטראגן דעם ציבור מיטן יחיד אויף זיין מוח.

ס'איז היינט די יומא דהילולא, וימת שם משה, דרשנ'ט די גמרא ביי משה רבינו, מה כאן איז משה עומד ומתפלל, אף שם בעולם העליון איז אויך עומד ומשמש, משה רבינו איז מתפלל פאר אידישע קינדער, דער אייבערשטער זאל העלפן אידן גיין ארויס אויפן ציון, דער אייבערשטער זאל העלפן מען זאל זיך אויסבעטן אלעס גוט'ס, מ'זאל געהאלפן ווערן מיט אלעם גוטן, ס'זאל נשפע ווערן פאר אידישע קינדער שפע ברכה והצלחה, בני חיי ומזוני ריחי, ס'זאל נתקבל ווערן אלע תפילות ברחמים וברצון, אידן זאלן אהיים פארן מיט א ישועה, מיט א ישועה כללית, מיט א ישועה פרטית, ביז דער אייבישטער וועט העלפן מ'זאל אקעגן גיין דעם גואל צדק בב"א.

אונז האף מיר צו גיין - ס'איז נישט אויף איין טאג ס'וועט נעמען צייט ווי ס'פארשטייט יעדער איינער - נאכגיין מיט פאבריקאנטן דאס אהער צו שטעלן, און איך האף אז דער כח הציבור, און דער כח פון כלל ישראל, וואס אזויפיל אלפי ישראל קוקן ארויס מ'זאל האבן א ערליך מלבוש, דער זכות הרבים וועט אונז צוהעלפן מיט סייעתא דשמיא, מ'זאל קענען ארויסגעבן א ערליכע זאך, ס'זאל חלילה נישט ארויסקומען א דבר שאינו מתוקן.

אונז האף מיר ווייטער ממשיך זיין דעם דרך פון פעטער ז"ל וואס ער האט אראפ געשטעלט א יסוד מלחמה צו האלטן די מלחמת ה' מיט ציונות, נישט לאזן אפילו א כל שהוא אין אלע ענינים, ממשיך צו זיין אין די גאנצע מלחמה, ביז דער אייבערשטער וועט העלפן כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ, בכלל ובפרט.

דער אייבישטער זאל העלפן זכותו הגדול יגן עלינו, זיין זכות ס'זאל מגין זיין אויף אונז, אזוי ווי בחיים חיותו האט ער זיך געפרייט, זיך באמת מיט געפרייט מיט א שמחה פון א איד ווען א איד האט געהאט א גוטע מינוט און איז געווען בשמחה האט ער זיך מיט געפרייט מיט יענעם איד. און חלילה אז א איד איז געווען בצער, איז ער געווען שרוי עמו בצער, ס'האט אים נוגע געווען א צער, א צרה פון איד - זאל נישט פארקומען - האט אים נוגע געווען עד עמקי לבבו, ביז צום טיפעניש פון הארץ, און ער האט מתפלל געווען פאר אידישע קינדער, מרבה געווען בתפילה ובתחנונים.

אינטערסאנט צו זאגן א עובדא, ער האט געהאט א זמן ווען ער האט געדאוונט יעדן טאג - ער איז דאך געווען א מסודר'דיגער מענטש - נאכן דאווענען האט ער געזאגט צעהן קאפיטלעך תהלים, אזוי יעדן טאג, אמאל האט ער געדארפט אוועקגיין צו א דאקטער, און מ'האט איהם געבעטן ער זאל זיך אביסל אונטער יאגן ווייל מ'דארף זיין

אל תמוש תורת אמך!

שקל הקודש

א דאלאר א טאג

לצדקת רבי מאיר בעל הנס

מגבית השנתי

לשובת סולל עצי חיים לצדקת רבי מאיר בעל הנס

סעודת הילולא רבתי

של רבינו הגדול בעל בדך משה זצוק"ל

מוצש'ק פר קדושים הבעל'ט • מדיכל מדיג'רד הגדול קרית יואל

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וויען

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הגנו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללנו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הבנים

הרב נפתלי צבי שנעבאלג שליט"א
הר"ר ישראל פריינד שליט"א
ר' יושע ביקעל נ"י
ר' שמואל הערשקאוויטש נ"י
ר' יואל שלמה זאלדאן נ"י
ר' חיים משה אלימלך כ"ץ נ"י
ר' יודא ארי' לאוב נ"י
ר' משה לאוב נ"י
ר' שלמה אלי' מאלח נ"י
ר' ברוך (בר"ה) עקשטיין נ"י
ר' יואל פעלדמאן נ"י
ר' נפתלי פריינד נ"י
ר' יודא אשר ראטה נ"י

הולדת הבנות

ר' אלעזר (בהר"ב) גרובער נ"י
ר' יואל (בר"ה) ווייס נ"י
ר' יואל דוד ווייס נ"י
ר' משה (בר"ה) ווייס נ"י
ר' ארי' אשר יושע וועבערמאן נ"י
ר' משה מענדל ווערטהיימער נ"י
ר' ברוך כהנא נ"י

ר' יוסף שלמה מארקאוויטש נ"י
ר' שמואל דוד פרידריך נ"י
ר' יעקב פנחס פריעדמאן נ"י
ר' יואל (ברבצ"י) קראוס נ"י
ר' יואל (בר"ה) רייך נ"י
ר' נתן דוב (בר"ה) שווארץ נ"י

הכנסת בניהם לעוה"מ

ר' שבתי יעקב ווערטהיימער נ"י
ר' יושע ארי' גרינוואלד נ"י - תאומים
ר' אלכסנדר משה ווייס נ"י
ר' חיים יוסף איצקאוויטש נ"י
ר' נפתלי יעקב דרעזדנער נ"י
ר' אשר זאבעל נ"י

בארא פארק

הולדת הבנות

ר' מרדכי יחזקאל לעווי נ"י
ר' משה אברהם גראס נ"י
הכנסת בניהם לעוה"מ
ר' אהרן צבי מיטעלמאן נ"י
ר' יעקב לאנדא נ"י

בני ברק

הולדת הבן

ר' חיים טאבאק נ"י
ולאביו ר' שניאור זלמן טאבאק נ"י
ולחתנו ר' יצחק אייזיק האלצער נ"י

הולדת הבת

ר' אפרים אליעזר טעללער נ"י
ולאביו ר' יחזקאל משולם טעללער נ"י
ולחתנו ר' משה יעקב ראטער נ"י

ירושלים

הולדת הנכדה

הגה"צ דומ"ץ דקהילתנו שליט"א

מעלבויירן

הולדת הבנים

ר' ישראל מענדל שניצלער נ"י
ר' פנחס יוסף דוב איידליס נ"י

הולדת הבנות

ר' שמואל מנחם קרויס נ"י
ר' שמעון ווייס נ"י ק"י
הכנסת בנו לעוה"מ
ר' גבריאל ווייס נ"י

וויליאמסבורג

הולדת הבנים

ר' יודל ליכטענשטיין נ"י
ר' יואל מנחם מאנדעל נ"י
ב"ר שלום יוסף מאנדעל נ"י
חתן ר' יודא שלמה פריעדמאן נ"י
ר' יצחק אפפעל נ"י
ב"ר שמחה ישראל אפפעל ע"ה
חתן ר' מאיר זאב זאלצער נ"י
ר' יואל משה אינדיג נ"י
ב"ר נפתלי הערצקא אינדיג נ"י
חתן ר' זלמן לייב גאלדמאן נ"י

הולדת הבנות

ר' חיים אלעזר טעללער נ"י
ב"ר מנחם צבי טעללער נ"י
חתן ר' ליפא הכהן פריעדמאן נ"י
ר' נתנאל ברוין נ"י
ב"ר בערל ברוין נ"י
חתן ר' משה אפרים בר"מ הערשקאוויטש נ"י
ר' חיים צבי שניטצער נ"י
ב"ר משה ישראל שניטצער נ"י
חתן ר' שלום יוסף הערשקאוויטש נ"י
ר' ישכר בער קאהן נ"י
ב"ר זלמן לייב קאהן נ"י
חתן ר' חיים פעקעטע נ"י
ר' יעקב קאהן נ"י
ב"ר חיים קאהן נ"י
חתן ר' שלמה זלמן שטיין נ"י

לאנדאן

הולדת הבן

ר' שאול שערה נ"י
בן ר' שלום יצחק שערה נ"י
חתן ר' משה מאיר זינגער נ"י

הולדת הבת

ר' מרדכי וואזנער נ"י
בן הגה"צ אב"ד דקהילתנו שליט"א
חתן הרה"ג חיים היילפערין שליט"א

אירוסים צאצאיהם

ר' ניסים יוסף דאנא נ"י, וויליאמסבורג	החתן זלמן לייב נ"י	ר' אלי' ניווח נ"י, ארגענטינא
ר' ברוך מרדכי מארקאוויטש נ"י, קרית יואל	החתן אלחנן נ"י	הר"ר אברהם מאיר מארקאוויטש, קרית יואל
ר' אשר ישעי' פייערשטיין נ"י, קרית יואל	החתן מאיר צבי נ"י	ר' יצחק משה פרענקל נ"י, קרית יואל
ר' יעקב יצחק ווידער נ"י, לאנדאן	החתן שמואל נ"י	ר' דוד גליק נ"י, לאנדאן
ר' אברהם יחיאל לעוו נ"י, לאנדאן	החתן משה נ"י	ר' אשר בערגער נ"י, לאנדאן

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579